

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt, fel évre 7 frt, negyed évre 3 frt 60 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, vasárnap, szeptember 4-én.

243. szám.

Reverzális.

Négy százötven igazolt képviselő közül, ha leütjük azt a háromszázat, aki egyáltalán semmi iránt sem szokott érdeklődni, marad százötven, aki a kiegyezés dolgában már a szünet alatt is elárulja az érdeklődését. Százharmincz azzal, hogy elpanaszodik, mert a kiegyezésről még szeptember elején se tudhat semmit; husz pedig azzal, hogy a legnagyobb vehemenciával fegyverkezik, mert mindent tud.

Ők az érdekesebbek. Tudniillik, akik mindent tudnak.

A függetlenségi pártnak azt a husz emberét gondoljuk, aki tegnap már értekezett. A tájékozatlanságnak ebben a panaszos idejében ők egyszerűen csodálni valók. A kiegyezésről tanácskoztak s hogy az alkotmányos elintézés eshetőségét egyszerűen törölték a megbeszélés keretéből, ez még csak megjárja. A Reichsrath üvegéből van, törékeny és átlátszó: boszorkányság nélkül is tudni lehet, hogy most sem lesz akcióképes. A kiegyezés normális elintézését tehát, kivált ebben a kései időben, bizvást kihagyhatták a számításból. De a függetlenségi párt husz embere a tanácskozás során már többet is tudott. Azzal is tisztában volt, hogy mi lesz a Reichsrath komédiája után. A magyar kormány meg fogja kerülni a törvényt és egy világerért sem próbálkozik meg az önálló berendezkedéssel. Ők huszan tehát már eleve kimondották a leghevesebb obstruk-

ciózt. Am még ez sem esik a csodák határába. A függetlenségi pártnak ugyanis nincsen a programjában, hogy látatlanba megbizzék a kormányban s ha egyszer fölteszi a kabinetéről, hogy ez a törvény világos utasítása ellenére is kibúvókat akar keresni, akkor csak természetes, hogy a párt mindjárt előszedi a fiókból a mumust és megfenyegeti a kormányt az obstrukcióval.

A csoda ott kezdődik, hogy az a husz ember nemcsak az osztrák kísérlet meddőségét, nemcsak a törvény megkezdését és nemcsak az obstrukciót tudja előre, de — az árulás szándékát is. A függetlenségi párt értekezlete ugyanis nem végződött, amikor az elnök a határozatot kimondta. Ők huszan mindjárt bizalmas konferenciává alakultak s ezen fölvetették az ideát, hogy irást vesznek a párt minden tagjától és így kötik meg magukat, hogy semmiféle kompromisszumba sem fognak belemenni. A fegyverek közé tehát ünnepélyesen beigtatják a reverzális is. S itt merül fel az a kérdés, hogy amikor minden reverzálisban kétségtelenül valami bizalmatlanság keres magának megnyugtatót: kinek szól a függetlenségi párt bizalmatlansága? A kormánynak? Azzal szemben mindig bizalmatlan volt a párt s ha csak a kormánynak kell nehézséget csinálni, a mai hárszabályok mellett a legkönnyebb fegyverzetű obstrukció is elegendő. Vagy a békeangyaloknak és különösen Apponyi Albertnek szól ez a reverzális? Akkor a függetlenségi párt eleve érzi, hogy a

nemzeti párt nem fog ebben a harcban vele tartani. De különben is, akármilyen ékesen szóló Apponyi, az obstrukciónak ő sem ura s az obstrukciók akkor engedelmeskednek neki, ha akarnak. Mikor például a közigazgatás államosítását tárgyalta a parlament, az obstrukció minden reverzális nélkül is ellent tudott állani Apponyinak. Pedig akkor talán még ékebben beszélt, mert hiszen a saját gondolatát próbálta megmenteni. Kinek szóljon tehát ez a bizalmatlanság? Talán a saját vezéreinek? Nehány párt esztendő óta gyakran kísért ennek a bizalmatlanságnak legendája, de a végén még sem szabad egy pártról akkora gyámszolgálatot föltenni, hogy örök bizalmatlanságban tőrjön meg az élén vezéreket, sőt harcba is olyan vezérekkel induljon, akikben szíve szerint megbizni nem mer. Reverzálisokkal legalább még nem igen kötötték le maguknak seregek a vezérlet hűségét.

A reverzális tehát egyebet jelent. Akiben a függetlenségi párt nem bizik, az a párt maga és talán az ügy, amelyet képvisel. S azért égeti fel indulás előtt a hidakat maga mögött. Más időkben az ilyen aktus, ha bátorítás vagy elrettentés okáért történnék is, fölemelő lehetne. De akármilyen szép az alkalom és akármilyen nagy nemzeti érdekek vannak kockán, most ezeknek a hidaknak fölégetése mégis nagyon szomorú jelenség. Mert egy kétségbeesett vallomás és egy kétségbeesett szándék lappang benne. A függetlenségi párt megvallja,

Adalékok

a kor történetéhez.

A világ szemei Franciaországon függenek. Mi lesz ott? Ezt lesik aggódó lélekkel Európa minden népei, még azok is, melyeknek Schwarzkoppenjei és Panizzardijai nincsenek beleírva még névleg sem a törvényes öldöklés ama rettentő drámájába, mely ott két év óta folyik a Dreyfus-ügyben.

Mi lesz Franciaországgal? Hogy fog Franciaország kibontakozni a válságból, melyet földezett?

Persze vannak emberek, kik azt mondják: Oda se! Nem kell félni Franciaországot, az genialis ország. Majd kifárad az a bajából, jobban mint gondolják.

És ez megint lehetséges. Franciaország igazán genialis ország. Ezt mutatja a különleges válság is, melyet magának föltalált, a „nemzeti válság.”

Láttunk már gazdasági válságokat eleget; kormányválságokat, még mindig nem eleget; láttunk pártválságokat, parlament-válságokat, alkotmányválságokat; sőt a bécsi újságírók saját fejbubujára kapaszkodó képzelettel a múlt hetekben kihirdették nálunk az államválságokat — die „Staatskrise”, amint ők ijeszto-

érhetetlenséggel mondák, — melyet eddig még nem igen emlegettek a történet évlapjain: de „nemzeti” válságról a válságoknak titokban örvendő népek legkajánabbja sem hallott soha semmit. Ennek föltalálása a francziáknak volt föntartva. Mert tagadhatatlan tény, hogy a Dreyfus-ügy a francziáknál nemzeti mozgalommá fajult, mely a náluk állítólag lábrakapott bizonyos internationalismus ellen irányul. Aki nem hit a katonai vezérkar csálhatatlanságában, azt nemzetellenes érzelmekekkel, sőt hazaárulással vádolták és e címen üldözték, mint Zolát, Piquard-t és védőiket; sőt még az ügyben eljáró egyes bírákat is.

Mármost a „nemzeti” ügy ingadozni kezd. Legcsodáltabb hősei, a marczona katonák, megvallják, hogy okmányokat hamisítottak, vagy hogy megengedték magukat csálni. A miniszter, aki a „nemzetieket” elszántan védelmezte és saját testével fedezte, kénytelen lesz a parlament előtt elismerni, hogy becsapták. Mivé lesznek ekkor a nemzetiek? Lefokozzák őket nemzetellenesekké? És kinevezik a nemzetközieteket nemzetiekké? Hogy lehet ezt elképzelni? Hogy fog Franciaország e zavarból kimenekülni?

E kérdés tekintetében egy állásponton

vagyok Európa legnagyobb diplomatáival, tudniillik, nem tudok rá felelni.

De azért nem esem kétségbe.

Van egy vigaszom; s ez az, hogy az észszerűségnek meg vannak a maga perzei; de a butaság örökkévaló.

Amíg még lehet valamely ostobaságot elkövetni, addig nem félttem a megszorult népeket.

Bizom az ősi törvényben.

+

Nem is ellenkezém, ha valaki azt állítaná, hogy a föntiekben kissé sötétlen látom a dolgokat. Egyenesen kimondanám, hogy igaz. De e tekintetben igen jó társaságban vagyok: az egész világ társaságában. Korunkban mindenki sötétlen lát mindent. Ugy látszik, hogy Björnsjerne Björnson az utolsó optimista a világon. Ő még hisz a jónak ama benső erélyében, mely végre is győzelemre vezet. De rajta kívül Európa már nem ismer embert, aki a helyesnek, az igaznak, a hasznosnak, szóval az észszerűnek föltétlen sikerében bízna.

Mindenki inkább el van készülve a rosszra, mint a jóra.

Nézzék csak az orosz császár esetét.

hogy a küszöbön levő harcban el tud képzelni olyan eshetőséget, amikor a józan ész vagy a nemzet intő szava visszavonulásra bírja. És elárulja, hogy ő sem a józan észre, sem a nemzet intő szavára nem akar hallgatni. Nem. Inkább fölégeti a hidakat és reverzálist vesz az utolsó közkatonától is. S mint az egyezri katonát puskatussal kergették az ellenség felé, fenyegetés feje majd kérelhetetlen vitézekké az obstrukció katonáit is. Ne halljanak és ne lássanak. És ha minden józan ok a kormánynak eddig még ismeretlen javaslata mellett szólana; ha a nemzet ijedten kiáltana fel a vad hajzában — mindegy. Csak előre! Száz törvény eltiprásával egyetlen törvény védelmére és száz érdek megsemmisítésével egyetlen érdek megmentésére! Aki pedig elég vajszivű volna, hogy egy okos szóért vagy a nemzet panaszaért megálljon, azt kergesse tovább a reverzális. Csak előre!

Voltaképen úgy áll a dolog, hogy a kormány alighanem örül. A kétségbeesett vallomásnak is, a kétségbeesett szándéknak is. Mert a vallomáshól kiderzi, hogy a kiegyezési tárgyalásokban a függetlenségi párt nem látja maga mellett a nemzetet; a szándékban pedig fölismeri, hogy a függetlenségi párt mostan fut veszébe. S így egyszerre két vonalon is nyer a kormány: a barátai megszaporodnak, az ellenfelei pedig megfogynak. Mert azt körülbelül biztosra lehet venni, hogy mihielyt a szélsőbal minden hidat föl akar égetni, még az országban élő hivei közül is sokan fogják biztos helyre menekülni. Az meg egészen bizonyos, hogy hosszú vergődése után az ilyen kétségbeesett elhatározással magát pusztítaná el a függetlenségi párt. Sok bottás gyöngítette, ez az utolsó el is temetné. Pedig ennek a nemzetnek sohasem volt annyira érdekében, mint épen mostan, hogy a függetlenségi párt megrázza magát és a télen ödöngésből s a gyermekes kerék-

kötésből komoly munkára ébredjen. Az osztrák bombás és a nemzetiségi fészkelődés egyaránt fontos feladatokra hívja mindazokat, akiknek van érzékük a magyarság érdekei iránt. A nemzeti érzés, amelyen eddig ok nélkül is annyiszor próbáltak a politikai kontárok játszani, most magától megszólal mindenfelé. Régen elvetett magokat a kedvező időjárás mostan hajt kalászba. S a függetlenségi párt most akarna a maga iránt való bizalmatlansággal a nemzet szemében is megbizhatatlanná válni?

De talán még akad a táborban valaki, hogy azt a bolond reverzálist kiverje a párt fejéből . . .

POLITIKAI HIREK.

A szászhermányi kerület. A szász néppárt béceza-sági választmánya, mint egy távirat jelenti, tegnap délután Brassóban ülést tartott s ezen hosszas tanácskozás után kimondotta, hogy most is ragaszkodik az általános képviselőválasztások alkalmazásával történt megállapodáshoz. Ez a megállapodás pedig az volt, hogy a szász-hermányi választókerületet kormánypárti és magyar képviselőjelöltnek engedi át. Azóta ugyan megváltozott a viszony a szászok és a kormány között, de a szász néppárt az akkori megállapodást most is erkölcsileg kötelezőnek tartja és ennélfogva a gróf Bethlen András halálával megüresedett szász-hermányi kerületben kormánypárti és magyar képviselőjelölt megválasztását fogja támogatni. Egyben megbizta a választmány az elnököt, hogy a képviselőjelölt személyében való megállapodás céljából a vármegye főispánjával lépjen érintkezésbe. A választmány e határozata következtében a szász-hermányi kerületben kormánypárti és magyar képviselő megválasztása biztosra vehető. Hírlík ugyan, hogy a zöld-szászok mégis állítanak jelöltet, azonban ennek bukása bizonyos. A jelöltre nézve különben eddigelé még nem történt megállapodás.

Pártértekezletek. Az országgyűlési nemzeti pártnak holnap, vasárnap délután 5 órakor Horváth Nándor elnöklése alatt értekezlete lesz. — Az országgyűlési néppárt ugyancsak holnap, vasárnap délután hat órakor a párt helyiségében értekezletet tart.

A főrendiház bizottságból. A főrendiház igazoló bizottsága hétfőn, szeptember ötödikén délután két órakor ülést tart, melynek napirendjén a főrendek jegyzékének folytatólagos kiigazítása lesz. Félórával később a naplóbíró bizottság fog szeptember és október havára két bizottsági tagot kijelölni.

A politikai helyzet.

Az országgyűlés mindkét házában elnöksége széjjel küldte már a meghívókat a hétfőn tartandó ülésekre. A képviselőház tizenkét órára, a főrendiház délután három órára tüzte ki az ülés kezdetét. Akik ily külső körülményekből is tudnak kombinációkat szőni, azt tartják, hogy a főrendiház elnöksége épen a képviselőháznak bizonyára sokáig kihuzódó ülésére való tekintettel tüzte ki a három órai terminust, mert a képviselőház az előre várható hosszabb felszólalások miatt nem lesz előbb abban a helyzetben, hogy az ülészakot újból megnyitó királyi kéziratot átküldhesse a főrendiházba, hol azt szintén föl kell olvasni.

A képviselőház napirendje ez:

Elnöki előterjesztések és — semmi egyéb.

A főrendiház ellenben már nagyobb tárgyszerozatot tüzött ki, de azért valószínűleg még is a képviselőház ülése lesz a hosszabb. A főrendiház ülésének napirendje így szól:

1. Az ülészak elnapolt üléseit újból megnyitó királyi leirat kihirdetése.
2. Elnöki előterjesztés.
3. Az igazoló bizottság jelentésének tárgyalása.
4. Pótválasztás.

A főrendiházban ezen az ülésén fogják valószínűleg kihirdetni az általunk már régebben közölt kinevezést is, melylyel ő felsége gróf Károlyi Tibort, a főrendiház eddigi alelnökét, elnökké nevezi ki.

A fővárosba mind nagyobb számban vonulnak be a képviselők. Minden párt beszéltette az embereit, mert az osztrák állapotok új alakulása tényleg szükségessé teszi, hogy a magyar képviselőháznak minden tagja most helyén legyen. A pártok holnap és holnapután valamennyien pártértekezletre gyűlnek össze. Gróf Apponyi Albert, aki ma jött meg Budapestre, ma előzetesen konferált

A fiatal czár, aranyos életkorának sokszerű boldogságában, szerelme ragyogó verőfényében, uralkodói hatalma mérhetetlen fejlődésében, szive benső jóságában megindul népeinek és egyáltalán a népek keserű sorsán és elhatározza, hogy az emberek közös és legnagyobb nyomorúságán segíteni fog; levesszi a népek görnyedező vállairól a hadsereg fentartására szükséges óriási terhek egy részét; vagy, ha egyebet nem tud, legalább meggátolja, hogy ezek a már is elviselhetetlen terhek még növekedjenek. Eszébe jut a minden oroszok eszményi lelkületű urának, hogy a világ legnagyobb és legvilágosabb elméje a lelkesedés egyik nagy napján az ő ősehez, Katalin czárnőhöz, örömittasan kiáltja, hogy „Északról jó a világosság hozzánk!”

C'est du Nord aujourd'hui que nous vient
la lumière.

Elhatározza tehát, hogy följánlja a népeknek a tartós békét es ennek révén a fejlődés, a haladás, a közjólét leghevesesebb adományait.

Fölvívást bocsát ez értelemben a népek kormányaihoz.

Es hogy fogadják a népek, a kormányok a nagylelkű fölvívást?

Általános megdöbbenéssel, tartózkodó kétellyel, óvatos bizalmatlansággal.

Mindenki az orrához illeszti mutatóujját és firkészve tudakolja: „Mit akar a czár ezzel a feltűnő ajánlattal?”

Mit akar! Hát békét akar.

Az nem lehet! — mondják a kormányok, a népek, az újságok, a politikusok.

Nem lehet!!! . . . Mért nem? . . . Mert hisz az nagyon jó volna.

A jó tehát lehetetlen?

Ha az emberek így vélekednek, hol van a mult század, a bölcsészett századának nagy hagyománya, az optimizmus?

Optimizmus! Az volt, nincs. Suttner Berta volt az egyetlen élő lény, aki köszönő beszédre nyitotta meg ajkait. De Suttner Berta asszony. Az mindig beszél. Most sem tudott hallgatni.

Es figyeljék meg, hogy akkor, midőn Voltaire a híres buzdító verset megírta, 1771-ben, Katalin czárnő háborúra készült a török ellen az okból, hogy a szultán renyhe uralmát vet o jogara alatt lévő népek művelődésének. A művelődés érdekében való véres küzdelemre, Görögország fölszabadítására buzdította Voltaire a czárnőt, variálván Cartesius

híres mondását: „Ember vagyok, gondolkozom, és neked köszönetet mondok”.

Je suis homme, je pense, et je te remercie!

Ha akkor, midőn Mustafa szultán Obreskov orosz követet a Hét-torony várába záratta, Voltaire a nemzetközi jog eme megsértése miatt ily nagy szavakra hangolta lantját, mit mondana a bölcsész-költő most, midőn Katalin utódja a béke palmaágát hozza a világnépeinek?

Es a mi korunkban általános a megrökönyödés.

Hja, a mi korunkban vannak ugyan még muszka czárok; de nincsenek többé Voltaire-ek.

Voltaire összes nagy szenvedélyei közül csak egy maradt ránk örökségül: a kávéivás.

Ez pedig elég az izgatásra; de nem elég a lelkesítésre.

A doktorok azonban most már a kávétól is eltiltják az embereket. Azt mondják, hogy a pessimistáknak nem illik izgatottaknak lenni, aminthogy komfortabl-lóhoz nem illik, hogy galoppban menjen. Es így fizeti meg a világ lelki súlyedését anyagi élvezetek nélkülözésével.

a nemzeti párt elnökével a hétfői és keddi ülésekre nézve, de úgy látszik, ez a párt még nincs tisztában akciójának természetével, mert, mint nemzeti nyelvű pártorgánuma jelenti, a párt holnapi konferenciájában beható vita tárgyává fogja ugyan tenni a politikai helyzetet, de döntő határozatokat ebben az értekezletben még nem fog hozni, mert mindaddig, míg nem ismeri a kormányhivatalos közléseit a Bécsben történt megállapodásokról, addig minden állásfoglalást korainak tart.

A legnagyobb érdeklődés mutatkozik azonban a szabadelvűpártnak hétfő estére kitűzött konferenciájára, melyben a kormány a hosszú vakáció után pártjával először találkozik ismét — hivatalosan. A Lloyd-épületben nem fogják ezt az alkalmat észlelő anélkül, hogy a kormányelnöknek Bécsben és Ischtben kifejtett sikeres működéséért valamely formában elismeréssel ne adózzanak. Érdekes, amit a „Neue Freie Presse“ jelentetett meg Budapestről. E lap szerint Tisza Kálmán, ki tegnap érkezett meg Nagyváradról Budapestre, még a tegnapi nap folyamán fölkereste a miniszterelnököt, kívül két óra hosszat tárgyalt. A szabadelvű párt körében ennek a látogatásnak a kormánypárt jövődi magatartása szempontjából nagy fontosságot tulajdonítanak.

Az új parlamenti campagne elején egyike a legiármásabb incidenseknek, valószínűleg a Berzeviczy-Polónyi-affér lesz, amely tudvalevőleg abból keletkezett, hogy Berzeviczy Albert, a képviselőház legutolsó ülésének elnöke, a képviselőház ülészakát elnapoló kézirat felolvasása után nem engedte többé szóhoz jutni Polónyi Gézárt, ki a királyi kézirat és a Ház határozata között mutatkozó egy napi különbséget akarta felszólalása tárgyává tenni.

Régi kontroverzia már, hogy a képviselőházat berekesztő vagy elnapoló királyi kézirat promulgálása után van e még helye valamely vitának vagy nincs. Láttuk, hogy a függetlenségi és 48-as pártnak oly régi, tekintélyes tagja mint Eötvös Károly is annak a nézetnek adott kifejezést, hogy a szó meg-

vonásában ebben az esetben nem lát sérelmet. Ebből is következtethető, hogy az ellenzék nagy része ebben a kérdésben nem engedi majd magát valami nagy akcióba bekegyesíteni, mert semmiel sincs beigazolva ez a gyakran hangoztatott vád, hogy Berzeviczy abban az emlékeztető ülésben báró Bánffyval történt előzetes megbeszélés alapján vontatja meg Polónyitól a szót. Az egész incidens aligha fog nagyobb hullámokat felverni, hanem egy kis zajos ülés után az incidens fölött napirendre lehet majd térni.

Bécsből érdekes hír jött ma. Ott, úgy látszik, csakugyan fogantatja lesz a kormány a pártokhoz intézett felszólításának, hogy a kiegyezés elé ne gördítsenek legyőzhetlen akadályokat. Legalább az egyik német párt, tekintélyre egyike a legbefolyásosabbaknak, már alaposan megváltoztatta az e kérdésben eddig tanúsított magatartását. A katolikus néppárt (baró Dipauli pártjának) lapja, a bécsi „Vaterland“, ma igen érdekes vezércikket közöl, melyben a német obstrukció további megtartását gyerekesinek mondja.

A cikk további tartalmában bornirozott könnyelmű heccnek mondja a németek magatartását a kiegyezéssel szemben és utal arra, hogy Magyarországon minden párt mennyi nobilitást tanúsít a kiegyezés ügyében. A lap egekig magasztalja a magyar pártok méltóságát és állambölcsőségét és kifejti, hogy Magyarország a monarchia egységének fentartása érdekében sokkal előkelőbb magatartást tanúsít, mint Ausztria.

Ez a cikk pedig így fejeződik be:

„A koronának első sorban, azután a közös minisztereknek, nem különben azonban, mint illetékes helyről biztosítanak bennünket, a magyar miniszterelnöknek teljesen lojális szándékainak és fáradozásainak köszönhető, ha sikerült ezáltal a monarchiának szerencsésen a veszedelmes szirteken át evezni.“

A cikk a legnagyobb meglepetést kelti mindenütt és a „Neue Freie Presse“ gúnyosan fölkiált:

Tanuság erre a néhai James Rothschild esete is.

Az öreg James nagyon szerette Heine Henrik társaságát; és mikor a költő meglátogatta, mindig valamely finom pohárka itallal kedveskedett neki.

Egyszer kiváló jókedvében volt és a huszonöt éves *lacrymae Christi*-ből hozatott egy butélicskát az asztalra.

Nagy komolysággal szüresölgették a ritka jó bort, mikor James-ben megeredt a bölcselkedő szózat:

— Ugyan mondja meg nekem, Heine, mért hívják e bort „Krisztus-könyeinek?“

— Miért?... — felelé a költő rövid fontolgatás után. — Hát azért, mert Krisztus az égből mindig sir, mikor látja, hogy két oly komisz zsidó, mint mi, ily finom bort iszik itt lent a földön.

#

Hát a magyarok istene vajjon mit csinál, mikor látja, hogy a bécsi Vorstädtlerék olyan jó egri bikavért isznak az ő füstös Rathskeller-jükben?

Az nem sir. Az talán megelégedve mosolyog azon, hogy az ő népének bora még az olyan bikákban is vérré válik, mint Luegerék.

Keszler József.

„Azt talán még báró Bánffy a legmerészebb álmaiban se remélhette, hogy a közös vánterületnek 1903-ig való föntartása épen a Vaterlandot fogja oly nagy bámulatra és elismerésre elragadni.“

A többi pártok, valamint a kormánynak jövőben várható magatartására nevezetesen jellemzők még a következő értesülések:

A német néppárt körében komolyan foglalkoztak azzal az eszmével, hogy a megnyitandó ülészakában abstinenciát fognak gyakorolni, de mivel utóbb meggyőződtek arról, hogy ezzel csak a kormánynak tennének szivességet, ezen tervüktől elállottak.

Hasonló, továbbra is makacs magatartást tanúsítanak a csehországi német képviselők. Ezeknek lapja, a „Bohémia“, mint nekünk Prágából távirják, ma így ír:

„Az obstrukciónak állhatatosnak kell maradnia és a fonalat újra ott kell felvenni, ahol június havában megszakadt.“

Le a nyelvrendeletekkel!

Le ezzel a magyar kiegyezéssel!

Ez legyen a jelszó, bárkivel is tárgyaljon gróf Thun az új ülészakában.“

Ilyen hang nem igen biztató a békére nézve, de elvégre az osztrák politikusok és pártok annyira kiszámíthatatlanok magatartásukban, hogy a legközelebbi napok itt is megmozdíthatják — Pálfordulását!

KÜLFÖLD.

A szudáni hadjárat. Az angol csapatok nagy szerencsével harcoknál Szudánban. Kicsiner basa tábornok csütörtök délután előnyomult egész másfél mérföldnyire Kerrenitől, maga előtt üzte az ellenséges előőrsöket, azután tábort ütött, hogy bevárja a Niluson felfelé nyomuló ágyunaszádok támadásának eredményét. A kalifa hadseregét 35.000 emberre becsülik; e hadsereg Omdurmanon kívül gyűlt össze. Az ágyunaszádok visszaérkezésük után hírvél hozták, hogy Lato-szigeten az erődöket, valamint a Nilus jobb partján az összes erődítményeket szétrombolták és ezenközben 4 ágyut zsákmányul ejtettek. A bombázás alkalmával a mádi sírjára épült mecset és az omdurmani nagy mecset részben elpusztult.

A legújabb londoni távirat szerint Kicsiner basa tábornok a hadügyminiszternek telegrammot küldött, jelentve, hogy a Keppel kapitány vezénylete alatt álló ágyunaszád a Nilus jobb partját teljesen megtisztította. A parton, valamint az Omdurmannal szemben fekvő Tati-szigeten levő erődítményeket mind szétrombolták. Az összes ágyuk a kezébe estek. Az angoloknak nincs veszteségük.

Dreyfus-bonyodalmak.

(Távirati tudósítások.)

Henryt koporsóba tették, Dreyfust most akarják koporsójából kivenni. A mai hírekből ennyi az érdekes. De nem. A legérdekesebb az, hogy Cavaignac hadügyminiszter lemondott.

Henry alezredest a hadügyminisztérium több tisztje és a hírszolgálati iroda számos hivatalnokai kíséretében utolsó útjára. Meg akarták neki adni a végső tisztességet. És a pap sem vonakodott, hogy beszentelje holttestét; inkább elfogadta azt a szokásos föltevést, hogy a bűnös alezredest örültségi rohamban követte el az öngyilkosságot. Hasonló engesztelődés mutatkozik Páris hangulatában is. A halott fölött elsímulnak a viharos itélkezés hullámai.

De ugyanakkor megmozdult a részvét Dreyfus mellett. Az Ördögsgiget lakójának felesége ma beadta második kérvényét a pör revíziója iránt és a sajtóban alig akad olyan hang, amelyik ezt a kérvényt legalább egy-két emberséges szóval nem támogatná. Trá-

Ha azonban ezt a tapasztalatot számbavesszük, ismét új kérdés áll eléünk: mennyire lehetnek lelkiileg súlyos azok a német urak, akiknek Bécs városának zajos polgármestere, Lueger ur, még a magyar bor megívását is lehetetlenné teszi? Micsoda kimondhatatlan együgyűségért vezekelnek a bécsi bugrisok ily keményen? Azért talán, hogy Lueger választották polgármesternek? Hiszen ez még nem volna oly nagy hiba: Lueger ur nagyon illik hozzájuk. Így vélekedtek talán Bécs város a bölcs atyái is, midőn polgármesterüket rákényszerítették, hogy engedje meg ismét a magyar borok mérését a Rathhauskellerben. Ez által a válogatós gégejű képviselő urak bebizonyították, hogy nem olyan pesszimisták, mint aminőknek közgyűlési határozataik után híhetnők őket. Ép ellenkezőleg, optimisták: a legjobbat akarják látni, legalább — poharaikban. És ebben hű követői nagynémet törzsbellejűeknek, akik komoly megelégedéssel mondják: „Gyűlöljük a francziákat, de boraikat élvezettel iszszuk“. Luegerék is gyűlölnek minket; és ez az egyetlen bók, melyet tőlük eddig kaptunk.

×

Különbözik régi dolog, hogy a németeknek, mikor bort isznak, mindenféle lelki gyötrelmeik támadnak, melyekből aztán nem mindig tudnak hiúságuk sérelme nélkül kitalálni.

riens meg egyenesen nyílt levéllel fordult a gyarmatügyi miniszterhez, és figyelmezteti, hogy az ő erkölcsi kötelessége most a Dreyfus fizikai és lelki szenvedéseit enyhíteni.

— Siessen vele és ne várja, míg könyveszeritni fogják reá! — mondja a levél végén.

Kedden pedig minden el fog dőlni. Mert Cavaignac, aki az utolsó percig keményen tartotta magát, a „La Presse“ híre szerint már lemondott, a miniszterium kebelében pedig folyik a kapacitáció s a táviratok szerint kedden meglesz a döntő minisztertanács. Akkor Dreyfus asszony megkapja a választ, hogy hazahozzák-e férjét vagy egy reménytelenséggel töltött kell temetnie az ő sok elhanyagolt reményei mellé...

Henry és büntársai .

Páris, szeptember 3.

Reinach a „Siècle“-ben azt írja, hogy Henry nem azért követte el 1896-ban a hamisítást, hogy alkalmilag oly okmányt tegyen közzé, amely a Dreyfus bűnösségében kételkedőket megnyugtassa, hanem azért, hogy megcsalja Billot akkori hadügyminisztert, akinek válasza kellett Castellain interpellációjára s utasítást adott egyik hivatalnokának, hogy a Dreyfus-iratcsomót hozza el neki. Minthogy ebben az iratcsomóban nem voltak elfogadható bizonyítékok, az iratok közé csempészte a hamisított levelet, amelynek elkészítésében, minthogy Henry nem volt sem elég ravasz, sem elég ügyes, du Paty de Clam segített neki. Hogy a hamisítvány nem volt a nyilvánosság számára, az abból is kitűnik, hogy Cavaignac a hamisított levél egy részét a kamarában föl sem akarta olvasni. Ebben az elhalgatott részben vannak a következő szavak:

— Ha a császár tőlem kérdezi találmán...

Az Ecole des Chartes igazgatója, Paul Mayer, akinek a Zola-pör tárgyalásán igen heves jelenete volt Pellieux-vel, tegnap elküldte névjegyrét Pellieux-höz, ezekkel a szavakkal:

— Fogadja legőszintőbb részvételemet.

Erre Pellieux a következő választ küldte Mayernek:

— Fogadja köszönetemet ép oly gyöngéd, mint intelligens figyelmeért. De még korán lesz diadalmaskodni. Már vér folyt és ön boldogan pacskol benne, de az ön szomorú kifejezése még nem menekült meg korántsem.

Páris, szeptember 3.

A „Siècle“ és a „Petite République“ azzal vádolják du Paty de Clamot, hogy része volt Henry hamisításában. A „Siècle“ azt bizonyítja, hogy Henry hamisítása egészen összérág azokkal a cselekedetekkel, amelyekkel du Paty de Clamot vádolják, aki nem tud válaszolni arra a kérdésre, hogy miért követett el mindent, hogy Esterházyt megmentse. Henry a Dreyfus-pör folyamán a többi közt ezt mondta:

— Egy főrangú tiszt arról biztosított engem, hogy Dreyfus áruló.

Henry akkor vonakodott megnevezni ezt a főrangú tisztet. A lapok most azt követelik, hogy a hadügyminiszter kutassa, hogy ki volt ez a főrangú tiszt.

Páris, szeptember 3.

Cavaignac hadügyminiszter több újság értesülése szerint folytatja az akták fölülvizsgálatát; a hadügyminiszternek valószínűleg nyomozásokat kell teljesítenie egyes okiratok eredetének megállapítása végett.

A „Petite République“ azt kérdezi, ki volt az a titkos ügynök, aki 1894-ben hazug rendőri híreket gyártott és akinek nevét du Paty de Clam ismerte.

Clemenceau az „Aurore“-ban II. Vilmos állítólagos leveleiről ír és ezután ezt mondja: „A vezérkar tagjainak észébe sem jutott hamisításra gondolni. II. Vilmos levelei oly meggyőzőknek látszottak, hogy Boisdeffre az államtitok megsértésével szármagédét Rocheforthoz küldte, aki a német császár leveleit az „Intransigeant“-ban leleplezte.

Egész bizonyos, hogy Judet azt a levelet, amelyben Combes ezredes Zola atyját

akarta megbecsteleníteni, Henrytől kapta. Ez a levél az algéri Montur Depot egyik tisztjére vonatkozott, kinek semmi köze sem volt Zola atyjához: a levelet úgy hamisították meg, hogy az egészet lemasolták és a tiszt neve helyett Zola atyja nevét tették oda.

Páris, szeptember 3.

Ma itt nagyszámu plakátot függesztettek ki, amelyek a „Siècle“ nyomdájában készültek. A plakátok, amelyek „Feület Cavaignacnak“ címet viselnek, emlékeztetbe idézik, hogy Piquard azt az 1896-ban kelt levelet, amely Henry sorsát előidézte, július kilencedikén hamisítottak mondta. A plakátok azonkívül Dreyfus két levelét tartalmazzák: az egyiket 1894-ben intézte a hadügyminiszterhez, a másikat 1895-ben Demange ügyvédhez. Ezekben a levelekben Dreyfus ártatlanságát hangoztatja és kijelenti, hogy soha még csak vigyázatlanságot sem követett el. A plakátok végezetül a közvéleményt hívják fel, hogy tiltakozzék Piquard letartóztatása és fogságban tartása ellen. A plakátokat nagyban olvassák és élénken kommentálják.

Henry temetése.

Páris, szeptember 3.

Henry holttestét reggel nyolcz órakor korporsóba tették és a keleti pályaudvarra vitték, a honnan Pognyba szállítják.

Páris, szeptember 3.

Ma szállították Henry holttestét szülőhelyére. A hadügyminiszterium több tisztje, köztük a hirszolgálati iroda több tagja is, megadták a halottnak a végtisztességet. A pap beszélt a holttestet, mert abból a föltevésből indult ki, hogy Henry az öngyilkosságot örültségi rohamban követte el.

Időközben a „Temps“ már jelenti, hogy Cavaignac reformálni akarja az információirodát és hogy ott személyváltozások fognak bekövetkezni.

Cavaignac, a hajthatatlan.

Páris, szeptember 3.

A francziák megfoghatatlan lélektani talányul nevezik Cavaignacot, aki borzasztó tévedése mellett is megmarad amellett, hogy a Dreyfus-pör revíziójának nincs helye. De kivüle vannak mások is, akik így gondolkodnak s akik Walsin-Esterházyt védelmezik. Mindenkit meglepett Cavaignacnak az a kijelentése, hogy Dreyfus bűnösségéről, még most is feltétlenül meg van győződve. Lasier antiszemita képviselő levelet küldött Drummond-nak a „Libre Parole“ szerkesztőjének, amelyben a többi közt ezeket mondja:

— Személyesen akartam arról meggyőződni, hogy Cavaignac hogyan gondolkodik Dreyfus bűnösségéről. Fölkerestem a hadügyminisztert, aki határozottan kijelentette nekem, hogy Dreyfus bűnösségéről most is feltétlenül meg van győződve. A hadügyminiszter, akinek arca ezeknél a szavaknál rendkívül energikus lett, felhatalmazott engem e kategorikus nyilatkozatának közzétételére, valamint annak kijelentésére, hogy Cavaignac soha sem fog beleegyezni a Dreyfus-pör revíziójába.

Magától értetődik, hogy ily körülmények között szinte áthidalhatatlan örvény támad Cavaignac és Brisson között. Sarrien igazságügyminiszter mindent megtesz ugyan, hogy ezt a konfliktust elsimítsa, de a válság azért mégis elkerülhetetlennek látszik. A kormányparti újságok élesen kritizálják Bourgeois közoktatási miniszter viselkedését, aki a sürgős távirati fölcsúztatás daczára se szakította meg szabadságát s nem utazott Párisba a miniszterek tanácskozására. Ugy látszik, hogy Bourgeois egyik irányban sem akarja magát angazsálni és a jövőre szabad kezet akar magának biztosítani.

Páris, szeptember 3.

A kormánylapok is megvallják, hogy Brisson és Cavaignac közt óriás nézeteltérés van a Dreyfus-pör revíziója kérdésében. Brisson a miniszterium többségére támaszkodik, amely a haladéktalan revíziót követelte. Cavaignacnak nincsenek hívei a miniszte-

riumban s így különösen Bourgeois nem osztózik az ő fölfogásában és ez az oka annak, hogy nem akar Párisba visszatérni.

Eközben Cavaignac és Sarrien naponként tanácskoznak a Dreyfus-pör revíziójáról. Sarrien megbizta az igazságügyminiszterium főosztályvezetőjét, hogy szakvéleményt készítsenek a revízióról. Ez a vélemény elkészült és Franciaország legelső jogásza azt mondják benne, hogy Henry bevallott hamisításával előállott az az új faktum, amelytől a törvény a bűnpör revízióját függővé teszi.

Már most az összes sajtó a revíziót követeli, csak a „Libre Parole“, az „Intransigeant“, a „Jour“ és a „Patrie“ küzdenek még ellene, de Rochefort is belátja immár, hogy valaminek kell történnie, amivel a fölzigatott népet lecsillapíthatják és azt indítványozza, hogy külföldre ki paramenti titkos bizottságot és Cavaignac terjessze e bizottság elé a Dreyfus-ügyre vonatkozó titkos és nem titkos iratokat. A bizottság tagjai a tárgyalás befejezése után irjanak alá egy ünnepies nyilatkozatot, amelyet Franciaország összes községeiben ki fognak függeszteni.

A legtitkosabb bizonyíték, melyet a francia kormányok eddig semmi szín alatt sem akartak nyilvánosságra hozni, az az állítólagos levél, melyet Vilmos császár Dreyfushoz írt és amelynek létezését Boisdeffre tábornok megbizásából Pauffin ezredes árulta el Rochefortnak, akit ezzel meg akartak nyerni a vezérkarnak. Clemenceau erről az „Aurore“-ban így nyilatkozik:

— A nép előtt a leghorzasztóbb színekkel festik a levél közzétételének következményeit. Azt mondják, hogy Vilmos császár becsületszavát adta arra, hogy Dreyfus sohasem állott Németország szolgálatában és ha most a levelet közzétenék, akkor kitűnnék, hogy a német császár hazudott és ennek háboru lenne a következménye.

Clemenceau azután így folytatja:

— De ez a legújabb hazugság és hamisítás sem fog használni, mert ez a legeslegtitkosabb bizonyíték ép oly keveset ér, mint a hamisító Henry titkos bizonyítéka.

Páris, szeptember 3.

Sarrien igazságügyminiszter ma délután Cavaignac hadügyminiszterrel háromnegyed óra hosszat tanácskozott, azután pedig Cavaignac hosszabb ideig értekezett Bourgeois-vel.

A revízió mellett.

Páris, szeptember 3.

A közvélemény egyre határozottabban foglal állást a revízió érdekében. Páris összes kerületeiben népgyűléseket hirdettek, amelyekben a Dreyfus-per revízióját fogják követelni. Az egyik népgyűlésen, amelyet ma tartottak meg, háromezernél több ember vett részt. Öressense író gyujtó beszédet mondott, amelyben előadja, hogy Cavaignac nem önként ment bele a legújabb akcióba, hanem azért, mert a külföldről azzal fenyegetőztek, hogy a francia tábornokokat megszegyenítő leleplezésekkel fognak előállani. A gyűlés végén vitográfia bemutatott mindazoknak az embereknek a képét, akik a Dreyfus-ügyben szerepeltek. Drummond, Rochefort, Henry, Mercier képét az óriás tömeg valóságos dühkifakadással fogadta, míg ellenben a Dreyfus érdekében küzdő embereknek, így Zola és Piquard képét szűnni nem akaró tetszés-nyilatkozatokkal üdvözölte.

Labori Piquard kívánságára visszavonta a szabadonbocsátása érdekében beadott kérvényt, mert Piquard súlyt vet arra, hogy a végtárgyalásig, ha ugyan megtartják, fogságban maradjon. Amikor Labori ügyvéd társa, Hild, Piquard ezredést Henry öngyilkosságáról értesítette, Piquard sirva fakadt és meghalottan üdvözölte a fiatal ügyvédet.

Páris, szeptember 3.

A „Figaro“ azokról az összejövetelekről szól, amelyek tegnap is folytatódtak Brisson miniszterelnök, Cavaignac hadügyminiszter és Sarrien igaz-

ságügyminiszter között s kijelenti, hogy a fölmerült nehézségek még nincsenek elhárítva, sőt a döntést ebben a tekintetben elhalasztották. A minisztereknek az a nézetük, hogy a kezdést a Dreyfus-pör revíziójára nézve nem a kormánynak kell megtennie, hanem hogy be kell várni a kamara összeülését, vagy legalább is Dreyfusénak kell az újra fölvetelt törvényes alakban kérnie. A „Gaulois” azt óhajtja, hogy a köztársaság elnöke, aki ismeri az igazságot, lépjen közbe.

Páris, szeptember 3.

A Dreyfus-pör revíziója tárgyában a minisztertanács kedden határoz. Bourgeois minisztert hétfőre várják. Valószínűleg ő fogja a miniszterek között felforgó nézeteltéréseket kiegyenlíteni.

Egész Párisban egyébről sem beszélnek, mint arról, hogy nem kellene-e Dreyfusnak a fogságát enyhíteni a revízió közelségére való tekintettel. Dreyfus élelmezése elégtelen, a szabad mozgás meg van neki tiltva, pedig ezt a deportáltaknak különben meg szokták engedni. Dreyfus gunyhója körüleg falat építettek, hogy elvegyék tőle a kilátást a tengerre; meg van neki tiltva, hogy az őreivel beszéljen. A feleségének nem adják át a levelet, csak azoknak másolatát.

Trarieux volt igazságügyminiszter a gyarmatügyi miniszterhez levelet intézett, amelyben épen ezzel a faktummal foglalkozva, többek közt így szól:

— Amíg mi a revízióra várunk, Önre egy személyes kötelesség vár és ez az, hogy Dreyfusnak fizikai és erkölcsi szenvedésén könnyítsen. Ne várjon ezzel addig, míg kényszeríteni fogják rá.

Pétervári, szeptember 3.

A „Novoje Vremja” a Dreyfus-ügyről szólva azt mondja, hogy most már alig kerülhető el a Dreyfus-pör revíziója, valamint az, hogy megújítsák az egész személyzetét a francia vezérkarnak, amelynek főnöke beismerve az elkövetett hibát, önként lemondott.

Dreyfusné kérvénye.

Páris, szeptember 3.

Dreyfusné új kérvényt adott be a revízió tárgyában. Ez a második kérvény nem titkos okiratok felhasználása miatt, hanem a törvényben előadott okból kéri a revíziót. Ha az elítelt ellen vallott tanuk egyikét hamis tanuzáson érik, a perújítás meg van engedve. Henry volt Dreyfus ellen a terhelő koronatanu, az ő vallomása, melyet a hadügyminiszter előtt hamisításairól tett, elég ok arra, hogy a Dreyfus-pörben tett tanuvallomását is hamisnak nyilvánítsák.

Cavaignac lemondása.

Páris, szeptember 3.

A „La Presse” című lap külön kiadásban jelenti, hogy Cavaignac hadügyminiszter lemondott. Hivatalos oldalról még nem nyert megerősítést ez a hír. A lemondást hír szerint csak akkor fogják közzétenni, ha Freycinet elfogadja a hadügyi tárczát.

Páris, szeptember 3.

A Havas-ügynökség megerősíti azt a hírt, hogy Cavaignac hadügyminiszter lemondott. Azt állítják, hogy visszalépése annak a véleménykülönbségnek az eredménye, amely Cavaignac és a kabinet többsége között a Dreyfus-pör revíziójának kérdése tekintetében fölmerült.

Páris, szeptember 3.

Cavaignac hadügyminiszter a következő levelet intézte Brisson miniszterelnökhez:

„Azzal a kérelemmel fordulok Ön-

hoz, szíveskedjek a hadügyi tárczáról való lemondásomat a köztársaság elnöke elé terjeszteni. Nézeteltérés forog fenn közöttünk, amely, ha hosszabb ideig tartana, megbénítaná a kormányt abban a pillanatban, midőn egész elhatározó képességére szüksége van. Én ma is megvagyok győződve Dreyfus bűnösségéről és, mint előbb, ma is ellenzem a pör revízióját. Nem volt szándékomban a felelősséget a jelenlegi helyzetben magamról elhárítani, de nem vállalhatom el azt anélkül, hogy egyetértésben ne legyek ama kormány elnökével, amely kormányhoz tartozni szerencsém van.

Fogadja stb.

Cavaignac.

Ferdinand hitehagyása.

Szófia, szeptember 3.

Ferdinand fejedelem pétervári útja előtt az a hír terjedt el, hogy Oroszország csakis oly feltétel alatt akarja elismerni a bolgár fejedelmet, ha előbb családjával együtt áttér a görög-keleti vallásra. Ezt a hírt akkor a bolgár kormány meglehetősen nyers hangon megczáfolta. Erre a czáfolatra most már csak megdönthetlen bizonyítékokkal lehetett felelni.

E bizonyítékok már megvannak s közülök a legfontosabb a pétervári metropolita nyilatkozata, amelyet Radoszlavov egyik barátja előtt tett s amelynek hírlapi közlésére a metropolita Radoszlavov barátját egyenesen felhatalmazta.

E nyilatkozat a következő:

— Kérem a metropolitát, írja Radoszlavov barátja, hogy a bolgár dinasztia áttérésének ügyében adjon felvilágosítást. Figyelmeztettem arra is, hogy a bolgár hivatalos lap az áttérésről szóló újsághíreket megczáfolta. Figyelmeztetésemre mosolygott tapasztalatlanságom fölött, mely már az első czáfolatra kész kételkedni az igazságban s így szólt:

— Az áttérés ügyében feltétel volt, hogy bizonyos ideig titokban tartassék. Ferdinandnak még ki kellett előbb bekülni családjával és a pápával. Ez a feltétel bizonyára eléggé okadatolja a bolgár hivatalos czáfolatot.

A metropolita eme felvilágosítása után két kérdést intéztem hozzá:

1. A bolgár dinasztianak pétervári tartózkodása alatt történt-e végleges döntés az áttérés ügyében?

2. S ha igen, hogyan fog megtörténni, vajjon csak tényleg-e, vagy a bolgár alkotmány revíziójával?

E két kérdésre a metropolita szóról-szóra ezt felelte:

— Igen, a kérdésben végleges megállapodás történt és pedig úgy, hogy Ferdinand egész dinasztiaja át fog térni: a fejedelem, Mária Lujza fejedelemné, s mindkét nembeli gyermekei. Ferdinand fejedelem ünnepélyesen kijelentette, hogy meghozza ezt az áldozatot is, csak hogy megnyerhesse a czár ő felségének őszinte rokonszenyét, de azért kérte a czárt, adná beleegyezését a következőkbe: Hogy egyelőre csak a gyermekek kereszteltessenek görög-keletieknek, s hogy az ő és Mária Lujza fejedelemné áttérése halasztassék el Klementina fejedelemné haláláig. A bolgár fejedelem ezt a kérését azzal okadatolta meg, hogy áttérése edesanyjára végzetes lehetne, mert a betegeskedése következtében beállott gyengesége ilyen csapást nem tudna elviselni.

Hogy eme kérelme figyelembe vétetett-e, vagy nem: arra most nem felelhetek, de egyes körülményekből nyilvánvaló, hogy Ferdinand fejedelemmel megértették, hogy efféle hazug kérésekkel valószínűleg csak igéretének teljes beváltásától akar megmenekülni. Mindazonáltal, hogy az öreg Klementina hercegnőt megnyugtassák, elrendelte a czár és pedig

Ferdinand fejedelem határozott kívánsága ellen, hogy visszatértek a kettős isteni szolgálat tartassék, az egyik az udvari görög-keleti kápolnában, melyen a czár és a görög-keleti bolgár trónörökös, Boris vett részt, a másik a katolikus kápolnában, melyen a trónörökös szülei vettek részt.

A második kérdésre azt felelhettem, hogy Ferdinand fejedelemnek az az óhajtása s ezt előnyösebbnek tartja, hogy áttérése juridikai is legyen. Így tehát a fejedelem maga óhajtja a bolgár alkotmány 38. §-ának megváltoztatását azzal a hozzáadással, hogy e §. alapján csak az első fejedelem, Battenberg Sándor tarthatta meg idegen vallását, az után a következő fejedelem családjának azonban, még ha választott fejedelem is, görög-keleti vallásnak kell lenni.

Radoszlavov barátja, amint leveléből kitűnik, a metropolita második megjegyzésére azt a kétélyt fejezte ki, vajjon az alkotmány ilyen magyarázatának nem az lesz-e a következménye, hogy Ferdinand a szakaszra hivatkozva, egyszerűen görög-keletinek jelenti ki magát s iparkodni fog az egyházi kanonikus megkereszteléstől menekedni. Ferdinand fejedelem és családja az alkotmány ezen megváltoztatását „quasi megkeresztelés”-nek fogja deklarálni. A metropolita e kétélyre szószerint a következőket mondta:

— Az ön kérdése új előttem. Lehet, hogy önnek igaza van. Minden esetre végtelemül köszönöm, hogy figyelmemet oly kérdésre irányította, mely igen nagyfontosságú.

TÁVIRATOK.

Az osztrák császári jubileum.

London, szeptember 3. A Reuter-ügynökség jelenti Yokohamából, hogy Ferencz József ő felsége jubileumára a japán császár képviselőjévé Kanin herceget neveztek ki. A herceg előreláthatólag szeptember közepén utazik Európába.

A világbéke.

Brüsszel, szeptember 3. Belgium késznek nyilatkozott, hogy a czárnak jegyzéke értelmében összehívandó békekonferencián részt vesz. Brüsszelnek van a legtöbb chance arra, hogy a konferencia székhelye legyen. Ha valóban ide hívják össze, abban az esetben a belga király lesz az értekezlet elnöke.

Róma, szeptember 3. Az „Osservatore Romano” ma azt írja, hogy a czár lefegyverzési tervének csak akkor lesz eredménye, ha a pápával egyetértőleg jár el.

Stockholm, szeptember 3. A „Dagens Nyheter” szerint a svéd-norvég minisztertanács tanácskozás tárgyává tette Oroszország meghívását a békekonferenciára. A külügyminiszter javaslatára elhatározta a király, hogy a czárnak kifejezi rokonszenyét, valamint készségét arra nézve, hogy az esetleg összeülő értekezletre képviselőket küld.

Páris, szeptember 3. A „Liberté” szerint gróf Muraviev orosz külügyminiszter, tekintettel a lefegyverkezésről szóló körlevele bizonyos interpretációjára, kijelentette a francia külügyminiszteriumnak, hogy Miklós czár sohasem gondolt arra, hogy javaslata amaz állapot szentesítésének tekintessék, amelyet az 1870. év teremtet meg.

Gróf Montebello távozása.

Páris, szeptember 3. Hír szerint gróf Montebello odahagyja szent-pétervári nagyköveti állását. Hogy visszahívták-e, vagy pedig lemondott, azt nem tudják.

A hollandi királynő trónralépése.

Konstantinápoly, szeptember 3. A szultán a hollandi királynőhöz trónralépése alkalmából hosszabb, igen meleghangú üdvözlő táviratot intézett.

Hága, szeptember 3. Vilma királynő megerősítette állásában a jelenlegi kabinet tagjait.

Békekötés előtt.

Madrid, szeptember 3. Az „Imparcial” jelentése szerint a minisztertanács tegnap véglegesen elhatározta, hogy a párisi bizottság tagjaira Montero Rios szenátort, Cerero tábornokot és Villa Urrutiát nevezi ki.

Miklós czár szemléje.

Szabasztopol, szeptember 3. Miklós czár tegnap a „Standard” yacht fedélzetéről szemlét tartott a fekete-tengeri flotta fölött.

HIREK.

A zsebpénz.

— Mese a beiratásokról. —

Jancsi fővárosi szülők gyermeke volt és akik közelebről ismerték, eleven fucskának mondták. Ezen tulajdonsága idővel a közbotrányig fokozódott. Ebben sok részük volt a szünidei gyermektelepeknek is, de tagadhatatlan, hogy a szülők szintén minden lehetőt elkövettek. Így Jancsikának már hét éves korában akkora tekintélye volt, mint Attila vezérnek, mert a szomszédok röviden csak Isten ostorának hívták. A gyermek emellett szépen fejlődött és helyes érzéket árukt el a társadalmi rend iránt, mert csinyjeit rendszeren eltagadta. Atyja gyakran felsóhajtott: „Ő az én büszkeségem!” Anyja különösen a gyermek testi szükségleteivel törődött s amióta járni tudott, öt forint heti zsebpént adott neki. Ha ebből esetleg megmaradt valami, a jó édesanya így szólt: „Miért nem költötted el, fiam?! Hiszen a mi vagyoni helyzetünk megengedi.” Ettől a naptól kezdve Jancsi az öt pengőt mindig elköltötte.

Midőn Jancsika kilencz esztendő s lett, gimnáziumba kellett adni. Ekkor atyjának egy régi barátja, egy tapasztalt pedagógus, így szólt:

— Kedves barátom, a te fiadnál az az eset merült fel, midőn a gombhoz kell varratni a kabátot, nem megfordítva. Nem értesz talán? Jó. Világosan fogok beszélni. Hallgass meg hát. Te most kuriai bíró vagy. Vedd hát tudomásul, hogy addig, amíg te igazságügy-miniszter nem leszel, a te fiadat minden jobb nevű gimnáziumból ki fogják csapni. A te fiad ugyanis a gomb, amelyhez kabátot kell keresni, az az gimnáziumot...

Így szólt a tapasztalt barát.

... Ettől a percztől fogja Jancsi apja elhidegült a tapasztalt barától, de azért tanácsát megfogadta. A gyermeket leszakította anyja kebeléről s vidékre utazott vele, keresni egy alkalmas gimnáziumot. Elutazásuk napján a házban létező összes macskák hálaadó istenitiszteletet rendeztek s a háziur, hivatkozva Jancsika távozására, husz perccel emelte a házbérekét. Még a gyermek születését sem kiemelte, mondván, hogy most nekik is jobb.

Jancsi ezután sokáig távol volt a szülei háztól s mindig tovább, tovább szállott. Pályája egy szabálytalan elipszis volt, hasonló az üstököséhez. Kezdte ugyanis a Tisza-Duna közén, Halason vagy Kecskeméten, majd hirtelen a Dunántul bukkant föl, a felső-lövői mezei gimnáziumban, hogy onnan ismét egyszerre csak Máramaros-Szigeten legyen. A pálya végül megakadt lenn az erdélyi minorita gimnáziumokban, ahol bekövetkezett a hajótörés. Jancsikát június elején haza kellett hozni. A gimnáziumokat mind végigpróbálták, egyik sem pázolt. Jancsit tudniillik másfél év alatt minden iskolából kiesapták és ez talán rövid idő?! ... Gondoljuk meg, hogy Phileas Fogg nyolczvan nap alatt az egész világot körülutazta.

A gyermek testileg meggyarapodva érkezett haza. Szellemi fejlettségét nem annyira az ismeretek jellemezték, mint inkább a háttartalan szemtelenség. Latinul keveset tudott, de amit tudott, abban szorgalmasan gyakorolta magát. Az anyja mopszliját például állandóan így szólította: „Canis!” Atyja erre azt mondta, hogy ne a kutyával beszéljen latinul, hanem a professzorokkal. Jancsi nem felelt, mert jól érezte magát a szülői házban: Anyja a viszontlátás örömeire tíz forintba emelte a zsebpénzt.

Augusztus vége felé Jancsiéknál komoly családi tanácskozások folytak. A szülők a tanácskozásba Jancsit is belevonták és atyja azt kérdezte tőle:

— Melyik iskolába akarsz járni?

— A löcséibe, válaszolt a gyermek, — mert ott a nagy manőverek miatt csak októberben kezdik az évet. Ha az lehetetlen, akkor vigyél Iglóra. Ott az építkezések miatt szeptember tizenötödikén kezdenek tanítani.

Majd rövid hallgatás után hozzátette:

— Az is valami, az a tizenöt nap.

A szülők összenéztek. „Mily okos ez a gyermek,” gondolták és szemük ragyogott a boldogságtól. Az atya mindazonáltal szigorúan szólt:

— Budapestén fogsz járni iskolába, hogy a kezem alatt légy. Majd megropogtatlak.

A gyermek, ismervén a helyi viszonyokat, nyugodtan fogadta a változhatatlant. Másnap, harmadnap és az aztán való két nap édesanyjával sorrajárta a fővárosi gimnáziumokat. Atyja a kurián ép egy gyilkossági pör referálásával volt elfoglalva s a tanácsban kijelentette, hogy a vádlott rossz neveltetése nem tekinthető enyhítő körülménynek.

A XI-ik kerületi gimnáziumnál kezdtek. Ott az épület előtt zajongtak a fiúk s a tanár urak komor arczczal jártak, mert az ember olyan, hogy senkinek sem elég hosszú a vakációja. Az előesernokban egy szakállas öreg számozott czédulákat osztogatott.

— Fiam — mondta az anya — nekem úgy rémlik, hogy mi a zugligeti villamos állomáson vagyunk. Vasárnap este, midőn megere a zápor.

— Nem anyám — felelte Jancsi — ez itt a pedellus, ő oszt számokat a jelentkezés sorrendjére nézve.

— Ugy?! ... Menj hát és hozz egyet, Jancsi.

A gyermek örömmel távozott s a pedellust felrehívta a sarokba. Ott rövid párbeszédet folytatott az öreggel s csakhamar visszajött a czédulával:

— 173.

Ezután bementek a tanári szobába, ahol a tanár urak nyugodt méltósággal ültek, különösen a fiatalabbak. Hogyne, mikor nekik pallosjoguk van.

— 173! — kiáltotta az igazgató. Méltóságos asszony, nekünk csupán két párhuzamos osztályunk van, egyenkint 60 tanulóval. Ez a numerus clausus és ez örvendetes, mert Németországban a numerus clausus 70. Mi tehát tíz fiúval előbbre vagyunk a kulturában.

Eközben Jancsira nézett, aki ez alkalommal egy szám volt a kulturában. Jancsit ez alkalommal tulbecsülték.

— Mit tegyünk? — kérdezte az anya.

— Talán a XII-ik kerületi gimnáziumban még lesz hely, méltóságos asszony. Ott három párhuzamos osztály van.

Az anya távozott gyermekével a XII-ik kerületi gimnáziumba. Ott három párhuzamos osztály van s így Jancsinak újabb öt forint

árán sikerült a 211-ik számú czédulát megkapnia. Ennélfogva Jancsi és a manája egy órával később már a XIII-ik kerületi királyi katolikus főgimnázium művészi lépcsőházában volt látható, majd később fáradságtalanul végigjárták az összes hazai tanítórendek intézeteit. Jancsinak mindenütt sikerült a képzelhető legmagasabb számokat elnyerni. Jancsi ugyanis megvesztegette a pedellusokat s így elérte azt a kívánságát, hogy Iglóra vagy Löcsére viszik, vagy az idén egyáltalában nem is jár gimnáziumba, kívánjuk neki ez utóbbi megoldást. Legyen egy esztendeje, amikor sehohsem csapták ki. Ezért később hálára fogja kötelezni az életrajzíróit.

De kérdés, hogy honnan vette Jancsi a pénzt a pedellusok megvesztegetésére? Honnan?! ... A pénzt egyszerűen a zsebpénzből takarította meg. Szülei ezt már tudják is és azóta gyakran mondogatják: „A gyermekeknek nem szabad megengedni, hogy takarékoskodjanak.” Monechus.

Szeptember elsejével új előfizetés nyílt lapunkra:

Előfizetési árak:

Szeptember 1-től december 31-ig . . . 4 frt 70 kr.
Szeptember 1-től november 30-ig . . . 3 frt 50 kr.
Szeptember 1-től október 31-ig . . . 2 frt 40 kr.
Szeptember hóra 1 frt 20 kr.

Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése augusztus 31-ikén lejárt, hogy a megújításról idejében gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap pontos küldése fennakadjon.

Most belépő új előfizetőinknek, kívánságukra, szívesen megküldjük érdekesítő regényünk

B A B E L

Irtá: Augustin Fflon

eddig megjelent folytatásait.

Ezenkívül új előfizetőinknek is már igényük van MIKSZÁTH KÁLMÁN

KATÁNGHY-NAPTÁRÁRA,

melyben nagyságos Katángy Menyhért országgyűlési képviselő ur, pompás ötleteivel mulattatja az olvasót. Ezt a naptárt, mely díszes kiállításban karácsonykor fog megjelenni, díjtalanul küldjük szét kizárólagosan az „Országos Hirlap” előfizetőinek.

A kiadóhivatal.

Lapunk mai száma 24 oldal.

— A királyváró Szépesség. Hetek óta folynak lázasan a készülődések Löcsén a király fogadására. A megye székháza, amely majd a király szállásul szolgál, egészen új külsőt kapott. Kívülről, belülről kicsinosították, kifestették. A munkálatok javarésze már el is készült. A leendő királyi lakosztály fogadó-termévé a gyűlés-termet alakították át, melynek pazar berendezése valóban meglepő. A plébánia-templom, melyben ő felsége misét fog hallgatni, új külsőt nyert. Külön váróterem készül a vasútnál a löcsői királynappokra, kizárólag az udvar számára. A város kivilágítására is nagyban folynak az előkészületek. Azokon az utakon, ahol a király bevonul, már készülnek a diadalkapuk, melyek villamvilágítással lesznek ellátva. Nagyszabásúnak és impozánsnak ígérkezik a hódoló fáklyásmenet; a részvételre eddig háromezren jelentkeztek. A menet végén ötszáz bányász fog haladni színes lámpásokkal.

— Frigyes főherceg Osornán. Frigyes főherceg hadtestparancsnok tegnap este öt órakor Csornára érkezett az ott folyó hadgyakorlatokra. A vasúti állomáson dr. Baán Endre alispán, a csornai főszolgabíró és a város előljárósága fogadta. A városnak minden háza föl volt lobogóva. A főherceg dr. Kuncz Adólf prépost vendége volt, akibe este nyolcz órára a kilenczedik és ötödik kuszárezredek tisztikara is hivatalos volt. Frigyes főherceg ma este elutazott Csornáról és a veszprémi megyei Varsányba ment az ötödik hadtest főgyakorlataira.

— Személyi hir. Lányzy Leó országgyűlési képviselő, a kereskedelmi és iparkamara elnöke, nyári utjából visszatért a fővárosba.

— Magyar ösfoglalkozások a párisi kiállításban. Hetek óta járja Herman Ottó Hajdu- és Szatmármegye pusztait. A párisi világkiállítás magyar osztálya számára gyűjti az adatokat a magyar ösfoglalkozásokról. Tanyákon, karamokban, pésztertűz mellett szedi össze azokat az adatokat, melyek bevilágítanak a magyar ösfoglalkozások homályába. A hatóságok is segítik a tudást, hogy fáradozásainak meg legyen a kellő eredménye. A nép azért mégis bizalmatlanul fogadja az öreg urat, aki hosszú vadászcsizmákban járja össze-vissza a tarlót, mezt, hogy jámbor pásztoremberektől tudakoljon olyan dolgokat, amiket ő szerintök minden gyermek tud. Akárhányszor megtörténik, hogy beszélgetés közben meg akar nézni egyet-másikat és a parasztok furcsa nézéssel világoztatják fel:

— Nincs azon, instállom, semmi látni való.
— Lássuk csak mégis.

Nagy biztatás kell hozzá, hogy egyszerű, magukcsinálta szerszámokat előmutassák. Akkor is hozzáteszik röstelkedve:

— Van ám odahaza jobb is.

Hanem a „jobb“ már a vásárról került, a hová meg valami német gyáros szállította. Ezek pedig aligha szolgálhatnak adatokul a magyar ösfoglalkozásokhoz, melyek maradványai napról-napra szépen szaporodnak a tudós gyűjteményében.

— A csár családja körében. Pétervár felé fordul most az egész világ figyelmé. Nem lesz hát érdektelen egy pillanatra bevilágítani a csár családi életébe, melyről csak kedveset és szépet beszélnek egész Oroszországban. És méltán. A csár mintaszerű családapa, aki szerető gyöngédséggel veszi körül családját. Olga főhercegnő születésekor neje előszobájában állott íróasztala, ott végezte a legszorgosabb dolgait, hogy állandóan felesége mellett lehessen. Családi körben kerül a csári pár minden fölösleges pompát. Mióta Miklós csár megnősült, neje kedvéért naponta gyakorolja a német nyelvet, melyet már folyékonyan beszél. A francia szó ritkábban hangzik az orosz udvarnál, aminek az az oka, hogy a czárné azt a nyelvet csak alig beszéli. Ellentétben azzal az egyszerűséggel, mely a csári pár családi életét jellemzi, ragyogó fényben pompázik az udvar a nyilvánosság előtt. Bálók és ünnepek alkalmából káprázatos fényt fejt ki a csári udvar. Ilyenkor két-három óriási termet téli kertté változtat a kertészek művészete és az „Ezeregy éjszaka“ meséire emlékeztet a téli palota minden terme. Európa egyetlen udvara sem fejt ki olyan pompát, mint az orosz.

— Halálozás. Özv. Tomis Józsefné földbirtokosnő a nógrádmezei Vadkert községben 88 éves korában meghalt. A matrónában, akit jótékonyaságáról ismert az egész környék szegény népe, Tomis János államrendőrségi tisztviselő az édes anyját gyászolja. Nagy részvét mellett kísérték örök nyugalomra.

— Magyarosodás a templomban. A váci egyházmegye nógrád- és hontmegyei községeiben állandóan német és tót nyelven folrik az istentisztelet. A magyarosítás eddig nagy nehézségekbe ütközött, ezentul azonban a községek maguk fogják a váci püspök elé járulni, hogy a magyar istentiszteletet engedélyezze. Mint tudósítónk írja, legutóbb Szendehely német ajkú község lakossága kérte Schusztér Konstantin váci megyés püspököt, hogy ezentul magyar legyen az egyházuk nyelve. Az agg főpásztor szívesen engedett a kérésemnek és az első magyar szó tegnap hangzott a Bodonyi János plébános ajkáról a szendehelyi templomban. A szendehelyiek példáját legközelebb több nógrádmezei német ajkú község is követni fogja.

— Az utolsó vacsora. A mindennapi élet néha olyan tragédiákat játszat el velünk, amelyek ember ki nem találhat, s amelyek minden idegünket megrázzák rettenetességükkel. Különösen a nagyvárosok külső részeinek odúiban fejlődnek ki ezek a tragédiák, a nyomorúságok elmét és erkölcsüket bomlasztó atmoszférájában. — Párisban a Clichy-negyedben lakott egy Tailleur nevű gyári

munkás feleségével és hat gyermekével. Tailleurnek elég jó keresete volt és rendszeren, gond nélkül élt a család mindaddig, míg a férj ivásra nem adta magát. Ettől az időtől kezdve napról-napra növekedett Tailleurék nyomorúsága. Az apa néha napokig nem ment haza: olyankor az egész család koplalt. Aztán egészen elmaradt és összeállt valandó leányával, s a feleségére és gyermekeire nem is gondolt többet. Az anya ketségbe volt esve, mert a hat gyermektől aig tudott valamit dolgozni, s így a száraz kenyeret is csak keserves kinnal tudta megkeresni. Hónapokig tartott ez az állapot, s a különben is gyöngé szervezetű asszony nem bírta tovább. A napokban elhatározta, hogy véget vet a maga és gyermekei nyomorúságának. Eladott néhány butordarabot s az árából vacsorát főzött a gyermekeknek, meleg, jó vacsorát, amelyet talán egy esztendő óta nem ettek. A kiéhezett gyermekek mohón estek neki a sok ételnek és addig ettek, amíg csak tudtak. Vacsora után az anya felöltöztette gyermekeit ünneplő ruhájukba és maga is fölvette legjobbját. Aztán nagyobb mennyiségű kőzenet tett a kinyitott kályhába, meggyújtotta és lefeküdték valamennyien. Jölkvva, ünneplő ruhában várták a halált. A gyilkos gőz kezdett kiszállni a kályhából és betöltötte a szoba levegőjét. A gyermekek nyugtalanul hánykolódtak helyükön, de nem mertek szólni. A legkisebbik végre nem tudta megállni kiabálás nélkül. A vékony falon áthatott a gyermek hangja a szomszéd lakásba, ahonnan átjöttek megnézni, hogy mi történik Tailleuréknél? A szomszédok, akik erőszakkal betörték a szobába, félig eszméletlen állapotban találták az anyát és hat gyermekét, akiket később a rendőrség intézkedésére kórházba vittek.

— Zubovics Fedor halálhíre. Zubovics százados, akinek párbajáról nemrégiben sokat beszéltek, most egy bécsi barátjához intézett levélben ekkép czáfolja meg halálhírét:

Migazzi-kastély, Nógrád-Verőce mellett
1898. augusztus 26.

Kedves barátom!

Párbajom után egy nagy-marosi táncvilgalmon értesültem ebből az árnyékvilágból tizenhetedikén történt kimúlásomról. Halálom híre oly nyilvánvalóan volt előadva, hogy magam is elhittem, hogy meghaltam. Mikor korán reggel megszólalt a bucsupolka hangja, tánczközben egy barátom egy másik újság híret mutatta meg. Elolvastam és most még jobban hittem benne: meghaltam tényleg, hisz nyomtatva volt.

Elképzelheted kedves barátom, azt az ostoba helyzetet, amelyben voltam: meghaltam és katzenjammerem volt Nagy-Maroson. Nem használt semmi, próbát kellett tennem, hogy eleven vagyok-e vagy halott? Egy ismerős urhoz mentem, aki a terem egyik zugában újságot olvasott és megszólítottam:

— Jó reggelt, Ribikfisi ur, hogy aludt ön?

Ribikfisi ur csodálkozva néz rám és felkiált:

— Hogy hasonlít ön Zubovics századoshoz! Kétségkívül halott voltam. Visszamentem a cigányokhoz, elhuzattam egy gyászindulót és elsziettem, hogy temetésem részleteiről is meg tudjak valamit. Szörnyűkódással hallottam, hogy Vaer-ben temettek el. Köszönöm szépen! Nem úgy verik a cigányt! Hisz végrendeletemben világosan az áll, még pedig vörös tintával aláírva, hogy Bécsben temessenek el. Minthogy nem így történt, látom, hogy még élek. Légy tehát szives, kedves bécsi barátainak megmondani, hogy mig Bécsben nem temetnek el, addig élek

Öreg barátod

Zubovics százados.

— Sic itur ad astra! Mióta a földön emberek vannak és az embereknek vágyaik, azóta sok milliónak az ereje tört meg hiába a hírnévért és halhatatlanságért vívott küzdelemben. Sokan valami nagyszabású gonoszlettel, mások életük fogytáig való munkássággal, ismét mások nagy jótékonysággal és más, ezer és ezer módon igyekeztek a nevüket megörökíteni. Ezek azonban többnyire szerencse nélkül való emberek voltak; szerencsésnek Emma Arnold st.-louisi kisasszonyt mondhatjuk, aki azzal jutott egy csapásra amerikai szerte nagy híre és kedveltségre, hogy Hobson hadnagyot, a santiagoói hőst, fényes nappal, nyílt utcán megcsókolta. (Mellesleg mondván, a hadnagy urnak is gratulálhatunk, mert a kisasz-

szony igéző szépség.) Emma Arnold kisasszony népszerűsége most nagyobb még a Dewey admirálisánál is, akit pedig szinte imádnak a még mindig győzelem-iltas yankeek; és a kisasszony ki sem mozdult a városából, ugyszólván a kezét sem nyújtotta ki a nagy dicsőség után! Mióta szent lelkesedésben azt a nem is nagyon mérést, hanem annál kellemesebb lépést megtette, azóta csak úgy özönlenek hozzá az üdvözlő és magasztaló táviratok az új világ minden részéről és nagyon természetes, hogy népszerűsége az iparosok és kereskedők figyelmét sem kerülte el. A fodrászok fotografiákat kérnek tőle, hogy utánozhassák a frizuráját, amelyet róla neveznek el; a divat-szalokok kirakataiban „Emma Arnold-kalapok“, a cipőboltokban „Emma Arnold-cipők“ ékeskednek. Buzgó zeneszerzők „Hobson Arnold-keringőket, polkákat és indulókat komponálnak. Hobson csókjának neveznek egy régifajta, jó likört, amelyet most sokkal nagyobb mértékben fogyasztanak mint azelőtt. Egy ismert milliomas tizezer márkát érő kutyája nevét „Aranyporrót“ „Emma Arnoldra“ változtatta. Ujszülött fiukat Arnoldnak, leányokat Emmának keresztelnek el. Házassági ajánlatokat gurnadával kap a kisasszony, mindentéle társadalmi állásu és vagyoni állapotú uraktól, akik között nem egy olyan is van, aki kész volna elválni a feleségétől, ha Emma Arnold kisasszony neki adná a kezét. Tengerésztisztek azt írják neki, hogy egy csókjéért az egész ellenséges hajóhadat elsüllyesztenék; egy levelíró azt írta a kisasszonyhoz irt levelében a neve után: „egykor Hobsonnak legjobbját barátja, most legnagyobb ellensége.“ Sziumiőrök szinpadra viszik azt a nevezetes pillanatot és legközelebb két szindarabot is adnak elő a népszerű párról. Az egyiknek „Hobson csókja“, a másiknak „A santiagoói hős jutalma“ a czime. Szóval, a derék yankeek szent örületbe estek.

— Miben halt meg Bismarck. Bécsi tudósítónk jelenti telefonon: A „Neue Freie Presse“ tudósítójának alkalmá volt egy, a Bismarck-családdal ismerős személyiségtől Bismarck haláláról a következőket megtudni: Bismarck nem halt meg tüdővizényében, mint azt Schweningen és Chrysender orvosok mondták. Ez a baj csak az utolsó napon jelentkezett s csak a közvetlen halálok volt. Bismarckon Schweningen már a múlt évben észrevette egy betegségnek előjeleit, amelyből azt következtette, hogy Bismarck legfeljebb a jövő tavaszig fog élni. Ez a betegség az öreg embereknél fellépni szokott úszók. Tényleg beszélék Friedrichsrubeban, hogy Bismarcknak egyik lába halála után egészen fekete és úszkös lett.

— A zöld villany. A nagyváradi hegyen, egy volt gazdálkodó „sanatoriumában“ árultak valami egy ilyen nevű kotyvalékot. Németh Sándor csodadoktorhoz zarándokol az egész környék minden együgyű betege. A parasztság között legendaszertü alakká lett ez a kuruzsló, aki minden betegségnek tudja a biztos ellenszerét, amely persze nem más, mint a zöld villany. Hogy mi is tulajdonképen ez a zöld villany, azt hajos volna megállapítani. Annyi azonban tény, hogy se nem zöld, se nem villany. A hatóságok is több alkalommal érdeklődtek már a zöld villany iránt. Néhányszor pénzbírsággal is sújtották Németh Sándort, aki egy fiatal orvos, dr. Hegedüs Pál czégeré alatt működik. Németh Sándor, bár rövid idő alatt vagyont szerzett kuruzslásával, nem szívesen fizette ezeket a pénzbírságokat. Följelentést tett hát Gerő rendőrkapitány ellen a belügyminiszternél, hogy jogtalanul avatkozik bele az ő „tudományos munkálkodásaiba“. Nagyváradon kíváncsian várják ennek a furcsa följelentésnek az eredményét, mert jámbor paczienséi már valóságos fanatizmussal veszik körül a veszélyes kuruzslót.

— Királyné és hercegnő. Elvira hercegnő, Tonera herceg rendkívül szép és szellemes és a mi fő, mérhetetlen gazdagsággal megáldott özvegye 1806-ban bizonyos udvari császárvénynek következtében elvesztette Maria-Lujza királyné kezét, aki IV. Károly spanyol király neje és VII. Ferdinánd anyja volt. A hercegnő eleinte elnyomta érzékenységét és megadással tűrte sorsát. Végül azon-

ban a folytonos keserűség és a királyné iránt érzett féltelen gyűlölete által ingerelve, különféle merész tréfáival igyekezett Mária Lujzát bosszantani. Tudta, hogy a királyné minden tréfája-czikket, melyek a legújabb divat szerint készültek, Párisból hozatja. Elküldte tehát egyik hűségese és rendkívül ügyes emberét Párisba és meghagyta neki, hogy részére minden áron ugyanolyan divatú, ugyanazon szövetekből készült és teljesen hasonló ruhákat szerezzen be, mint amintők a királyné szállítói küldenek Madridba. A hercegnő öngyűlölete értett hozzá, hogy küldeményei mindig előbb érjenek Madridba, mint a királyné ruhái. A hercegnő mihelyt kézhez kapta a remek ruhákat, rögtön udvarhölgyeinek ajándékozta őket, akik minden nyilvános helyen, a Pradón, a misén s a színházban ezekben jelentek meg. Így megfosztották a királynét attól az örömetől, hogy a pompás öltözékeket, melyekre a női hűség és tetszeni vágyás olyan sokat ad, ő mutathassa be mint legújabb divatot a madridi főrangú világnak. A királyné hűsége ellen indított hadjárat csakhamar a szív világába csapott át és a féltékenység fegyverével komolyabban és hevesebben küzdött. Ezen a csatálatron azonban a hercegnő, aki szeretetreméltó, ifjú és szép volt, sok tekintetben előnyben volt a királyné fölött. Kétszer gyújtotta föl ismeretlen kéz pompás palotáját, mely izléses építési módjával és remek berendezésével tűnt ki s amelyben a hercegnő szellem, tehetség, jellem és születés által kitűnő férfiakból álló társaságot gyűjtött maga köré; e társaság feszületül s a legkedélyesebben szórakozhatott, ellentétben a királyi udvar egyhangú komolyságával és unalmas ceremóniáival. Mikor palotája másodszor is leégett, a hercegnő csakhamar újból fölépíttette s mikor az újépítéssel elkészültek, nagy ünnepséget rendezett. A vendégek jარában vigadtak, midőn a hercegnő hirtelen fálhezakította a mulatságot és kérte vendégeit, hogy távozzanak.

— Nem akarom — így szölt nevére — annak a bizonyos „ismeretlen“-nek azt az örömet megszerezni, hogy palotámat harmadszor is fölguyjthassa, inkább magam teszem meg. Egy óra múlva már lángokban állt a remekbe épült palota és reggelre kelve romokban hevert.

Elvira hercegnő csakhamar súlyos betegségbe esett, melynek mibenlétét az orvosok nem tudták kifürkészni és fiatalon, alig huszonnyolcz éves korában halt meg, halálos ágyán megátkozva Mária Lujza királynét, aki neki annyi keserűséget szerzett. Atka hamar beteljesedett. A királynét férjével együtt Napoleon 1808-ban elűzte trónjáról és Mária Lujza 1818-ban porig alázza követte a hercegnőt a halálba.

— Magyar tudósok Hágában. A hollandi koronázási ünnepségek alkalmából Hágában történelmi kongresszust tartanak, amelyen két magyar tudós: Lánzy Gyula és Marczali Henrik is részt vesz. Lánzy a korvinák jelentőségéről tart előadást, Marczali pedig Dalmáciáról értekezik.

— A zentai csata. Bécsből távirják, hogy a kiállításban ma adták elő a zentai csatát a sakk-táblán először. Az időjárás nem nagyon kedvezett az előadásnak, amelyet a tegnapi főpróba alapján már részletesen ismertettünk. Az érdekes előadást a rossz időben csak nagyon kevesen nézték végig.

— A nyír-Adonyi csuda. A szabolics megyei Nyír-Adonyi község lakói nagyobbára a görög-keleti egyház hívei, akiknek magyarságosítása a vármegye intéző köreinek egyik nehéz feladata. Nemrégiben ott özvegy Vajda Mihályné házában a gyermekek anyjuk távollétében játékból oltárt készítettek. Az oltárra feltettek egy feszületet, mellé tükröt és egyéb csillogó porcellán- és üvegtárgyakat. Aztán elkezdtek imádkozni, énekelni, amint a templomban látták. A rögtönzött oltár mellett annyira meglepte őket a buzgó áhitat, hogy állításuk szerint, az ablak felett a falon megjelent előttük a Szűz Mária. A gyermekek dicsőkedve beszélték el a nagy eseményt a szomszéd gyermekeknek s ezen az uton mihamar híre futott a községben. A hiszekegy községbeliek erre, a Vajdané tiltakozása dacára, tömegesen tödültek a csuda szobába és ott imádkoztak a Szűz Máriához, akadáva többen köztük is, akik a szent szüzet az ablak felett egy kis mézomlás helyen egész határozottan látták. A csudának híre futott a szomszéd községekben is, amelyekből egész bucsujárások mennek az élénk fantáziájú gyermekek által csudaássá tett szobába. A csoportosulások immár olyan arányokat öltöttek, hogy a főszolgabíró csendőrséget volt kénytelen kirendeletni Nyír-Adonyba.

— Kézfogók. Freund Lajos magánhivatalnok e hónap 1-én eljegyezte Blau Ignác fővárosi háztulajdonos leányát, Sárkát. — Kisteleki Izsó, az Esketési Ügyvivőség irodavezetője eljegyezte Böhm Rezsőt. — Witt Odón, a szolgálgyházi uradalom intéző tisztje eljegyezte Böhm Hermint, mindketten Böhm Mór tétényi földbirtokos leányát.

— Ezredes és káplár. Athénból táviratozzák: Limbritisz ezredes, képviselő tegnap éjjel hazamenet egy részeg káplárral találkozott, aki megakartá támadni az ezredest. Limbritisz erre előrántotta revolverét és lelőtte a káplárt. Mikor ezután Limbritisz a hatóságánál jelentkezett, letartóztatták.

— Beomlott fal. Temesvári tudósítónk táviratozza: Az itteni kaszárnya építésénél egy fal beomlott és két munkást sebesített meg. Az egyik meghalt, a másik pedig halálosan megsébesült.

— Öngyilkossági kísérlet. Sopronból táviratozzák: Pauer Sándor fővámbivatali ellenőr a hivatalos órák befejezte után a hivatalban sósavval öngyilkossági kísérletet követett el. Pauer csak száját és arcát égette el. A rögtön orvosi segély valószínűvé teszi, hogy néhány hét alatt fölépül. Tettének oka ismeretlen.

— Vasuti katasztrófa Angliában. Wellingboroughból ma nagy vasuti szerencsétlenség híre érkezett. A Londonból Manchesterbe közlekedő gyorsvonat utközben Wellingboroughot is érinti, hol rövid ideig tartózkodik. Amint a vonat, mely óránként nyolczvan kilométer sebességgel haladt, az állomás elé érkezett, a vonatvezető észrevette, hogy a vágányokon egy mállakocsi van. Sietve fékezett, de az összeütközés nem volt elkerülhető. A heves összeütközés következtében három kocsi teljesen darabokra tört, a többiek pedig kiskiklottak. Óriási zürzavar keletkezett, amit fokozott az, hogy az egyik kocsi égni kezdett. A fűtő és két utas rögtön meghalt, huszan pedig megsébesültek. A sebesülteket hordágyakon kórházba szállították. A vizsgálat kiderítette, hogy két fiatal suhanecz közvetlenül a vonat beérkezése előtt tolt a vágányokra a mállakocsit és ez okozta a katasztrófát.

— Utónállás. Vakmerő merényletet követett el ma este négy subancz a külső soroksári-uton. Megtámadtak egy magányosan arra menő embert, Siska Andrást földre topertek és ki akarték rabolni. Arra menő emberek azonban segítségére siettek a megtámadottnak, miközben rendőrt hívtak, ki egy pár munkás segítségével elfogta a négy merénylőt és beszállította a főkapitányságra. Siska Andrást a mentők vitték be a Szent István-kórházba, mert a fején dulakodás közben súlyosan megsérült.

— Beszított szoczialista népgyűlés. Győről táviratozza tudósítónk, hogy az ottani munkások vasárnap az általános szavazati jog érdekében népgyűlést akartak tartani. Szonokokul már meg is hívták Szabados Sándor joghallgatót Komáromból és Bokányi Dezsőt Budapestről. Angyal Armand rendőrkapitány azonban a gyűlés megtartására nem adat meg az engedélyt.

— Halott a határban. Verseczről táviratozza tudósítónk: Szabeczko Gyorgye vajkoveczy (Temes megyei) lakost ma reggel átlőtt fejjel halva találták a határban. A vizsgálatot Trucza bíró vezeti. A tettes ismeretlen. A meggyilkolt híres gonosztervő és feyházviselt ember volt. Valószínűleg boszorból gyilkolták meg.

— A milliomos özvegy örülte. Mint fumei tudósítónk táviratozza, Rajnovic, a zágrábi báni tábla titkára, aki tegnap érkezett Fiuméba és a Quarneróban lakik, ma délelőtt megöregült. A rendőrség és a mentők közegei csak nagy erőfeszítéssel tudták lábainak és kezeinek megkötözése után elszállítani. Rajnovic homlott észszel azt állítja, hogy azért jött Fiuméba, hogy egy milliomos özvegyet eljegyezzen.

— Kiskiklott vonat. Nyitrából jelenté tudósítónk, hogy az észak-nyugati vasut nyitra-galgóczy vonalán, Elecske őrház mellett ma délelben egy személyszállító vonat kiskiklott. A mozdonyvezető megsérült. Az utasoknak azonban a nagy ijedtségen kívül egyéb baja nem történt, csak a kocsik rongálódtak meg erősen, amijért is a forgalom néhány napig csak átszállítással tartható fenn.

— A fölültetett tűzörség. A központi tűzörséget azzal a hírrel alarmirozták ma éjjel, hogy a nyugati pályaudvar eg. A tűzoltók természetesen óriási apparátussal vonultak ki a pályaudvarba, ahol kiskült, hogy a vészbir valakinak ostoba és lelkiismeretlen tréfája volt. A rengőrség szigorú vizsgálatot indított a tettes kinyomozása végett, akit, ha kézrekerül, nem felejtí el egyhamar ama esti „tréfáját“.

— A felső tízezer visszatérése. Budapestben az előkelőbb és módosabb lakosságnak a nyaralókból és fürdőkből való visszatérését a „Hódoló diszfelvonulás körképe“-nek községében is sajátosan lehet megjegylni. Ez a község ugyan is legutóbbi néhány hűvös nap alatt érdekes átalakuláson ment keresztül. A vidéki fairándulók, az egyszerűbb polgárok tömegébe mindig sürűbben vegyűlnek előkelő hölgyek, finoman öltözött urak, kik valamennyien látható gyönyörűséggel nézik a hatalmas szép körképet és keresik — nagyon sokan meg is találják rajta — önmagukat. Így felemlítjük, hogy legutóbb meglátogatták a körképet hirczeg Pálffy Miklós, Fehér Ipoly pannonhalmi főapát, báró Üchtritz Zsigmond, gróf Széchenyi Imre, gróf Teleki Gyula, Bathányi Elemér és István grófok, gróf Festelich Andor, gróf Csáky Rezső, ifj. gróf Pongrácz Frigyes, Harris görög konzul, dr. Csatáry Lajos miniszteri tanácsos, gróf Khuen-Hédervary stb. Érdekes feljegyezni azt is, hogy a látogatók mostanában a legnagyobb érdeklődéssel és részvétteljes rokonszenvvel keresik meg a festményen a napokban elhunyt gróf Bethlen András alakját, mely ép a királyi palota erkélye alatt van ábrázolva, amint Erdély kék lobogóját viszi.

— A kőbányai király sörfőző r. t. gyári telepéről s gyártmányairól a bécsi lapok is dicsőreleg emlékeznek meg; így a „Neue Freie Presse“ és a „Neues Wiener Tagblatt“ többek között kiemelik, hogy ez a gyártelep a modern technika követelményei szerint van berendezve, gyártmányai az egész országban a legnagyobb kedveltségnek örvendenek, maláta sörét klinikákon és szanatóriumokban gyógyezelőkre használják és a legelőkelőbb körökben és éttermekben mint kellemes üdítő italt jelentékenyen fogyasztják, végre, hogy a kőbányai király sörfőző részvénytársaság immár Bécsben is szándékozik képviselést felállítani, hogy kitűnő gyártmányait, különösen pedig gyógyhatásu maláta sörét Ausztriában is meghonosítsa. Ez alkalommal megemlítjük, hogy a király sörfőző technikai berendezését a legújabb mechanikai találmány felhasználásával gyarapította s most már a palaczkőr fejtesét pneumatikus módon eszközölteti, úgy, hogy ez által a sörnek természetes szénsavtartalma teljesen megmarad.

— A közsvény- és csuszbantalomban szenvedők nagy vigasztalására szolgál a híres Johnsen-féle kenőcs, mely már oly számos egyének szüntette meg gyógyhatatlannak hitt baját. Legutóbb Lörinczy Gedonné apczy, Kovács Ignác czelegdi, Grűbler Mór marburgi, Tóth Károly vésztoi, Németh Károly titeli lakosok írják, hogy 15-20 éves bajuktól szabadította meg a híres Johnsen-kenőcs, mely egyedül Zoltán Béla udvari szállító gyógytarabau kapható, Budapest, Széchenyi-ter és Nagykorona-utca sarkán, hol a szer ismertető leírását bárki ingyen megkapja.

— Hány ezer embernek rosszak a fogai. S miért? Mert nem fordít elég gondot azok tisztántartására, pedig hányféle betegség keletkezik a rossz és ódiva fogak következtében? Hogy sok bajnak elejét vegyűk, használjuk a fogak tisztításához a „bécsi hírneves“ „Anton J. Czerny“ cég legújabb találmányát, az „Osad“-t, mely felűmlűja az eddig ismert fogtisztítószereket. Rendkívül antiszeptikus, konserváló s amellet kellemes a használat alkalmával, tehát mindent egyesít, ami a fogakat épségben és tisztán tartja. A meggyőződéshez egyszeri kísérlet elegendő.

Napirend.

Napirend: Vasárnap, szeptember 4. Római katolikus: B. 14. Orangyal. — Protestáns: B. 13. Rozália. — Görög-öröz: (augusztus 28.) D. 13. Farkas. — Zsidó: Blul 17. — Nap-kel 5 óra 7 perczkor, nyug-szik 6 óra 17 perczkor. — Hold-kel este 7 óra 34 perczkor, nyugszik 9 óra 52 perczkor reggel.

A miniszterek nem fogadnak. Nemzeti muzeum: régiségár, nyitva d. e. 9-11-ig. Többi társak köztük a néprajzi osztály is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődij mellett tekinthetők meg.

A Hódoló diszfelvonulás. Eisenhut Ferencz óriási körképe Városliget, Andrásy-ut végén, látható reggel 9-11-ig este 7 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekeknek 30 krajczár.

A hadgyakorlatok.

Buziás, szeptember 3.

Az a terület, amelyen az idei hadgyakorlatok le fognak zajlani, általában a Közép-Temes mentén és attól délre van. Vagyis ott, ahol az Erdély határától, Déván és Lugoson keresztül Temesvár felé vezető országút a magyar-erdélyi határhegység magasabb fekvő részeit elhagyja.

A hadgyakorlatok területét, amely nagyjában tekintetbe jön és amely Temesvár-Versecz és az erdélyi határ között fekszik keleten a bánáti hegység végő ágai borítják, míg a nyugati rész a bánáti Alföldhöz tartozik. Az utóbbi, melyet számos vízer hasít, hullámos, az előbbi halmos. Különös fontossága a Buziástól északnyugati irányban húzódó hegylánc, amelynek legmagasabb csúcsai, a Blanca, Dsoimul, Skamian és a szilasi hegy 200 méterrel emelkednek a körülöttük fekvő síkság fölé. Déli részében rendkívül szaggatott, meglehetősen meredek és sok helyütt erdős alakulatúknál fogva, valamint az ott uralkodó kedvezőtlen közlekedési viszonyok miatt nagyobb hadsapatok által csak nehezen használható. A hegyláncz előtt különben ugyanabban az irányban folyik a sok ágra szakadózott és részben mocsaras Poganis patak a Temes felé.

Az utak és azok járhatósága általában jó. A legnevezetesebb közlekedési utak a hadgyakorlat területén az Erdély belsejét a Bánáttal összekötő déva-lugos-buziás-temesvári országút, továbbá a versecz-detta-temesvári és végül a detta-gattaja-bogsán-lugosi országutak. Ezekon kívül még számos kocsit és megyei ut keresztjezi a hadgyakorlat területének különösen nyugati részét. Község a hadgyakorlat területén meglehetősen kevés van, de az ott levők legnagyobb részét igen nagyok, ezek közül a legnevezetesebbek Lugos, Buziás, Temesvár, Delta és Versecz.

Szeptember 1-én a két fél elfoglalta a hadgyakorlatok fővezetősége által meghatározott kiindulási helyeket. Tegnap reggel 7 órakor vette kezdetét a háborúszerű állapot, amely a hadgyakorlatok befejezéséig tart. Az egymással szemben álló két fél között az érintkezés immár teljesen megszűnt. A földérítő- és biztonsági szolgálat olyan, mint a háboruban.

Ma Buziástól nyugatra a Temes-Vukovártól északra a két fél számára felderítő szolgálat teljesítése céljából előretolt nagy lovas-csapatok, tudniillik a 7-ik hadtest 7-ik lovas-hadosztálya és a 12-ik hadtest 12-ik lovasdandára között ütközet volt. Az első szeptember 2-áról 3-ikára virradó éjjel Berény, Román-Sztamora és Ötvösd környékén, a három ezred, egy vadász-zászlóalj és egy ütegből álló 12-ik lovasdandár pedig Buziás környékén éjjelzett. A 7-ik lovas-hadosztály azt a parancsot kapta, hogy szeptember 3-án a Buziás és Lugos között levő területen a Dumbrava-erdőtől keletre nyomuljon előre, a 12-ik lovas-dandár pedig azt a parancsot, hogy szeptember 3-án az addig beérkezett jelentésekhez képest vonuljon az ellenség ellen, oly erőből, hogy annak főbb menetvonalait, valamint haderejének szétesztését megállapítsa.

Klobucár Vilmos altábornagy, a 7-ik lovas-hadosztály parancsnoka, aki előretolt hírszolgálati különítményének és járőreinek jelentéseiből megtudta, hogy szeptember 2-án egy nagyobb ellenséges lovascsapat érkezett Buziás környékére, szeptember 3-án reggel Ötvösd északkeleti sarkán összegyűjtötte hadosztályát.

Anderle vezérőrnagy, a 12-ik lovasdandár parancsnoka ugyanabban az időben a Buziás és Szilas között fekvő téglágeretől további előnyomulás céljából készenléthe helyezte dandárát. A hozzá beosztott 23-ik számú tábori vadász-zászlóalj két századát a Buziástól délkeletre fekvő Skamien dombon hagyta, amelyet azok már szeptember 2-án megszálltak és meghagytak nekik, hogy ezt a magaslatot védjék meg. E zászlóalj másik két századának meghagyta, hogy szilas nyugati részéből Temesvár felé nyomuljon előre és igyekezzék, hogy résztvegyen a dandárnak az ellenséges lovassággal való esetleges ütközetében.

Hét óra 45 perczkor a 12-ik lovas-dandár átkelt a Szilas-patakon és Temes-Vukovár irányába vonult előre. Körülbelül ugyanabban az időben haladt keresztül a 7-ik lovas-hadosztály elővédje az Ötvösdtől keletre Török-Szákos felé vonuló mélyedésen Temes-Vukovár-Buziás-Keped irányában.

Mihelyt Anderle vezérőrnagy megkapta az ellenséges lovas-hadosztály közeledéséről szóló hírt, dandárát a Surgány-árok és az országút között fekvő területre vezényelte. A 17-ik lovas-hadosztály, amikor elővédjére Temes-Vukovárról Anderle dandárának vadászai tüzeltek, szintén észak felé vonult és Temes-Vukovárt észak felé megkerülve a Surgány-árok-Buziás irányában nyomult előre.

A két csapat mozdulatainak természetesen összehűközésre kellett vezetnie. Délelőtti nyolcz és fél órakor ütegek tüzelése által támogatva Temes-Vukovártól északra harcmezőre állottak, amelyből röviddel azután rohamra indultak. A kitűnően sikerült rohammal a 7-ik lovas-hadosztály balszárnyán felvonult és erdőség által védett 7-ik huszárezred megtámadta Anderle dandárának jobbszárnyát. A döntőök határozata folytán ennek következtében a 12-ik lovas-dandárnak vissza kellett vonulnia. A rohamot követő üldözéskor alkalmat nyílt a 3-ik huszárezrednek Anderle dandárának még tüzelő lovas-üteget megrohanni és azt elfogni. Klobucár altábornagy a Szilasra visszavonuló 12-ik lovas-dandár után egy lovas-ezredet küldött, míg ő maga hadosztályának nagyjából részével a Buziástól északra fekvő területen nyomult előre, hogy a felnyomuló 12. hadtest állásába betekintést szerezzen.

Délelőtti tízefél órakor — írja a Magyar Távirati Iroda — kijelölték a hadgyakorlatok fővezetősége által megállapított határvonalakat és ezzel mára megszüntették az ellenségeskedéseket, mire a csapatok elszállásolási helyeikre vonultak.

Ő felsége reggel 7 órakor nagy kísérettel és a hadgyakorlatok fővezetőségének tagjaival Buziásról először a Buziástól délre fekvő téglágeretől lovagolt, ahol a 12. lovasdandár a további előnyomulásra készenléthe állott és ott megtekintette az ezen dandárhoz tartozó csapatokat. Amikor Anderle vezérőrnagy megkezdte az előnyomulást, ő felsége a 12. lovas dandárral Temes-Vukovár felé lovagolt és ott közvetlen közelből szemlélte végig az ezen helység mellett vívott gyönyörű lovas ütközetet. A 12. lovas-dandár visszavonulása után ő felsége a 7. lovas-hadosztály zömét a Buziástól északra fekvő magaslatoig követte, ahol alkalmat nyílt a 7. lovas-hadosztály ott lévő csapatai megtekintésére.

Az idő rendkívül kedvező volt. A tartós szárazság által kiszikkadt, kedvezőtlen talaj dacára valamennyi csapat könnyedén mozgott. A döntéseket minden oldalán, a lovas ütközet jellegének megfelelően gyorsan meghozták és általában jó hadműveleti technikát fejtettek ki.

Tizenegy óra harmincz perczkor a lakosság lelkes üdvözlése közben visszatért ő felsége szállására. Félkétórákor ő felsége sátrában ebéd volt, amelyen ő felségén kívül a három főherceg, Krieghammer, Fejérváry és Wlassics miniszterek, valamint báró Beck tábornagy és a hadgyakorlatok fővezetősége vettek részt.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* A babona. Yvettenek hívják a francia majoros leányokat a színpadon és az életban egyaránt. Ezer meg ezer kis Yvette örzi a francia muzikón a nyáját és a libákat. Maga Yvette Guilbert, a nagy chensonette-énekesnő is gyerekeiben meztelb szaladgált a guya után, a kolomp volt az első hangszer, amelyet hallott, mielőtt két hegedű, egy klarinét és egy zongora kísérete mellett először énekelni kezdett egy füstös helyiségben, és azt a néhány szende, lilomfekér dalocskát is, amely sikamlós repertoárját átszellemíti, még odahaza tanulta az édesanyjától, aki pastorelleokat énekel, ha leszállt az alkony. A francia operette-irodalom hemzseg a sok Yvette-től és mi sem természetesebb, mint hogy Ferrer és Clairville, a „Babona” szerzői is erre a névre

keresztelték hősnőjüket. A „Babona”-t ma este a Magyar Színházban láttuk. Yvette, a majorosleány és Canuche, a pásztorfiu, valakivel jót akarnak tenni. Mert Bretagneban azt tartja a babona, hogy aki augusztusban holdtöltekor megházasodik és ugyanakkor valakivel jót tesz, örök életére boldog lesz. Yvette és Canuche jószívűségének egy Valentin nevű lovag veszi hasznát, akit üldöz a király is, egy marquis is. A király azért, mert Valentin párbajozott, (amit ez a legendászerű uralkodó hajtallal sujt) a marquis pedig, mert hozzá akarja adni leányát. A majorosleány és a pásztorfiu segítségével vannak a lovagnak a bujósdiában, de Valentin végre is előkerül és örömmel veszi el a marquis leányát; a király pedig nem kívánja többé a fejét, hanem megkönyölgem neki. — Ehhez a kissé együgyű meséhez Victor Roger nagyon bájos és fülbeaszó zenét írt, amelyet Makai Emil briliáns verseivel együtt gyönyörűséggel hallgattunk. A közönség is úgy tett és egy pár zene-számot meg is újratutott. Yvette szerepét Vlád Gizella igen kedvesen játszotta és énekelte. Kalmárnak csinos tenorja, Koménynek dallamos beszélő orgánuma van. Mindkettőjüknek azonban teltől-talpig meg kell érneük. Mulatságos volt Sziklay egy siket bakter szerepében, míg Hében Anna jobban teszi, ha megmarad a színház ballerínájának, a marquis-okat bizza másra. m. g.

* Nemzeti Színház. Hétfőn, 5-én, a Nemzeti Színházban Shakespeare „Velencei kalmár”-ja került színpadra, míg kedden Molière-est lesz; okkor a „Tudós nők”-et adják elő. Pénteken Augier „Fourchamboull család” című ötfelvonásos színművét velenítik föl új betanulással.

* A kertészleány. Anday Blanka, a budai színház primadonnája, Leonocque o rendkívül bájos opperette-jét választotta jutalomjátékául. A nyár folyamán Anday kisasszonyban olyan énekesnőt ismertünk meg, aki messze felülmúlja vidéki karszáit, úgy kollémes hangja, mint zenei műveltsége tekintetében. A közönség is, amely ma a színházat teljesen megtöltötte, szívesen elismerte képességeit és jutalomjátékát felhasználta arra, hogy rokonszenyének kifejezést adjon. Mikor Anday Blanka a színpadra lépett, perozekig tartó tapsvihar köszöntötte, amely minden dala és a felvonások után is megisméltődött. Gyönyörű virágbokrékat és egy óriási babékoszorút nyújtottak fel neki a zenekarból, temesvári tisztelői pedig exultkoszorúval lepték meg. „A kertészleány” vágtelonul finom dalait ma is igen szépen énekelte Ligeti Vilmos, aki komikus tehetségével a szezon folyamán ismételtön figyelmét kelteti, az ezredes szerepében pompás alakítást nyújtott. Valószínű, hogy ez a fiatal sáncs gyors karriert fog csinálni. Csinosan énekel Békassy Gyula is. Kitűnő volt, mint rendező, Kovács Mihály.

* Hírek a Magyar Színházról. Megirtuk volt, hogy a Magyar Színház legközelebbi ujdonsága az „Áruló” című szenzációs dráma lesz. A darabból már javában folynak a próbák és a szükséges gépezetek és díszletek elkészítésén is egész sereg munkás dolgozik. A második felvonás táviró hivatalának berendezése megkezdett már és az első próba kitűnően sikerült. A táviratokat szabályszerűen fogják leadni és felvenni úgy, hogy a publikum a Morse-gép kopogásából is megértheti majd a táviratok értelmét. A színház szabomihelyeiben az uniformisok készülnék eredeti amerikai minták után. Az „Áruló” után Ferron operettje a „A krökodil” lesz a színház legközelebbi ujdonsága, amelynek librettoját Farago Jenő fordította és amelyből szintén megkezdődtek már a próbák.

* Premiere a színházban. A városligeti színházban a „Ki a gyerek?” című énekes bohózat bemutató előadása szerdán lesz. A darabot annak idején a német színházban „Der dumme August” címen nagy sikerrel adták elő.

* Opera-előadások Kolozsvárott. A kolozsvári nemzeti színház társulata 27-én tér vissza Nagyváradról. Bolony József intendáns az alkalmattal kezdi meg másodikban működését Kolozsvárott. Egyszer tudvalegőleg már volt intendáns. A színház a tél folyamán számos operát fog előadni, így a szezon elejére ki van tűzve a „Zaidón” és „Fenét”. Az intendáns azonban új operákat is be fog mutatni.

* A Népszínház premiére-je. A „Fehér egér”, a Népszínház idei első ujdonsága, a jövő hét péntek-jén, 9-én kerül színre. A darab fő női szerepeit Kürty Klára, Bárdi Gabi és Gózei Mariska játsszák, A férfiak közül Szirmai, Németh, Herrváth Vinceze, Tollagi és Ujvári szerepelnek a darabban. — A Népszínházban az előadások szeptember 5-étől, hétfőtől kezdve esti 7 órakor kezdődnek.

* Hegyi Aranka bucsuja. Hegyi Aranka, kit szerződése csak októberig köt a Népszínházhoz, szeptember folyamán még egyszer eljátsza legnépszerűbb szerepeit. A bucsufelépések a jövő héten kezdődnek. Kedden fog ugyanis „A kis alamuszi”-ban és csütörtökön „A cigánybaró”-ban utójjára állni.

Az új aera.

A szubvencionált színházak az új intendáns vezetése alatt erősen készülnek a téli szezonra. A minap közöltük a Nemzeti Színház programját, ma előttünk van az Operáé.

Az operai ujdonságok legeliseje lesz Delibes Leo dalműve „A király mondta”, melynek szövegét Gondimiet írta. — E három felvonásos dalmű XIV. Lajos és Maintenon asszony korában játszik. A második felvonásba be van ékelve az a hat régi francia tánc, amelyet ugyancsak Delibes Victor Hugónak „Le roi s'amuse” című darabjához írt, amidőn e darabot hosszas száműzetés után ismét először előadták a „Theatre Francaisban”.

Ezután színre fog kerülni gróf Zichy Géza „Roland mester” című három felvonásos dalműve, melynek szövegét is a zeneszerző írta. A mű a jelenkorban játszik és hőse egy Carver, egy cirkuszi czéllövő. Diszletei között az egyik felvonás egészen szokatlan lesz, mert egy cirkuszi porondját és nézőterét ábrázolja, közönségével és zenekarával együtt.

A harmadik ujdonság Goldmark „Briseis” (A hadifogoly) című 2 felvonásos dalműve lesz, melynek tárgya a trójai háború idejében játszik és hősei Achilles, Briseis, Priamus, Andromedon és Thetis.

Az Operaház igazgatósága egy új egyfelvonásos dalművet is elő fog adni, ez Berté Emil „Hópehelyke”-je lesz, melynek szövege egy burgundi herceg vadászkalandját mondja el.

Az eredeti dalművek között fog szerepelni Lehár Ferenc hazánkba „Kukuska” című négyfelvonásos dalműve is (szövegét Falzari írta), mely eddigelé Lipcsében és Königsbergában került színre. A „Kukuska” tulajdonképen kakukmadárt jelent oroszul, és a szöveg írja azt meséli, hogy egy szibériai elítelt miként álmodik a szabadságról, amely a tavasz ébredésével támad, a kakukzó hallatára. E dalművet az teszi érdekessé, hogy benne az orosz nemzeti jelleg lehetőleg meg van őve, különösen a népies jelenetekben. Lehár azelőtt a tengerészetenél volt, jelenleg a budapesti bosnyák gyalogezrednél működik, mint karmester.

Ez ujdonságok egynek kivételével mind magyar szerzők művei. A főleleveníendő dalművek között vannak: „Az afrikai nő”, legutoljára színre került (1895-ben), „A Rajna kincse” (1896), „Siegfried” (1896), „Az istenek alkonya (1896), „A fegyverkovács” (1892) és „Toldi szerelme” (1893).

Gróf Keglevich intendáns, amidőn a Nemzeti Színházban programját kifejtette, tudvalegleg hangsúlyozta, hogy a mostani sanyaru viszonyok közt csakis a művészek lelkes, önfeláldozó működésére számít, hogy a közönség rokonszenvét vele visszahódítsa.

Hogy e beszéd nem volt hatástalan a Nemzeti Színház tagjaira, vagy legalább egy részükre, bizonyítja az a levél, melyet Jászai Mari asszony intézett az intendánsához. E levélben a Nemzeti Színház tragikája kijelenti, hogy azon szerződés adta jogáról, hogy egy hónapban csak hatszor tartozik fellépni, lemond s kész ezentúl nyolcz estét játszani. Ez azt jelenti, hogy Jászai Mari nyolczadik fellépéséért neki járó tullelépti díjról lemond. A művész nyilván bizik az új regimében, mint amely a klasszikus repertoirt talán nem fogja annyira elhanyagolni, mint az eddigi.

FŐVÁROS.

(Az eskütéri hid építése.) Az új dunai hid alapozási munkálatai úgy az eskütéren, mint a rudas-füdü előtti részen javában folynak. A kereskedelemügyi miniszter a hidépítési vállalatnak megengedte, hogy a két part között világítás és erőátviteli czélra villamos sedrony-hálózatot létesítsen. A hálózat már elkészült és a hid építési vezetői figyelmeztetik a hajótársaságok vezetését, hogy a hajók árbocezeit, valamint a hajók kúrtóit a vízálláshoz mérten bocsássák le.

(A főjegyző hazatérése.) Dr. Rényi Rezső székesfővárosi főjegyző nyári szabadságidejéről, melyet Lovránban töltött, hazaérkezett a fővárosba és a mai napon átvette hivatala vezetését.

(Népfőlkélok jelentkezése.) A székesfőváros katonaiügyi osztálya jelentkezésre hívja föl egy a katonailag kiképzett, mint a katonailag ki nem képzett, rózsaszínű ajánlati lappal ellátott, népfőlkelésre kötelezettek. A fővárosban két bizottság veszi át a jelentkezéseket.

Az 1-ső számú bizottságnál, mely a Károly-kaszárnyának gránátos-utczai részében (III. számú lépcső, I. em.) székel, a budapesti illetőségű népfőlkélok jelentkezhetnek a következő sorrendben: október 1-én és 2-án az 1865, 3-án és 4-én az 1864, 5-én, 6-án és 7-én az 1863, 8-án, 9-én és 10-én az 1862, 11-én, 12-én és 13-án az 1861, 14-én és 15-én az 1860, 16-án és 17-én az 1859, 18-án és 19-én az 1858, 20-án és 21-én az 1857, 22-én, 23-án és 24-én az 1856. évben születtek. A 2-ik számú bizottságnál, mely szintén a Károly-kaszárnya gránátos-utczai részének első emeletén székel, a Budapesten illetőséggel nem bíró, de itt tartózkodó népfőlkélok jelentkezhetnek az alábbi rendben: október 1-én és 2-án az 1865, 3-án, 4-én és 5-én az 1861, 6-án, 7-én és 8-án az 1863, 9-én, 10-án, 11-én és 12-én az 1862, 13-án, 14-én, 15-én és 16-án az 1861, 17-én, 18-án, 19-én és 20-án az 1860, 21-én, 22-én és 23-án az 1859, 24-én, 25-én és 26-án az 1858, 27-én és 28-án az 1857, 29-én, 30-án és 31-én az 1856. évben születtek. Mindazok, akik a közös hadseregben, haditengerészetnél, a honvédségben vagy a csendőrségnél szolgáltak, kötelesek személyesen megjelenni, vagy írásban jelentkezni. Aki a jelentkezést igazolatlanul elmulasztja 2—100, illetőleg 5—100 forintig terjedő pénzbüntetéssel, esetleg megfelelő szabadságvesztéssel sújtható.

Az irgalmasok kórháza.

A fő- és székváros most egy esztendeje föl-szólította a budai irgalmasrendet, hogy az újonnan életbe léptetett építési szabályrendelet rendelkezéseinek fogva újból építse föl budai kórházát, mely czélra a főváros hajlandó a kórház telke és az ut közé eső keskeny területet is átengedni, amely a szabályozás következtében felszabadul. A rend hajlandó volt a főváros fölszólalásának eleget tenni.

A rend engedékenysége szeged ütött a városatyák fejébe.

— Ha az irgalmasok minden ellenkezés nélkül beleegyeznek a dologba, akkor bizonyára van belőle valami hasznuk.

Már pedig ami a hasznot illeti, az kizárólagosan a város szabadalma.

A főváros tehát megváltoztatta előbbi határozatát s hogy elüsse a rend kezéről a vélt hasznot, kijelentette, hogy a kórház fölépítését azon a helyen egyáltalán nem engedi meg, mert a környék egészségi viszonyaira rossz hatással volna.

A rend, abban a hitben, hogy a főváros urai már megbánták az ajándékozási ajánlatot, kijelentette, hogy hajlandó a fölajánlott területet pénzért is megvenni, a főváros azonban nem fogadta el ezt a propeozíciót és ráparancsolt az irgalmasokra, hogy a kórházukat valahol a városon kívül, Ó-Budán tul építsék föl.

A rend azonban nem tehet eleget ennek a roppantul szellemes kívánságnak; először azért nem, mert alapítványai, melyekből a kórházat tartja, szigoruan helyhez kötök, másodsor azért nem, mert akkor nem tarthatna gyógyszeriatart, amelynek jövedelmére igen nagy szüksége van, harmadsor pedig azért nem, mert a közérdek az kívánják, hogy a kórház azon a helyen maradjon.

A dolog — mint az elmondottakból kitünik — úgy áll, hogy a rend anyagi érdekein kívül más fontos okok is amellet szólnak, hogy a kórház a mostani helyén maradjon.

Mivel tesz nagyobb szolgálatot a rend a főváros érdekeinek: ha ragaszkodik mostani helyéhez, vagy pedig, ha kimegy Ó-Buda végére?

A főváros azt állítja, hogy közegészségügyi szempontok kívánják a kórházaknak a városon kívül való elhelyezését. Ezt ugyan a főváros beltelkein levő kórházak közegészségügyi eredményei távolról sem igazolják. De igenis áll az, hogy a főváros pénzügyi szempontból kénytelen pavillon-rendszerű nagyobb szabású kórházait a főváros kültelein emelni, mivel itt sokkal olcsóbbak a telkek. Ez a szempont tehát meg nem állhat, mivel az irgalmas rendnek — mintegy négyezer ölnyi — saját tulajdonát képező területe van. Elcsik továbbá az az érv is, hogy egy kórháznak a szomszédos bérházakkal összeköttetésben állni nem szabad, azon a tényen, hogy az irgalmasok által emelendő s a kor kívánalmainak megfelelő kórház, épület, három oldalról utca által lenne határolva, a negyedik oldalával pedig a Duna felé nézne. Sőt, hogy a kórházépület teljesen el legyen különítve, ezt az emelendő épület közepére építené. Ez a kórház tehát semmiféle szempontból és tekintetből se lenne a szomszédos bérházak kárára, a betegek nézve pedig valóságos áldás lenne, mert egyetlenegy kórháznak sincs oly levegője a Duna és Margitsziget közelsége révén, mint ép a budai irgalmasrendiek kórházának.

Magunk is helyesnek tartjuk, hogy a nagy kórházak a városon kívül legyenek elhelyezve, de ne a város összes kórházai. Ez sehol sincs egyetlen egy világvárosban sem, mert így egyik szélsőségből a másikba esünk, s ezzel nemhogy csökken-tenénk, de fokoznánk a bajt. Tegyük föl, hogy valakit a város közepén szélhűdés ér vagy elgázolja a kocsi s nyílt lábtörést szenved stb. stb., ha ezeket a betegeket a városon kívül fekvő kórházakba kell szállítani, ki kezeskedik a bekövetkező bajért, szerencsétlenségért, vagy a szállítás által bekövetkezett komplikációkért, melyek esetleg a betegnek életben maradását lehetetlenné teszik? Kell tehát minden nagy városban egy-két vagy több, de legalább is két gyűjtőkórháznak lenni. És pedig legalább egy a pesti, egy a budai oldalon; a budai oldalon pedig nincs alkalmasabb hely erre, mint az irgalmasok kórházáé. Ez nem fekszik a főváros erős forgalmi részein s mégis elég gyorsan megközelíthető.

Miután mindezekből kiviláglik, hogy ép a kérdéses helyen van szükség egy kórházra s ha nem lenne, akkor építenék ellene oda, a főváros közönsége a legnagyobb könnyelműséget követné el, ha nem fogadná el az irgalmasrend ajánlatát. Ezzel visszautasítaná legvitálisabb érdekeit, mert hiszen az irgalmasrendiek igazán emberfeletti önfeláldozással, a legönzettelenebbül, teljesen ingyen gyógyítják a főváros legszegényebb és legnyomorultabb betegeit. Mindezeket a rend saját költségén eszközli. Azt is vegyük figyelembe, hogy míg a többi kórházaknak a fő- és székváros minden egyes beteg után mintegy 1 frt 20 kr. napi átlagot fizet, addig a rend alapítványainak kamataiból s gyógyszeriatartának jövedelméből, amíg telik, teljesen ingyen gyógyít. s csak ezentul kap a fővárostól minden általa küldött betege után nem 1 forint 20 krajczárt, hanem csak 42 krt.

Az irgalmasrendnek az a hivatása, hogy betegeket ápoljon. Erre kell felhasználnia összes jövedelmeit és alapítványait. A főváros tetszés szerinti számban küldi oda betegeit s a fent kimutatott számítás szerint, minden egyes betegnél 70—80 krajczár ápolási költséget takarít meg. Az irgalmaskórház ambulans (bejáró) betegei, számra nézve évenként mintegy 30.000, a fővárosi társadalom legszegényebb néposztályából kerülnek ki, akiknek bizony még villamos kocsi se telik. Ha az irgalmasrend kórházát a városból messze volna kénytelen felépíteni akkor először is a városnak ez a legszegényebb néposztálya esnék el az ingyenes orvosi gyógykezeléstől, ami különösen ma mikor a szociálizmus mindig nagyobb és na-

gyöbbséget hódít, nem volna sem ezélszerű, sem észszerű a főváros közönségétől.

De nem felelhetne meg áldásos hivatásának azért sem, mert elesnék gyógyszerári jövedelmétől. Mert a rendszabályzat értelmében a gyógyszerártnak ott kell lennie, ahol a kórház van. A városon kívül való építkezés megfosztaná a fővárost egy modern kórház előnyeivel és megbízhatóságával a Margithidő kiépítésének fejlődését, azonfelül egy nehezen megoldható kérdést idézne elő, tudniillik a régi kórház és tébolyda — mintegy 4000 ölnyi terület — s ezzel kapcsolatban a törzsjogi gyógytár kisajátításának kérdését, mely együttes kisajátítás mintegy 800.000 forint igazán ok nélkül való terhet róna a fővárosra.

Minden körülmény tehát amellett szól, hogy a főváros fogadja el az irgalmasrend ajánlatát, hogy tudniillik mostani telkén építhesse föl újra kórházát.

Mert ha a főváros csak azért, hogy esetleg elenyésző magánérdekekért fölládozzon egy ily közérdeket, — nem fogadná el a rend ajánlatát, akkor az irgalmasrend megmarad kórházával a mostani helyen, mert más helyen semmiesetre se hajlandó új kórházat építeni s ekkor nemesak kifejlődése lenne megakadályozva, hanem feláldozna egy nagy közérdeket s az irgalmasrendet megfosztaná helyhez kötött jogaitól és alapítványaitól. Ez pedig csak nem lehet sem a főváros, sem a közönség érdeke. Ebben a fontos ügyben a székes főváros szeptember 7-én tartandó közgyűlésén fog határozni, melyen több előkelő szónok fog felszólalni s mely ülés iránt rendkívül nagy az érdeklődés.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— A bíróság köréből. Nagy Ödön, a budapesti királyi kereskedelmi és váltótörvényszék elnöke szabadságáról visszatért és átvette hivatala vezetését. Megjötték továbbá nyári szabadságukról Eördögh András végvárosi elnök, dr. Mészáros Tivadar és dr. Böhm Alajos királyi alügyészek. Néhány nap múlva ugy a bíróság, mint az ügyészség tagjai mind együtt lesznek s vége lévén a nyári szünetnek, az igazságszolgáltatás rendes kerékvágásába tér.

— Bigamia. Sas István csanádmezei hivatalnokot a szegedi törvényszék feleségétől, Csongrádi Juliától már évek előtt elváltatotta „engesztelhetetlen gyűlölség” czimén. Sas ezután nőül vette Megyeri Mária-t, a királyi kuria pedig — minthogy időközben életbelépett a polgári házassági törvény, amely az engesztelhetetlen gyűlölséget nem ismeri — a felbontó ítéletet semmisnek jelentette ki. Erre az elhagyott asszony volt férjét bigamia miatt jelentette fel a gyulai törvényszéknek, ahol ma tartották meg ebben az érdekes ügyben a tárgyalást. A törvényszék Sas három havi, nejét pedig két heti fogságra ítélte el. Mikor az ítéletet kihirdették, Sasné e szókkal: „Ártatlan vagyok!” ajultán rogyott össze.

— A biciklisták ellensége. Két fiatal ember, Köller Oszkár és Sziklai József, a télen vidáman karikázott Újpest felé. Amint az országúton haladtak, szembejött velük Mocha Flórián napszámos. Se szó, se beszéd, mintha Mocha csak megirigyelte volna a fiuk vigását, egy kis kellemtelenséget akart nekik szerezni. Megragadta hát a kerékpárján ülő Köllert s úgy ráborította a másik biciklistára, hogy mind a kettőn hanyatt vágódtak. Köller a „heczet” következtében olyan erős sérüléseket szenvedett, hogy utána hat hétig volt ágybanfekvő beteg. Az erős kezű ember ma súlyos testisértés büntette miatt állt a törvényszék egyik ítélőtáncsa előtt. Azt hozta fel a mentésére, hogy az egész dolog véletlenül történt, s ijedségében döntötte fel a két biciklistát.

— Szó sincs róla a tanak szerint, — veti közbe az elnök.

— Hát akkor, mert már ugyis megköttem ott mindjárt a magamét, ne tessenek nagyon megbüntetni.

— Aztán miért ne? Nagyon megérdemli.

— Kérem alássan, egy ur akkor ugyis jól — összepofozott.

— Kicsoda?

— Valaki, aki ép arra járt...

A bíróság kötheti fogházra ítélte Wocha Flóriánt. Az elítelt megnyugodott s tüstént megkezdte a büntetését.

Egy üldözött apa.

Valaha jobb napokat látott Steiner József, volt megyei virilista és százezrek ura, ki a napokban testén több helyütt vérezve állított be egy fővárosi ügyvéd irodájába. A megtört, ősz ember nagy csomót aktát szorongatott a hóna alatt, hogy hiteles adatokkal igazolja azt a megrázó drámát, melynek hőisévé avatta végzete. A nemrég fényes módban élt uriember, aki éveit fáradtságos munkában töltötte, hogy családjának jólétet biztosítson, a felesége és gyermekei ellen kénytelen igénybe venni a büntető bíróság védelmét. Szomorú története a következő:

Steiner József vezekényi lakos földbirtokos 1861-ben nőül vette Figdor Fannit, aki akkor megyeszerge ismert híres szépség volt. Eleinte boldogan teltek a napjaik, a férj éjjel-nappal dolgozott és munkája nem volt eredménytelen, mert pár év alatt földekre, házakra, szóval több százezer forintot érő vagyona tett szert. Házasságukból kilencz gyermek született, de azért a családi boldogságuk épséggel nem volt teljes, megzavarta több ízben — az asszony. A kikapós menyecske, amikor kedve kerékedett, ott hagyta az urát és megszökött mellette. Steiner, aki nagyon szerette a feleségét, mindig kész volt hűtlen nejének megbocsátani, s bőven ellátta pénzzel, csak hogy visszatérjen hozzá. Száma sincs, hányszor történt ez így s utoljára is Steinerné végkép elhagyta a férjét, aki pedig bálványozta. Az asszony Pozsonyba költözött, ahol a legutóbbi időkig vagyonos urnő hírében élt.

Steiner József egyedül maradt öt fiával és négy leányával, s az utóbbiak közül kettő, mint elmebeteg, az örültek házába került. Az egyik leány férje, Löwy Jakab nagyszabasi lakos, időközben rávette apósát, hogy ez, nehogy tőle végkép eltávozott neje tovább is sarcolja, írassa ő reá a vagyont. Steiner belement ebbe a látszólagos eladásba ám ovatosságából meghatalmazást adott magának arra, hogy a birtokával s ennek a jövedelmeivel tetszése szerint rendelkezhetik. Csak hogy a vő, mikor a szerződés már a zsebében volt, nem respektálta a meghatalmazást és tíz év elteltével csaknem minden jövedelméből kiuzsorálta az apósát.

Itt kezdődik az ősz, mindenéből kifosztott öreg ur szenvedéseinek hosszú sorozata. Négy fia nem hagyott neki nyugtot, folyvást sarkalták, hogy vegye vissza Löwytól a birtokait, írassa azokat reájuk, majd jobb dolga lesz. Előbb kérték, könyörögtek neki, majd fenyegetni kezdték s a szegény apának pokollá vált az otthona. Végre is az apa hallgatott gyermekeire. Az átírás megtörtént s az öreg Steiner csak egy kis házat, mellette kertet s vagy 50 hold földet tartott meg magának, annyit, amiből megélhetett. Vagyona nagyrészt, legalább kétszáz ezer forint értékben, a fiainak adta.

Az apára csak ezután következtek el az igazán pokoli napok. Szinte hihetetlen, amit Steiner József a panaszában elmond. A fia, mikor már mindent a körmeik közé kaparítottak, örökös szidalmakkal illették, a saját cselédjei előtt megszégyenítették és a még megmaradt kicsi vagyonára törtek. Nem állottak hangoztatni mindenfelé, hogy addig nem nyugosznak, amíg apjuk vagy meg nem szökik, vagy öngyilkossá nem lesz...

Utóbb azon iparkodtak, hogy a szerencsétlen, mindenéből kifosztott atyjukat örültnék nyilvánítatják. Végre elérték, hogy az agyonüldözött ember elhagyta akkori közös lakóhelyüket, Galanthát.

Az elüldözött apa Pozsonyba ment, ahol az utcán találkozott fiával Gyulával, aki jogász és társalkodóbadnagy a 26. gyalogezredben. A fiu rárohant, ott az utcán a földre téperte ősz atyját, össze-vissza rugdosta, harapdálta, úgy, hogy a boldogtalan napokig feküdt betegen. A többi testvér pedig a hazatérő höst, ki megkínozta apját, ujjongva fogadta s a diésó telt örömeire lakomát álltak.

Steiner József ezek után elérkezettnek látta az időt, hogy messzire távozzék a körükből és Budapestre költözzék. Itt lakik azóta egy hónapos szobában s a nemrég még dús gazdag földbirtokosnak, akinek negyedmillió vagyona volt, ma alig van meg a betevő falatja.

És az öreg Steiner, kinek most már nincs oka fiait kimélni, megbizta a napokban dr. Káldor Gyula budapesti ügyvédet, hogy fia Steiner Gyula ellen a büntető törvényszéknel feljelentést tegyen s egyuttal jelentést tegyen a történekről a 26-ik gyalogezred parancsnokságnál is. Felhatalmazást kapott dr. Káldor továbbá arra is, hogy másik két fia, Steiner Ottó és Sándor, valamint veje, Löwy Jakab ellen a büntető feljelentést tegyegye.

Pozsonymegyében, ahol mindenki ismeri a szánalomra méltó apa esetét, érdeklődéssel várják a fejleményeket.

SPORT.

— Alagi löversenyek. Alagon holnap kezdődnek a szeptemberi löversenyek. Az urlovasok négy napos meetingjére szépszámu anyagot neveztek. Az első nap legérdekesebb futama a Nono gátverseny, melyben a gátversenyben még próbálatlan Jason fog néhány elsőrangú alagi gátversenylóval megküzdeni. Ha Jason jól ugrik, akkor győzelme biztosra vehető. A jó ugróképességet a szintén próbálatlan Gyurjadról inkább lehet feltételezni, mert rendszeren a gyors lovakból lesznek a legjobb steeperek s épp azért jó futást várunk tőle. A már ismert lovak közül Futár-t tartjuk a legjobbnak. A többi futamokat illetőleg tippeinkre hivatkozunk:

- I. Prior.
- II. Dogaresse.
- III. Sambo.
- IV. Jason—Futár.
- V. Játék.
- VI. Geist-Istálló.

— Bécsi löversenyek. A bécsi szeptemberi meeting holnap kezdődik a freudenauai gyepen. Az első nap futama a nagy freudenauai handicap, melynek két mértföldes távolságu versenyében a következők a valószínű indulók:

Szolgabíró lovagolja	Barker.
Kópé	Griffiths
Shannon	—
Musst	S. Bulford
Barinkay	—
Aldomás	Wilton
Gaspilleur	Hyams
Fóth Park	Poole
Jasmin v. Kattinka	Ibbett
Duna	Adams
Cousine	Cleminson
Dalfy	Slack

Hebe kétes induló a nagy sulyával különben sem volna esélye. Jól állanak sulyhan Kópé, mely úgy látszik visszanyerte nagy formáját és Szolgabíró, melynek a hosszabb távon jobban fog megfelelni. A megnyitó futam az Espoir verseny, mely valószínűleg Gonosz és Czigánylegény között fog eldőlni.

Érdekes mérkőzés lehet a két évesek handicap-jében, melyben Contrás, Magister és Berenice futhatnak jó eséllyel.

A többi futamokra nézve tippeinkre hivatkozunk:

- I. Gonosz—Czigánylegény.
- II. Gvardian—Kadarka.
- III. Kópé—Shannon—Solgabíró.
- IV. Contrás—Magister—Berenice.
- V. Auersperg-Istálló—Pagat ultimo.
- VI. Clarion—Trial.
- VII. Pacsirta—Ladro.

— Kerékpárosok kongresszusa. Pécsi tudósítónk telefonozza: Az országos kerékpár szövetség holnapi tanácsülésére az ország minden nevesebb egyesület küldöttel Pécsre érkeztek. A központi tanácsot, élén Szemere Atilla országgyűlési képviselő elnökkel ünnepelesen fogadták. Kilencz órakor vagy kétszáz lampionos-kerékpáros vonult föl a nemzeti kaszinó épületében várakozó kongresszus fővédnökéhez, Fejervary Imre főispán elé. A vendégek a lampionos-szerenád után ismerkedés estélyre gyűltek össze. A tanácsülés holnap reggel kezdődik. Dél felé pedig nagyszabásu virágkorzó lesz.

† A Stronczian-Handicap. A kétévessék számára kiírt Stronczian-handicap kedden kerül döntésre a freudenauai gyepen. Érdekes, hogy a versenyre a top-wigh-et egyenlően Ronny és Rio tinto kapták. Azt hisszük, hogy a bécsi handicap az Esterházy-Memorial után, melyben Ronny futni fog, majd másképp fog vélekedni az évadok-verseny győztese felől. A teherközlés különben a következő:

Ronny	62-5	Kg. Szeszély	50-5	Kg.
Rio tinto	62-5	Eclair	50-5	
Angely	59-5	Sandwich	50	
Leo	57-5	Ladro	49	
Usillám	56	Fid-Fad	48-5	
Wedding ere	55-5	Jaskólfka	48	
Bonvivant	55-5	Beremice	47-5	
Round the corner	55-5	Szokás	47	
Canterbury	54-5	Trobador	47	
Barnato II.	54-5	Mon plaisir	47	
Timár	54-5	Gwen	47	
Illusion	54-5	Györgyübe	46-5	
Remete	54-5	Castagnette	46-5	
Chryseis	54-5	Fiddlestick	46	
Serena	53	A jour	45-5	
Scipio	53	Contrás	42-5	
Soscha	52	Tarna	42	
Kaplár	51	Win some money	41	
Duca	50-5			

† Debutante letört. Báró Rothschild Debutanteja, melyet két éves korában szakadatlan győzelmei után a Kiskincsemnek neveztek, tegnap a Freudenauban a reggeli galoppnál letört. Baja oly súlyos természetű, hogy alig lesz több pályára hozható.

† Úszóverseny. A Lukács-fürdő férfi-úszójában holnap, vasárnap esti nyolcz órakor rendezi az Országos Úszó-Egyesület évi nagy versenyét. 34 úszó nevezett a különböző program-pontokra, melyek közt az országos gyorsúszó-verseny és az alapítási emlékverseny lesz felette érdekes. Az utóbbiban Halmay Zoltán, a tavalyi országos bajnok fog matchelni Graell Károlyival, a Balaton átúszójával. Lesz ifjúsági stafétaúszás felváltással és csoport handicapverseny.

KÖZOKTATÁS.

A legolcsóbb gymnasium. Az országnak s talán mondani lehet, az egész világnak legolcsóbb gymnasiuma kétségkívül az az új iskola lesz, amely most nyílik meg Fogaras városában. Az új iskolát most alapította a vallás- és közoktatásügyi miniszter s így az új gymnasiumnak az ideu még csak egy osztálya lesz, s évről-évre újabb osztály nyílik meg benne. A fogarasi gymnasium az ért is nagyhírnévű lesz rövid időn, mert Fogaras kétségkívül a kontinens legolcsóbb városa s így egy diák tartása, lakása és ellátása alig kerül többbe havonként tíz forintnál. Ennyi pénzért a fogarasi asszonyok bizonyára versenyezni fognak, hogy ki tudja jobban ellátni a kis diákokat. A fogarasi új gymnasium, amely kitűnő tanerőket is kap, ezen a réven is bizonyára hamar országos hírvé lesz.

Van hely az iskolában. Sajnos csak egyben. A többi iskolával a szülők, akik nem tudják gyermekeiket beírni, komolyan meg vannak akadva. Most a nagymező-utcai községi polgári iskola első osztályába minden jelentkező tanuló beírnak és ezek számához képest állítják fel a kellő számú párhuzamos osztályokat.

Kereskedelmi iskolai tanárok képzése. Magyarország a kereskedelmi iskolák terén 37 felsőiskolájával, 20 női tanfolyamával és közel 90 tanonciskolájával, nem hagy kívánni valót. De szaktanárok képzéséről idáig nem gondoskodtak. Most Wlassics miniszter és dr. Könyv Gyula miniszteri tanácsos, kereskedelmi iskolai biztos gondoskodásból e bajon is segítve lesz. Néhány nap múlva megnyílik a kereskedelmi iskolai tanárképző, mely egyesíteni fogja az eddig elszórtan az egyetemen és a műegyetemen lévő tanárjelölteket. A jelöltek ezután is megmaradnak egyetemi hallgatóknak, de alkalom nyílik számukra, hogy könyvtelvi, kereskedelmi és politikai számtani, áruismereti, kereskedelmi földrajzi és közgazdasági előadásokat hallgassanak és a budapesti kereskedelmi akadémián, mint gyakorló iskolában magukat praktikus irányban is képezhessék. A tanárképző élén egy egyetemi tanár áll, előadói egyetemi, műegyetemi és kereskedelmi akadémiái tanárok. A hivatalos publikálás pár nap múlva történik meg.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter Szeged Árpád okleveles gépészmérnököt a budapesti állami órásiipari szakiskolához igazgatóvá, Palasovszky Ödönt és Balogh Józsefet ugyanazon szakiskolához művezetőkké, utóbbit ideiglenes minőségben, Mendly Károly állami ipari szakiskolai tanárt a homonnai állami ipari szakiskola igazgatójává, a földművelésügyi miniszter Székely Jenő földmivesszkolai segédtanító kinevezte vándortanítóvá Beregszász székhelyivel; Szenteh Dezso ösztöndíjas gazdasági segédt pedig kinevezte földmivesszkolai segédtanítóvá s szolgálatára az algyógyi gróf Kun Kocsárd székely földmivesszkolához (E. M. K. E. alapítás) osztotta be.

Magyar név. Kulics Mihály már mozdonyfűtő győri lakos, valamint kiskoru gyermekei Mária, Anna, Erzsébet és Gizella Komlósi, Malek János már mozdonyvezető budapesti lakos, valamint kiskoru gyermekei Etel, Irén és József Molnár, Piotrowski Szaniszló már vizsgáló lakatos budapesti lakos, valamint kiskoru fia Kálmán Polgár, Kitta József már hivatalnok budapesti lakos Szepesre. Bruckmann Ferenc már hivatalnok budapesti lakos Bedőre, Schmidt Sándor már hivatalnok monori lakos Solyomára változtatták át vezetékeiket a belügyminiszter engedélyével.

Árverések a fővárosban. Mautner Adolf ingóságai Ferenc József-tér 6. szeptember 5. Egervary Géza ingóságai Vigadó-épület és Kerapesi-ut 41. szeptember 5. Özvegy Borsodi Jakabné ingóságai király-utca 36. szeptember 6. Krausz Mór ingóságai Ernő-utca 4. szeptember 7. Ringler E. ingóságai gyár-utca 48., 20 és Podmaniczky-utca 29. szeptember 5. Neumann A. E. ingóságai Duna-teherpályaudvar szeptember 6. Jankovich Lajos ingóságai Garay-utca 20. szeptember 5. Özvegy Legmann Alajosné ingóságai IV. Papnövelde-utca 10. szeptember 6. Weisz Simon ingóságai Váci-körút 39. szeptember 9. Pessi Giovanni Bethlen-utca 8. szeptember 6.

A vidéken. Haroska Ferencné ingatlanai Csömör (Gödöllő) községhez tartó szept. 19. Gyurinóviah Kálmán ingatlanai Baján szept. 19. Reviczky Dániel ingóságai Magyaródon (Tolyszág) szept. 14. Langfelder Frigyes ingóságai Aranyágon (Rékas) szept. 6. Immerblum Ignác ingatlanai Selmeczbányán nov. 28. Breuer Ödön ingóságai Tatán szept. 7. Pukkel István ingóságai Szabadfán szept. 9. Csorvay Rieger Emil ingóságai Szegeden szept. 13. Kluzácsk Manó ingóságai Joka (Somorja) községben szept. 20. Klein Samu ingóságai Kelecsényben (Nagy-Kapos) szept. 19.

NYILT-TÉR.

† legnagyobb gavallérok

is riselhetnek feltűnő olcsó árért készen kapható ur ruhákat, ha szükségleteiket nálunk szerzik be. A mesteri szabást czégünk előkelő hírneve biztosítja a munka kivitelét pedig az üzlet képe elárulja. **Méret utáni megrendelésekre külön szövetraktárunk van,** kizárólag tiszta gyapjú s valóban gyönyörű mintájú kelmékből.

Karácsonyi és Társa

férfi-szabók

IV. ker., Múzeum-körút 39.

Naschitz - intézet

mint a elemi iskola leányok és fiúk részére

6 osztályú felsőbb leányiskola

gimnáziumi osztályokkal egybekötve.

Kitűnő internátus. — Államérvényes bizonyítványok.

Előjegyzések és beiratások mindennap.

Felvilágosítást ad

az igazgatóság, Andrássy-ut 34.

Szt.-Lukácsfürdő

téli és nyári gyógyhely
Budapestben.

(A) Nagy kácsi iszapfürdő, melynek 533 méter magas, nagy-ságu arított és zárt medenczében a forrás viz naponta négy-szer megújul. Mindennemű gyógy-és ádító-fürdők. **Lakás és étkezés ellátás helyenként 27 ft. közepes ár.** Prospektust küld ingyen az igazgatóság.

Rohitsi

FŐRAKTÁR
BUDAPESTEN
Hoffmann Jánosnál
Bathory-utca 8. szám.

A Rohitsi savanyúvíz mint
gyógyyszer felülmúlhatatlan hatása gyomor-
és bélhurutnál, az ivarszervek hurutjainál
máj-és lépbetegségeknél, de különösen váltólázánál.
A Temepl forrás borral vegyítve kitűnő üdítő ital.
A sűrű forrás ellenben kizárólag
ivókurára használható.

Savanyúvíz

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági távirat.

New-York, szeptember 3. Az amerikai tőzsdék ma és hétfőn ünnep miatt zárva maradnak.

A tőzsde hete.

Soha sem bizonyult be az osztrák belpolitika nyomorúságának káros hatása oly világosan, mint e héten. Az orosz czár, akinek tengerhatalma minden európai népre örökös fenyegetés, nemes lelkesedéssel lép ki hagyományos zárkózottságából és megkínálja a művelt világ népeit a béke pálmáigával, a tartós nyugalom, a fejlődés és haladás szilárd biztosítékával. A népek ámulva tekintik e tünémenyszerű látványt; a bizalom föleled mindenfelé; a szebb jövőnek rózsaszínű hajnalát látják hasadni mindenütt: csak nálunk marad az ég borultnak; sőt a felhők, melyek fejünk fölé nehezednek, még csak komorabban, sötétebben gomolyodnak egygyé. Berlinben, az oroszokkal szárazon és tengeren versengő Németország fővárosában, a tőzsde általános hausse-szal üdvözli a muszka császár lelkes szövegét; Németországban, hol minden üzlet soha sem sejtett mértékben fejlődik és virágzik évek óta, a jobb jövő reményében minden érték ára emelkedik: nálunk az érték-lajstrom minden tétele következetesen hanyatlak, mintha az érték-devalváció parancsra történnék. Máskor, ha már saját erőnkől emelkedni nem tudunk, legalább a berlini piac jobb hangulata lendített rajtunk egy-egy napon. Most ennek ép ellenkezőjét tapasztaljuk: minél szilárdabb Berlin, annál lanyhább Bécs és Budapest. A berlini spekuláció olcsó és biztos háttérrel talál az osztrák-magyar értékekben nagyobb kozkázattal járó vállalkozásiban. A német üzér, mikor honi értékeit vásárolja, a miénkét adja rá, mert így biztosnak érzi magát a világpolitikai események káros véletlenei ellen. Ha az árak csökkenni találnak, a beteg Ausztria értékei mindig nagyobbat fognak bukni, mint a virágzó Németországi — így vélekedik — és ily körülmények között még a szerencsétlenség is haszonnal járhat.

Ennyire jutottunk; és Ausztriában a világmozgató kérdés még mindig az, hogy Jicsinben mily nyelven beszéljen a bocskoros paraszt a katonasípkás kerületi irnokkal?

Hát ily körülmények között bizony nem tehetünk egyebet, mint hogy ölbe tett kezekkel nézzük, mint hanyatlak alább és alább köztvagyonunk egyik legjelentékenyebb részének piaci ára nap-nap után.

A bécsiek nagyon jól érzik e nyomort; de azért nem könyörülnek önmagukon. Rá sem bederitenek a közbajokra. Mit nekik a gazdaság panasz! Az ő osztályrészük a politizálás. Csökönnyösen kivilágos kivirradtig! Ez a jelszavuk.

A politikai nyomorhoz hozzájárult még az a tapasztalat is, hogy kivitelünk nem igen fejlődik és hogy ennél fogva kereskedelmi mérlegünk sem fog javulni oly mértékben, mint remélték. Ugyanez okból közlekedési vállalatink üzlete sem oly kecségtető, mint minőnek eddig vélték; ezek papirosai tehát alkalmas tárgyat képezhetik a fedezetlen eladásoknak. És e számítás sulya alatt meg is indult a vasúti papirok nagyobb mérvű kínálata, mely elkedvetlenítette, lehángolta az egész vásárt.

Ilyen képe volt az e heti értéküzletnek; és csodának mondható, hogy e nyomasztó viszonyok között az árhanyatlás nagyobb mértékét nem öltött.

Ez utóbbi körülménynek okát csak ama bizonytalan reménykedésben találhatjuk, mely a papir birtokosainak lelkében nem engedi egészen kihálni a hitet, hogy végre is mégis csak rendbe jó valahogy az osztrák nemzeti-ségek dolga. Vagy így, vagy úgy; de valahogy. Hiszen örökké megsem lehet özivakodni. A gazdaság általános hanyatlása végül mégis csak észre fogja téríteni az egymást támadó és egymást vadoló politikai pártokat. Föl fogják ismerni, hogy ha a nyelvkérdés fontos, a fogak kérdése sem maradhat örökké tekintet nélkül. Akinek nincs mit rágnia, annak egészen mindegy lehet, hogy mily nyelven panaszozza inségét.

A parlamentek összeülnek nemsokára. A józan ész bevilágíthat ezeknek terméibe is; és ha a honatyák nem fogják be szeméiket, kitni fogják, hogy békét kell kötnök az anyagiakban, ha tovább akarnak verekedni a szellemiekben.

E rendíthetetlen igazságba vetik hitüket azok, akik a jobb jövő várásában még ki nem fáradtak.

Mezőgazdaság.

Sertésvész Pestmegyében. Váczi ról írja tudósítónk: Pestmegye felső részén, mióta az országban a sertésvész kitört, nem mutatkozott ez a veszedelmes járvány. Most azonban ez a nagy terület is alighanem inficiálva lesz. Gődön már kitört a vész és nagy pusztítást vitt véghez az állatállományban. Legtöbb a kára gróf Szapáry Gyulának és Nemeskürösi Kiss Pálnak, a földművelésügyi államtitkárnak, akiknek ezen a vidéken birtokuk van. A veszedelem annál nagyobb, mert Gődön és vidékén körülbelül tizezer darab hizott sertés van elhelyezve, amelyeket nagyjából Szerbiából szereztek be és állandóan szállítottak a kőbányai és a váczi sertéspiacokra. A ki- és bevittet már eltiltották.

Darányi miniszter szőlészeti tanulmányútja. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, ki a tokaj-hegylajai ujonnan beültetett szőlőterületek megtekintése végett Zemplénmegyébe utazott, tegnap a mádi és tarcazi szőlőtelepeket tekintette meg, valamint a szerencsi cukorgyárat. Darányi miniszter Szerencséről a tályai ujonnan beültetett szőlőtelepek megtekintésére indul, hol báró Mailáth György vendége lesz. Tályáról Sátoralja-Ujhelyen keresztül Szőlőskőre megy, innen Velejére, hol részt vesz a gróf Andrássy Sándor által rendezett vadászaton. A miniszter végül innen Sárospatakra utazik, ahol a szőlészeti értekezleten élnek.

A mezőgazdasági állapot. A vetések állásáról és a mezőgazdasági állapotról augusztus hó 31-én a földművelésügyi magyar királyi miniszter a gazdasági tudósítókhoz hozzá beérkezett jelentések alapján a következő értesítést teszi közzé:

Az augusztus 20-tól 31-ig terjedő idő alatt tartós száraz meleg időjárás csak augusztus 26-30-ika közt váltotta fel az ország nagyobb részében esőt, mely helyenkint annyira megáztatta a talajt, hogy a szárazság miatt száraznak száraznak ujból meg voltak kezelvek. Nagyjából azonban a talaj továbbra is száraz és kemény maradt, úgy hogy a már-már idejét múló repesztetéshez, továbbá a kűszöbön lévő őszi árpa és rozsvetésekhez szükséges szántások nem eszközölhetők. A tulnyomon száraz időjárás a még el nem végzett csépiési munkák befejezését, a kender kikészítési, továbbá a dohány és komló körüli munkálatokat elősegítette, azonban a tengeri és az összes mezei, valamint kerti vetésekre, úgy a szőlő és grümolésre káros befolyással vált a szokat fejlődésükben részint visszatartotta, részint károsult beérésüket idézte elő. A repcsevetésekre, ahol azok vetése idejében történt, az augusztus végén beállt eső igen jó hatással volt. A Tisza-Maros szögén, valamint a Duna-bal- és Tisza jobb partján jól kelnek és fejlődnek; továbbá eső még kívánatos különösen a későbbi vetésekre, amelyek anélkül alig sikerülhetnek. A kukorica-vetések terméskültségei a száraz időjárás következtében tovább hanyatlottak. A legutóbbi eső a korai vetésekre, mivel beérésükhöz közel állanak már nem lehetett befolyással, a későbbi vetéseken pedig a szárazság okozta hanyatlást nem pótolhatta. Általában a korai vetések állása kielégítő, rohamosan emnek és szórónyosan törni kezdik, ellenben a késői vetéseken hiányos a szem és hízagos a székelyzöld, a második, vagy repcse és zabos búkköny utáni vetések pedig termést egyáltalában nem ígérnek. A moly álczája az alföldi vármegyék nagy részében a csövet és szárt tetemesen károsítja. A hüvelyesek kerti vetemények, köles és tartárka a száraz időjárás erősen megsínyfellek; a beért vetemények betakarítottak; a hüvelyesek és a köles termése közepes. Kerti vetemények közül a zöldségfélék még tartják magukat; a káposzta kielégítően áll. A len és kender vetések jórészt betakarítottak az áztatás és további kikészítés folyamatában van. A len termése gyenge a kenderé kielégítő, helyenkint úgy minőségben mint mennyiségben. A dohány fűzése részint folyamatban van, részint befejeztetett. A termés úgy mennyiségileg, mint minőségileg kielégítő. A cukorrépa és takarmányrépa vetéseken az utóbbi eső enyhítette a szárazság okozta hanyatlást, általában bérnek. A cukorrépa kizsédése több helyütt meg-

kezdett, termése kielégítő. A takarmányrépa állása némileg gyengébb, de volna még rá kívánatos. A burgonya vetések a száraz időjárásról szintén hanyatlottak, termésük, Erdély délkéleti részének kivételével, általában kielégítő, bár helyenkint rohamos és a gumók fonnadása mutatkozik. A szedés folyamatban van. A szőlők normális érését a száraz időjárás hátráltatja, a szemek fejletlenek és több helyütt leperregnek. A terméskültségek továbbra is gyengének. A gyümölcs termése szintén gyengült, néhol kényszer-érettől panaszkodnak. A szilva érik.

Kőbányai sertéspiac, szept. 3. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajczárig. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krajczárig. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 56—57 krajczárig. Közép (páronként 251—320 kilogr terjedő súlyban) 57—57½ krajczárig. Könnyű (páronként 250 kilogr terjedő súlyban; 57½—58 krajczárig) 56—57 krajczárig. Közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 56—56½ krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 55—56 krajczárig. Sertéslétszám: 1898. szept. 1. napján volt készlet 47.259 darab, szept. 2-án felhajtott 551 drb, szeptember 2-án elszállított 919 darab, szeptember 3-ára maradt készleten 46891 darab. A hizott sertés üzletirányzata lanya.

Budapesti konzum-sertés vásár, szept. 3. A ferencvárosi petroleum raktárnál lévő székesfővárosi konzum-sertés vásárra 1898. szept. 2-án érkezett 843 drb. Készlet 530 darab, összes felhajtás 1373 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 951 drb, elszállítatlan maradt 422 drb. Napi árak: 120—180 kilós 55—57 krajczárig, 220—280 kilós 55—57 krajczárig, 320—380 kilós 55—57 krajczárig, 54—55 krajczárig, malacz 40—42 krajczárig. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi vesztéggári marha-vásár, szeptember 3. A mai vásárra felhajtottak 297 darab vágómarhát, e között 169 darab hizómarhát és 128 drb sovány marhát. A mai vásárra elég állatot hajtottak fel, de vevők nem igen voltak, miért is az üzlet lanya irányzatban bonyolódott le. Az árak 0.50—1 forinttal csökkentek. Jégvesek és hizóok: magyar 27—35 forint, kivételesen 38 forint, hizóok német 31—37 forint, első minőségű 39-5 forint, alárendel: minőségű 22—26 forint, bika és tehén 24—32 forint 100 kilónként élősúlyban.

Pénzügy.

A bankkimutatás. Augusztus hó utolsó hetében igen tetemes volt a bankhitel igénybevétele, a mi teljesen megfelel az áraknak. A váltótárca 18.25 millióval, a lombard 0.69 millióval gyarapodott és miután az érczkészlet is 3.36 millióval növekedett, a bankjegyforgalom 25.93 milliónyi emelkedést, az adómentes bankjegytartalék ellenben 22.35 milliónyi apadást mutat. Ez utóbbi augusztus 31-én már csak 37.57 millió forintot tett ki. Ha ez a mozgalom tartós lesz, a közelebbi hetekben: pénzsűkével kell számolni.

Új jegyzési mód. A tőzsdetanács rendelete értelmében a Budapest—szent-lőrinczi téglagyár részvényei, miután azokra 90 forint visszafizetés történt, a mai naptól fogva 10 forint névértékkel jegyeztetnek a tőzsdén.

Közlekedés.

Az államvasutak bevételei. A magyar királyi államvasutak a végleges megállapítások szerint saját 724 kilométer hosszú hálózatukon május hónap összesen 6.887.556 forintot vettek be, az ideiglenesen kimutatott összegnél 16.586 forinttal többet, a múlt év május havában elért eredményénél 225.506 forinttal kevesebbet. E mintegy 30%-os kevesület kiválsólag a sokkal gyöngébb gabona és lisztforgalom következménye. Az év elejétől május végéig megjejtett végleges leszámolás ehhez képest 52.625.678 forintot mutat, 1.124.939 forinttal kevesebbet, mint a tavalyi megfelelő időszakban. Megjegyzendő, hogy a számból a személy-, katonai és postgyászszállítás 8.475.346 forintot, a tavalyinál 396.413 forinttal nagyobb összeget képvisel, míg gyors- és teherárak után a bevétel 24.767.668 forint, vagyis 1.643.691 forinttal kevesebb, mint a tavalyi. A különféle bevételek czímén, amelyek 2.282.614 forintot tesznek ki, 122.339 forintnyi emelkedést mutat fel.

Sorsolás.

Ujságírói-sorsjáték. A Budapesti Ujságírók Egyesülete segítőalapja javára Lukács László pénzügyminiszter tudvalevőleg oly sorsjáték rendezését engedélyezte, amely a nagy nyeresemények és óriási nyeresé esélyek következtében messze túlszárnyalja az eddigi sorsjátékokat. A sorsjátéknak hat húzása lesz. Minden egyes sorsjegy, még ha mindjárt az első húzásnál a főnyeresemény esett is rá, tovább

játszik a következő húzásokon a többi nyereseményekre és csak könnyebb ellenőrizhetőség czéljából lesz lebélyegezve. Sorsolás alá kerül 2475 nyeresemény 250.000 korona összértékben, köztük a 100.000 koronás főnyeresemény, 5 nagyobb nyeresemény 20.000 10.000 stb. korona értékben. Egy sorsjegy ára csak egy korona. Kívánatra a nyereseményeket a kezelőség 20 százalék levonással készpénzben visszavásárolja. A Budapesti Ujságírók Egyesülete most azon felhívással fordul az összes takarékpénztárhoz, banküzletekhez és mindama kereskedőkhöz és donánvtőzsdé-tulajdonosokhoz, kik ezen sorsjegyek árusításával foglalkozni óhajtanak, hogy ezen sorsjegyeket minél előbb adják a sorsjáték kezelőségnek (Kossuth Lajos-utca 1. sz.) tudtára. A rendkívül előnyös eladási jutalékon kívül minden egyes kisorsolt nyeresemény után, tekintet nélkül annak nagyságára, nyereseményjutalék jár. A sorsjátékra vonatkozó minden egyes tudakozódásra a kezelőség készséggel adja meg a felvilágosítást.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, szeptember 3.

Tőzsdéi hír.

Folyó hónap ötödikén az áruészámoló irodánál bejelentik hatervezet mérterméza szerb származású búzának a szállítást szeptemberre kötött szokványeladások teljesítéséig.

É rovat olvasóinál a tőzsdeszokások, vagy amint mondják: a szokványok nem ismeretlen fogalom. Sokszor történt már hivatkozás ez usanceokra, amelyekről tudjuk, hogy ugyszólván ködexét képezik a tőzsdé-gyakorlatnak. Nálunk eme saját külön hörterörvények első csirájával a hatvanas évek derekán találkozunk, amikor a „Pesti gabonacsarnok” paragrafusokba szedte és kiadta „Szokások” czim alatt az árufogalom körül bevett szokásokat. Lapozgatva a vékonyka fűzet sárguló lapjaiban, olvasgatva a divatjukat mult betűkkel nyomtatott sorokat, úgy rémlik, mintha a „rég, jó idők” szelleme csapkodna felénk. Nem pusztán azért, mert mérőkről és fontokról esik a szó, nemcsak a cikornyás stílus kelti e hangulatot, hanem becsületes és hazafias kereskedők okos észjárása, amely a maga szintje, keresetlen mi-voltában visszatükröződik minden egyes fejezetből.

E szokásjogok huszadik szakasza például a következőket mondja: „különös szerződvényi feltételek hiányában belföldi, jó, ép és száraz termény tekintetük szállítható árúként”. A „belföldi” szót csak mi szedettük ritkított betűkkel, az eredeti szövegben majdnem magától értetődően van felsorolva a többi jelzők között, arra bizony semminemű különös tipografiai adjusztálást nem pazaroltak. Pedig csak ma méltányolhatjuk, hogy minő eminens fontossággal bír ez egyetlen egy szócseka. Mert évtizedek jöttek, évtizedek mentek, a Pesti gabonacsarnok átvedlett budapesti áru és értéktőzsdé és a néhány szakasznyi szokásjogok megnöttek vaskos könyvet tevő árúüzleti szokásokká, amelyek külön fejezetben tárgyalják az adásvételi feltételekre, az áru szállítására, minőségére és mennyiségére vonatkozó usanceokat. Maguk az általános határozatok kilencz, a különös határozatok pedig huszonegy részre oszolnak.

Tömkelegében e paragrafusoknak azonban hiába keressük az eredeti szokások ama kitételét, hogy határidőgyek teljesítésénél kizárólag csak a magyar gabonát lehet használni. Az 1897-iki augusztus elseje óta érvényben lévő szokások épen csak azt a követelményt fűzik a „szokványképes” gabonához, hogy az „egészséges, száraz, kereskedelmi szokás szerint rostált és az utolsó aratásból származó termény” legyen. Egyéb semmit! Kivételt egyedül az olajmagvak képeznek, mert az ezekről szóló fejezet második paragrafusa azt a megszorítást tartalmazza, hogy „szállítható árunak csak európai terméket tekintenek. Máskülönbén sehol sem providéál a gabona provinciájára nézve a szokások egy betűje sem. A „belföldi” jelzőnek se híre, se hamva. Vajjon mikor és mily különös véletlen folytán csuszhatott ki a nagy jelentőségű determináció a tőzsdé törvénykönyvből? Az 1878. évben revidált és átdolgozott kiadásában még benne van! Az új arat tehát az 1898-iki márczius elsején életbe léptetett szokásokkal kezdődik. Ezek második fejezetének 8. §-a már csak a gabona becses

egészségével, tisztaságával és szülőkészenek évével hajlódik. Hogy merre van hazája a gabonás, azzal az újabb uszaceok nem törődnek.

Érdekes már most, hogy a gabonaárak hirtelenlén épén az 1883-ik év képezi a határkövet a magas és alacsony árak korszaka között. Például az 1871-iki évtől az 1883-iki évig terjedő periódusban csak kétszer találkoztunk tíz forintot aluli (de azért elevenez forintot meghaladó) évi átlagos buzaárakkal (1875-ben és 1878-ban). Ellenben az 1883-iki évtől a tavalyi szezongig a 6-7 forintos buzaárak sivatagjától mindössze két évfolyam (1891 és 1897) emelkedik ki a tízforintos átlagjegyzések oázisával. Egy látszik tehát, hogy ennek az ominózus szócskának különben is megmagyarázhatatlan elfimindülésre nagyon kedvezőtlen befolyással volt az áralakulásra.

Ez baj! De könnyen segíthetünk rajta. Egyszerűen véget kell vetni ennek a visszás állapotnak. Persze a tőzsde törvényeinek sem lehet visszaható ereje: az idei gabonára nézve tehát bele kell hogy törődjünk a mostani szituációba. Ámde előrelátólag már a jövő hónap vége felé megindul a forgalom az 1899-iki termésű gabonában és ökötetlenül szükséges, hogy az új üzlet a megváltozott rend auspiciuma alatt nyíljon meg. A kompetens köröknek tehát sürgősen kell intézkedniök ez irányban. Mondják ki, hogy aki Magyarországon, a kereskedelemügyi magyar királyi minisztérium fenhatósága alatt álló budapesti áru- és értéktőzsde szokásaira való hivatkozással elad standard-gabonát határidőre, hogy az sem Walla-Wallat, sem Balkánt, sem más provenienciát nem szállíthat. A „Kárpátoktól az Adriáig“ elterülő millió és millió hektárnyi földeken — hal' Istennek — elég gabona terem. Tessék ebből szállítani!

A következő interpellációt intézzük a tőzsdéhez:

Interpelláció

a budapesti áru és értéktőzsde tanácsához.

Méltányosnak találja-e a tanács általános gazdasági szempontból a tőzsdéi szokások ama negatív intézkedését, amely szerint gabonahatáridőügyletek teljesítésekor az eladott mennyiség fejében külföldi származék is szállítható? Hajlandó-e a tanács, perkorresztálva az uszaceok eme nyilvánvaló hiányát, amely egyaránt sérti a termelés és fogyasztás érdekeit, odahatni, hogy a status quo ante visszaállítsasék, az úgy amint az az 1883-iki évig érvényben volt szokásokban körülírva van?

Helyesnek véli-e a tanács, hogy a tőzsde a szükséges intézkedéseket saját, autonóm hatáskörében a lehető legrovidebb időn belül megtegye, hogy a tőzsdetagokat minél hamarább egybehívja rendkívüli közgyűlésre, amelynek napirendjére kitűzendő lenne az áruüzleti szokások: II. Rész, I. fejezet, 2. §. megfellelő módifikálása, miáltal az 1899-ik évi termésű gabonában köterendő határidőügyletek már az új rend alapján létesülhetnek?

Nem kételkedünk egy perczig sem abban, hogy a börze hamarosan véget vet ama immár három lustum óta tartó visszás állapotnak, hogy bitran és elszántan szegődik táborába a „fekete reakciónak“, mert ennek fogják tartani bizonyos körökben azt az intézkedést, amely piacunkat — ami a határidőüzletet illeti — kivétkőzteti internacionális jellegéből. Pedig dehogya is lehet itt a szó reakció! Mi nem féljük termelésünket az idegen áru beözönlésétől. Gabonánkat a védvám eléggé megőrvi a konkurrencziától. Hiszen fogyasztásunk épén csak az örlési kedvezmény kibasznlása szempontjából veszi a külföldi származékot. Erről a kikészítési forgalomról ezuttal nem akarunk szólni, már azért sem, mivel az előjelek után itélve, ugyis végnapjait éli. Malmaink, ha jól járnak az idegen buzával, ám vásárolják. A szabad kereskedelmi forgalmat — persze bizonyos korlátokon belül — nem lehet és nem kell alákötni.

A szokványszállítás azonban egészen más fejezetéhez tartozik. Ez üzletágnál határozottan csak is az idegen gabona nyomja az árakat és örvetve a készáru jegyzéseit. Mostanában például tudjuk, hogy az eladók képtelenek szállítási kötelezettségeiknek megfelelni, mivel a magyar termelők zöme — joggal-e vagy sem, okosan-e vagy sem: ez mellékes — nem barátkozott meg a jelenlegi árakkal, hanem jobb üzleti konjunkturát

remél. Már most, ha a contremine idehozza a nyakunkra a silány, nyirkos, vegyületes, sárga, kevés sikertartalmu szerű búzát, amely liszt helyett valami definálhatatlan szürke pépet szolgáltat és ez által még a legroalisabb szokvány-vevőket, a malmokat is val futásra kényszeríti, ez esetben igenis az idegen jövevény devalválja saját termékünk árát, mert ily körülmények között tényleg hét forint lehet a hetvenhat kilogrammos buzaárak az ára, tekintet nélkül aztán már annak a származására. Már pedig inkább fedezze a contremine valamivel dráábbban köteseit!

Csak az importra szoruló országok tőzsdéi nem tesznek különbséget a származékra nézve, mint például a bécsi börze. A prágai termény-tőzsde szokásainak 62. szakasza már azt dedikálja, hogy csak akkor szállítható idegen gabona, ha ez határozottan ki van kötve. Pedig Csehország termelése semmiesetre sem képes saját szükségletét fedezni.

Egyszóval, e nagyfontosságú közgazdasági kérdésben a tőzsdének hamarosan intézkedni kell. Ha ezt nem teszi saját jószántából, akkor a közvélemény, a sajtó, a törvényhozás kényszeríteni fogja rá.

A mai forgalom különben lanyha irányzat mellett bouyolódott le. Amerika egy és fél centtel alacsonyabb kurzusokat jelentett, nálunk a heti hozatal buzában meglepően nagy (kitesz 310.985 métermázsát), a malmoknak tehát könnyen sikerült tíz krajczárnyi árengedményt kieszközölniök: Elkelt 15.000 métermázsas buza. A többi cikkben is kedvezőtlen volt a hangulat és gyér a forgalom.

A határidőpiacon szintén lemorzsolódtak az árak és buza 5 krajczárt, ó-tengeri 6 krajczárt, új tengeri 3 krajczárt vesztett árából a tegnapi zár-lathoz viszonyítva.

Ma ismét 3000 métermázsas tengerit mondtak föl.

A délután beérkezett külföldi jelentések közül Liverpool 3/4 pennys olcsóbbodást jelentett. Különben alig volt változás.

Előfordult készáru-eladások.

Mennyiség mészában	Ar	Ny	hokollatoron Külföldi Állomány.	Állomány hely megjelölés	Ar netto 100 kg-ért Krajczár	Kész. vagy B. hora
100	uj	buza	tiszavidéki	81 Budapest	9.15	3 hó
200	"	"	"	81	9.10	"
100	"	"	"	79 ⁵ állag Bpest	9.10	"
100	"	"	"	78	9.10	"
100	"	"	"	81 ⁵ bükkönyös	8.80	"
100	"	"	"	79 ⁵ Budapest	9.15	"
300	"	"	"	79 ⁷	9.10	"
600	"	"	"	79 ⁵ sárga Bpest	9.10	"
180	"	"	"	79 ⁵ Budapest	9.07 1/2	"
500	"	"	"	79	9.15	"
200	"	"	"	79 sárga Bpest	8.90	"
300	"	"	"	79	8.92 1/2	"
200	"	"	"	79	9.05	"
200	"	"	"	80 ⁵ állag Bpest	8.90	"
100	"	"	"	80	8.90	"
350	"	"	"	79	8.90	"
300	"	"	"	78	8.90	"
100	"	"	"	79 ⁵	9.07 1/2	"
150	"	"	"	78	9.07 1/2	"
100	"	"	"	78 ⁵ kev. Bpest	8.80	"
100	"	"	"	78 ⁵ sárga Bpest	8.85	"
100	"	"	"	77 ⁵ Budapest	9.10	"
100	"	"	"	76 ⁵ sárga Bpest	8.60	"
300	"	"	"	80 pestvidéki	9.10	"
100	"	"	"	79	8.80	"
100	"	"	"	79	8.55	"
300	"	"	"	78 ⁵ Budapest	8.90	"
100	"	"	"	78 ⁵	8.90	"
400	"	"	"	79 sárga Bpest	8.92 1/2	"
100	"	"	"	78 Budapest	9.10	"
400	"	"	"	78 ⁵	8.92 1/2	"
100	"	"	"	77 ⁵ sárga Bpest	8.60	"
100	"	"	"	76 ⁵	8.60	"
300	"	"	"	75 ⁵ Budapest	8.72 1/2	"
500	"	"	"	78 fehérm.	9.10	"
500	"	"	"	78 kev. Bpest	8.75	"
100	"	"	"	79 ész. magy.	8.75	"
100	"	"	"	79 f. magyar	8.65	"
200	"	"	"	79 Budapest	9.10	"
1300	"	"	"	76 ⁵ tolnai	8.85	"
2000	"	"	"	78 szerbiai	7.25	"
200	rozs	"	pestvidéki	Budapest	6.70	kp
100	"	"	"	Bpest par.	6.60	"
100	zab	"	elsőrendű	Budapest	5.70	"
100	"	"	"	"	5.65	"
200	"	"	"	"	5.52 1/2	"
200	"	"	"	"	5.40	"
300	tengeri	"	oláh	"	5.20	"
400	"	"	árpa takarm.	Bpest par.	5.80	"
100	"	"	"	Budapest	5.90	"
400	"	"	serföldi	Kobánya	6.40	"

Raktárállomány:

	Közraktár	Raktárház	Silos
	m é t e r m á z s a		
Buza	14400	2456	—
Rozs	2200	204	—
Árpa	20500	653	—
Zab	3400	101	—
Tengeri	43500	369	—
Liszt	14900	—	—

Gabonaforgalom:

1898. szeptember 2.

	érkezett	elszállított
	m é t e r m á z s a	
buzából	81082	879
rozból	306	—
árpából	5498	1856
zabból	12107	1664
tengeriből	6128	753

Hivatalos készárjegyzések.

Ar	Ar	Ar	100 kgr. készpénz-ár	100 kgr. készpénz-ár
Ar	Ar	Ar	Ar	Ar
Buza	uj	tiszavid.	74 — — — 75 8.45 8.60	76 8.65 8.75 77 8.80 8.85
"	"	pestvidéki	74 — — — 75 8.40 8.55	76 8.60 8.70 77 8.75 8.80
"	"	fehérm.	74 — — — 75 8.45 8.60	76 8.65 8.75 77 8.80 8.85
"	"	szerb	78 7.10 7.15	80 9.15 9.20 81 — — —
rozs	"	elsőrendű	70—72 6.95 7.05	78 8.90 9. — 79 9.05 9.10
"	"	másodr.	— — — 6.85 6.90	76 8.60 8.70 77 8.75 8.80
árpa	"	takarm.	60—62 5.65 6. —	78 8.85 9.95 79 9. — 9.05
"	"	szeszűz.	62—64 6.50 7.20	76 8.65 8.75 77 8.75 8.80
"	"	sörfőzésre	64—66 7.50 8.50	78 8.90 9. — 79 9.05 9.10
zab	ó	—	39—41 5.40 5.70	80 9.15 9.20 81 — — —
tengeri	"	bánsági	— — — 5.30 5.35	74 — — — 75 8.45 8.60
"	"	másnemű	— — — 5.25 5.30	76 8.65 8.75 77 8.75 8.80
repce	uj	káposzta	— — — 12. — 12.75	78 8.90 9. — 79 9.05 9.10
"	"	másnemű	— — — — —	80 9.15 9.20 81 — — —

Előfordult határidőkötések.

Ar	Határidő	Déloldati és déli tőzsde	Déloldati tőzsde	Déloldati tőzsde
Ar	Határidő	Köz. Forgalom	Zár. Forgalom	Zár.
buza	márcz.	8.31 { 8.31-33-34 } 8.32	8.32 { 8.31-30 } 8.31	8.30
"	szept.	8.27 { 8.28-25-26 } 8.27	8.28 { 8.27-28 } 8.27	8.27
rozs	szept.	6.60 { 6.61-62-63 } 6.62	6.64 { 6.63-64 } 6.63	6.63
zab	márcz.	5.54 { 5.55 } 5.56	5.55 { 5.56-55 } 5.56	5.56
"	szept.	5.34 { 5.35 } 5.36	5.35 { 5.36-35 } 5.34	5.34
tengeri	szept.	5.15 { 5.14 } 5.15	5.15 { 5.14-15 } 5.16	5.16
"	máj.	4.45 { 4.44-43-42 } 4.45	4.45 { 4.44 } 4.43	4.43
repce	szept.	12.70 { 12.75 } 12.80	— — —	— — —

Hivatalos határidőjegyzések.

Ar	Határidő	Déli tőzsde zárása	3-án	Leszámláló	
Ar	Határidő	szeptemb. 2-án	szeptemb. 3-án	Ar	
buza	márcz.	8.37	8.38	8.31	8.32
buza	szept.	8.35	8.36	8.27	8.28
rozs	szept.	6.65	6.67	6.60	6.62
zab	szept.	5.36	5.38	5.34	5.36
tengeri	szept.	5.23	5.25	5.15	5.16
repce	máj.	4.48	4.49	4.44	4.45
"	szept.	12.70	12.80	12.70	12.70

BUDAPESTI ÉRTEKTŐZSDE.

Budapest, szeptember 3.

Az üzlettelenség csöndjében kezdődött delőtt az üzlet; de csakhamar megindult a sürgős kínálat a nemzetközi értékek csoportjában és újra lenyomta az osztrák és magyar hitel, valamint az államvasut árát. Délben Berlinben nagy szilárd-

ságot jelentett saját értékelésben és ez némi biztató hatással volt a mi tőzsdénkre is. De a javulás inkább csak a hangulatban mutatkozott; az árakban csak kevésbé talált kifejezést. Délután újabb hanyatlás állott be: úgy hogy a zárhat a hét legmélyebb árára történt meg. A helyi értékek árai is megcsappantak; legfőképpen lezuhantak a villamosok ellenben megtartották tegnapi jegyzésüket. Külföldi váltó és árcépezés még mindig keresett; áruk azonban változatlan.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 395.25—394.75, Osztrák hitelrészvény 359.75—359.25, Osztr.-magyar államvasút 356—355.50, Közuti vaspálya 383—382.50, Rimamurányi 252.25—252.50, Általános közséub. 96—93.50 forinton kötötték.

Délutáni 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 359.25, Magyar hitelrészv. 394.75, Aranyjárdék 120.75, Koronajárdék 98.65, Leszámitoló-bank 259.50, Jelzálogbank 247.—, Rimamurányi 252.25, Osztrák-magyar államvasút 355.60, Villamos vasút 244.—, Közuti vaspálya 383.— forinton.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Közuti vasút 382—379.50, Villamos vasút 243.25—244.—, Magyar hitelrészvény 394.50—395.10, Magyar ipar- és kereskedelmi bank 100.50—101.25, Rimamurányi 252.25, Osztrák hitelrészvény 359.05—359.50, Osztrák-magyar államvasút 355.40—356.—, Bankjegyet 107, Tégla- és cement 94.50—95.—, Általános közséubánya 93.50—95.—.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1.50—2.— forint, 8 napra 3.50—4 forint, szeptember utólfára 6—7 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with 3 columns: Item, Sept. 3, Sept. 2. Items include Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar hitelrészvény, Magyar ipar és keresk. bank, Magyar jelzálogbank, Magyar leszámitoló bank, Rimamurányi vasút, Osztrák hitelrészvény, Déli vasút, Osztr.-magyar államvasút, Közuti vaspálya, Villamos vasút.

Az utótőzsde nem változott.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with 3 columns: Item, Sept. 3, Sept. 2. Items include Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr.-magyar államvasút, Leszámitoló bank, Rimamurányi vasút, Közuti vaspálya, Villamos vasút.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDÉK

Budapesti vásárosarnok.

Budapest, szept. 3. A vásári forgalom: Husnál a forgalom lanyha, árak szilárdak. Baromfiánál élénk, árak szilárdak. Tej- és tejtermékekénél élénk, árak szilárdak. Tojásnál élénk, árak szilárdak. Zöldeknél lanyha. Gyümölcsnél élénk. Fűszereknél csendes. Hőmérési derült, meleg. A központi vásárosarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus: Marhabús hátulja I. 52—56 ft. II. 48—52 ft. Birkahús hátulja I. 42—46 ft. II. 40—42 ft. Borjúhús hátulja I. 61—63 ft. II. 63—64 ft. Sertéshús lábrendű 62—63 ft. vidéki 46—52 ft. (Minden 100 kilonként.) Kolbász füstölt 60—69 kr. (kilonként). Sertéshús hordóval 64.0—66.0 ft (100 kilonként). — Baromfi (elő): Tyúk 1 pár 0.90—1.20 ft. Csirke 1 pár 0.55—1.10 ft. Lud hízott 1 kilonként 50—60 kr. — Különleg. Tojás I. láda (144 db) 32.0—32.5 ft. Sárgarépa 100 kérés 1.30—1.60 ft. Petrezselyem 100 kötés 1.0—1.0 ft. Lencse m. 100 kilo 7—9 ft. Bab nagy 100 kilo 8—12 ft. Paprika I. 100 kilo 30—60 ft. II. 20—28 ft. Vaj I. rendű kilonként 1.0—0.75 ft. Tej-aj kilonként 0.40—1.10 ft. Burgonya r. sz. 100 kilo 1.0—1.8 ft. Hala: Harsa (elő) 0.70—0.90 ft 1 kilo. Csuka (elő) 0.00—0.60 ft 1 kilo. Ponty-dunai 0.40—0.60 ft.

SZESZ.

Budapest, szeptember 3. Irányzat változatlan lanyha. Kontingens nyersszesz Budapesten 18.75—19.50. Finomított szesz nagyban 56.25—56.75. Finomított szesz kicsinyben 58.75—57.—, Élesztő-

szesz nagyban 58.—58.75. Élesztő szesz kicsinyben 57.25—56.75. Nyersszesz adózva nagyban 55.25—55.75. Nyersszesz adózva kicsinyben 55.75—56.—. Nyersszesz adózatlan (exkt.) 15.—15.25. Denaturált szesz nagyban 22.—22.75. Denaturált szesz kicsinyben 22.25—22.50. Az árak 10.000 literfokozattal hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzítés mellett értendők.

Bécs, szept. 3. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 19.30—19.50 forinton kelt el. Zárhatjegyzés 19.20—19.50 ft.

Prága, szept. 3. Adózott tripló-szesz nagyban azonnali szállításra 54.50 forinton kelt. Adózatlan szesz 18.50 forinton kelt el azonnali szállításra.

Trieszt, szept. 3. Kiviteli szesz tartályokban szállítva 90% hektoliterenként nagyban, román 12.— forint, magyar áru 12.50 forint azonnali szállításra, szeptember—decemberre 12 forint.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDÉK.

Bécs, szeptember 3. A készáruforgalomban buza, rozs 10—15 krajczárral olcsóbb, árpa változatlan. Határidők is gyengültek. Kötetett: buza őszre 8.27—8.25—8.26 forinton, buza tavaszra 8.26—8.28 forinton, zab őszre 5.66—5.67 forinton, zab tavaszra 5.34 forinton, tengeri május—juniusra 4.76—4.77 forinton.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 8.26—8.27, buza őszre 8.26—8.27, rozs őszre 6.82—6.83, tengeri augusztus—szeptembere 5.38—5.40, tengeri május—június 4.76—4.77, zab őszre 5.67—5.68, zab tavaszra 5.84—5.85, repeze augusztus—szeptemberre 12.70—12.80 forinton.

KÜLFÖLDI ÉRTEKTŐZSDÉK.

Bécs, szeptember 3. A mai tőzsdén a hangulat kedvezően volt. Hitel- és államvasúti részvényekben egy nagyspekuláns eladásokat eszközölt. Fegyvergyári részvények javultak, mivel az összes veszteséget csak kevésbé hecsülik. Az üzlet további folyamában az irányzat szilárdult.

Az előtőzsdén: Osztr. hitelrészvény 359.85—359.15 Anglobank 157.50, Union-bank 294.50 Länderbank 225.—, Osztrák-magyar államvasút 356.50—355.50 Déli vasút 76.50—76.62, Alpesi hánya, 165.30—164.80, Fegyvergyár 208—210, Tramway 509.—511.—, Májusi járadék 101.80, Török sorsjegy 59.80—59.90, Német márka 58.88, Dumagőzhajózási 472.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 359.12, Anglo-bank 157.50, Bankverein 267.50, Unionbank 294.50, Länderbank 225.—, Osztrák-magyar államvasút 355.87, Déli vasút 76.25, Elbelyölygi vasút 264.50, Északnyugoti vasút 246.50, Török-dohányrészvény 131.—, Fegyvergyár 208.50 Alpesi hánya 165.10, Májusi járadék 101.80, Török sorsjegy 59.90, Német márka azonnali szállításra 58.88.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: 4-2%-os papírjárdék 101.80, 4-2%-os ezüstjárdék 101.50, 4%-os osztrák aranyjárdék 121.50, Osztr. koronajárdék 101.50, 1860 sorsjegy 141.—, 1864 sorsjegy 194.—, Osztrák hitelsorsjegy 199.—, Osztrák hitelintézeti részvény 359.—, Angol-osztrák bank 157.50, Union-bankrészvény 294.50, Bécsi Bankverein 267.50, Osztrák Länderbank 225.—, Osztrák-magyar bank 907.—, Osztrák-magyar államvasút 355.50, Déli vasút részvény 76.20, Elbelyölygi vasút 264.50, Dumagőzhajózási részvény 470.—, Alpesi bányarészvény 164.90, Dohányrészvény 131.—, 20 frankos 9.53%, Császári kir. vert arany 5.63, Londoni váltóár 120.10, Német bankváltó 58.82, Bécsi Tramway 511.—. Az irányzat nyomott.

Bécs, szeptember 3. A déli tőzsde zárta után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 395.12, Magyar hitelrészvény 394.50, Anglo-bank 157.50, Bankver. 267.50, Union-bank 294.50, Länderbank 225.—, Osztrák-magyar államvasút 355.62, Déli vasút 76.25, Elbelyölygi vasút 264.75, Északnyugoti vasút 246.50, Török dohányrészvény 131.25, Rimamurányi 251.75, Alpesi hánya 164.80, Májusi járadék 101.50, Magyar koronajárdék 98.60, Töröksorsjegy 59.80, Német márka azonnali szállít 58.88, Német márka utóméza 58.88 forinton.

Frankfurt, szeptember 3. (Zárhat.) 4-2%-os ezüst járadék 56.10, 4%-os osztrák aranyjárdék 102.70, 4%-os magyar aranyjárdék 102.25, magyar koronajárdék 99.10, osztrák hitelintézeti részvény 304.37, osztrák-magyar bank 709.—, osztrák-magyar államvasút 360.67, déli vasút 68.—, Párisi váltóár 203.23, Bécsi váltóár 169.56, londoni-váltóár 203.97, villamos részvény 137.50, alpesi bányarészvény 140.10, 3%-os magyar arany-kölcsön 89.50, Bécsi Bankverein 226.25, Union-bank részvény 249.50. Az irányzat szilárd.

Páris, szept. 3. (Zárhat.) 3%-os francia jár. 103.15, 3%-os francia jár. 106.—, olasz járadék 93.02, Osztrák földhitelrészvény 1295.—, Francz. törk. járad. 101.70, 4%-os osztrák aranyjárdék 104.—, 4 száz. magyar aranyjárdék 102.55, Ottomán-bank 587.—, Párisi bankrészvény 960.—, Alpesi bányarészvény 354.—. Az irányzat szilárd.

VIZÁLLÁS.

— Szeptember 3-án. —

Table with columns: Fajta, Vizmérés, Vízalak megjel. ezontiméter, Árték v. apadék, Fajta, Vizmérés, Vízalak megjel. ezontiméter, Árték v. apadék. Lists various water measurement data for different locations like Sopron, Győr, Székesfehérvár, etc.

Ilek Magyarát: * = Jézus víz; + = Újlelt; - = 0 jelent. < = Aradt; > = Apadt; ? = Kötészet. Megjegyzések: Csapadék nem volt sehol. A Dunán szemmel jelezhetőbb változás nem fordult elő. Vizállás közepesen aluli. A Tisza V-Namény kivételével egész hosszában apad, Vízállás nagyon alacsony. A Dráva felel és közepésrőn apad, forkoltnál árad. Vizállása 1—4 fok. A Száva Ó-Gradiska kivételével apad. Vizállása alacsony.

A főszerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős: Kálnoky I. h. szerkesztő.

UTMUTATÓ.

Szállodák. Palkovics szállodája az Angol királynő-höz. Elsőrangú szálloda a város közepén, kilátással a Dunára. Étterem és fürdő a házban, villanyvilágítás és lift. — Mérsékelt árak.

„Vadászkürt” elsőrangú szálloda. A város központján, újonnan és kényelmesen berendezve. — Kávéház és étterem a szállodában. — Kétféle kiszolgálás, olcsó árak. — Világítás és kiszolgálás az árakban bennefoglaltatik. Idősb Kammer Ernő, tulajdonos.

Gundel János István főherceg szállodája. A város közepén, a lánczihíddal szemben, kilátással a budai hegyekre és a királyi várpalotára. Azokhoz és villamos vasúti állomás közelében. Szigorú tisztaság, pontos szolgáltatás, kitűnő magyar és francia konyha, hamisítatlan legjobb italok. Olcsó árak. Fürdők a házban.

Vendéglők. Barabás József vendéglője József-körút 85. Kétféle kecselt kitűnő magyar konyha, hamisítatlan jó borok, minden csapolt sör, kávékészlet a Pontos kiszolgálás.

Intézetek. Fencsere, Pesti biztositó-intézet. Alapítka 4 millió korona. Nyerszész- és díjtartaléki, valamint évi díjteríték 25 millió korona. Kiváltságos, jegy-szállítvány-élt- és balesetbiztosítást. Központi rodál: V. Sas-utca 10., saját házában.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkönyv Értékpapírnyilvántartó. Beiktatott részvények: 10.000.000 korona. Központi rodál: V. Sas-utca 10. Főkönyv: Korona horgász-utca 11. Zálogkönyv: Károly-körút 18. Király-utca 57. József-körút 12. és Zoltán-utca 10. (Könyvtár) szemben.

Elsőrangú cségek. Meller Ernő. Hites szabadelmi ügyvéd szabadelmi iskolája Budapest, VII. Erzsébet-körút 56. sz. Fevilágított és tanácsos lakása.

Fürdők. Félix-fürdő. Nagyterjedelmű, kiválóan berendezett. Vasúti állomás közelében. Kényelmes közlekedés. Fürdőorvos Dr. Kaszay Kálmán. Tüské-fürdő, család- és kórházi fürdő. Kétféle szesz, jó konyha és pincse. Kárnóc János délelő. Dr. VASKOVITS-féle orvosgyógyászati és sebészeti intézet. Az ország legújabb vizsgálatos és modern helyisége. Valamint a mai kor igényeinek teljesen megfelelően berendezett. Szigorúan orvosi felügyelet mellett. Árak mérsékelt villamos- és vízszolgáltatással. Prospektus kérésre. Mennetire küld az intézet vezetősége.

HIRDETMEY.

Dr. LUKÁCS LÁSZLÓ magyar királyi pénzügyminiszter ő méltósága 54256. szám alatt kelt rendeletével a

BUDAPESTI UJSÁGIRÓK EGYESÜLETE

segítő-alapja javára tórgysorsjáték rendezését engedélyezte. A sorsjátéknak hat huzása lesz és összesen 2475 nyeremény fog

250.000 korona

értékben kisorsoltatni.

Főnyeremény 100.000 korona

azonkívül 5 nyeremény á 20.000 korona stb. stb.

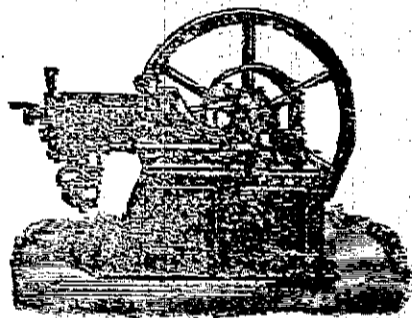
Egy sorsjegy ára egy korona.

Egy sorsjegyre hat nyere mény is eshetik.

Minden sorsjegy mind a hat huzásra érvényes!

Az összes nyereményeket kívánatra 20% levonása mellett a kezelőseg közspénzben visszavásárolja.

Felhívás: Sorsjegyek elárúsításával igen kedvező feltételek mellett pénzüzetek, váltóüzletek, sorsjegy-elárúsítók, kereskedők, jegyzők, tanítók, hivatalnokok stb. bármely helységben meghízhatnak. — Közelebbi felvilágosításokat ad a BUDAPESTI UJSÁGIRÓK EGYESÜLETE sorsjáték-kezelősége Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 1.

LANGEN és WOLF BUDAPEST,
VI. ker. László-utca 1.

eredeti „Otto” motorokat
Égész- és benzín-használatra.

Ezen motorok minden iparágban a legjobb és legmegbízhatóbb áramgépeknek bizonyultak. Gáz- és vízgépek gépek áramát adják a pályaudvar „Otto” benzín-mozgonyt.
Nem kell gépész! Minos vizfogyasztás!
Feltámasztás, prospektus és költségvetés ingyen.

Heim-féle Meidinger-kályhák.

A feltaláló dr. Meidinger tanár által kizárólag jogosított
HEIM H., Budapest és Bécs.

csász. és kir. udvari szállító.

Legjobb hírnevű cs. és kir. szabadalm.

KÁLYHÁINK

MEIDINGER-OFEN
H. HEIM

Budapestben, J h o n e t-udvarban kaphatók.

Ajánljuk továbbá a mi „HESTIA” szabályozható, illító- és ventilációs kályhánkat kőolaj-köpenyvel.

fűstemésztő kandallókat.
Központi fűtéstől egész épületek részére. Stárító készülékek ipar és gazdasági célokra.
Próspaktusok és árjegyzékek ingyen.

Zongorák és pianinok

A világ első gyáraitól, valamint saját készítmények, melyek zeneművészek által a zene-gyöngyeinek nevezettek el, ez időben legszolidabban vásárolhatók. 724.

Keresztély mintazongora termében

Budapest, Váci-körút 21. sz.
Ócska zongorák becsereitlenek és hangolások valamint javítások lelkiismeretesen eszközöltetnek.
Váci-körút 21. sz. (Ipar udvar).

Tan- és nevelő-intézet

nyilvánossági joggal
Budapestben, Hold-utca 19.
Az intézet 21 év óta áll fenn.

Dr. László Mihály nyilvános főgymnáziumban és nevelő-intézetében, mely államnérvényes osztály- és érettségi bizonyítványokat állít ki, a beiratások szept. 1-én kezdődnek. Azokban már most is lehet előjegyezteni.
A növendékek lehetnek beiratkozni, feltételek és bejárót.

Értesítővel kívánatra küldjük az igazgató-Dr. László Mihály, igazgató.

Stadalmekel

Készülék és értékek

Pataky H. és W.
Budapest,
VII. ker. Erzsébet-körút 42.

Központ: Bécs, László-utca 25.
Füzet 1882. óta.

Saját üzlet: Prága, Hamburg, Köln, Frankfurt, Lipsze, Borszibó, Varsó, New-York, Hannover.

Eddig 30.000 megvásárolt és több mint 30.000 bejelentés.

Értékesítési szerződés 2% millió márká értékben kötött. Felvilágosítás és árajegyzék ingyen. A magyar kérésre küldjük a magyar kérésre küldjük a magyar kérésre küldjük.

Kitüntetések: Budapest 1896.,

Berlin 1893., Czernovicz

1886. stb. Arany-érem, érdem-kereszt-
tel.

Angol sárgaréz-butorokat
stilizorú, finom és tá-ó kivitelben készíti a
MAZAI ELSŐ SZAB. FEN- és VASBUTOR-GYÁR.

Kochmann Lajos Budapest.
Központ és iroda: Rottenbiller-utca 9.

Angol rézgyak, angol mosdók, angol éjjeli szekrények, angol consoltükörök, angol függönytartók (orniss) Képes árjegyzék kívánatra küldetik.

Nagy bolthelyiség

a József-körút legélénkebb helyen
f. 6. november hó 1-ére kiadó.

Cím a kiadóhivatalban.

ÜZLETI HETI SZEMLE.

Gabona. A külföldi piacokon az üzlet továbbra is korlátozott. Az árak csak keveset változtak s a főérdeklődés prompt áruza szorítkozik. Amerikában a hozatalok nagyobb terjedelműek. Angliában a fogyasztás csak gyenge vételkedvet tanúsított. A francia piacokon az irányzat lefelé törekvő.

Nálunk az üzlet nehezkesebben fejlődött, az összes cikkek árai ellanyhultak.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza a héten is gyengén volt kiadva. A maltnak ennek ellenében tekintettel a gyengébb lisztüzletre is tartózkodóak maradtak, az árak fokozatosan eséltek. A forgalom összesen 100.000 métermázsát tesz ki, a hetihozatal összege 300.000 métermázsá.

Rozs. Az eladott circa 5000 métermázsá nagyobbára a helyi fogyasztásnál talált elhelyezést. Helyben és Budapest távoltságában átréve 6.75—6.60 forintot fizettek.

Árpa (takarmány és hantolási célokra). Az árak a múlt héthez viszonyítva is 10—20 krajczárral olcsóbbak. Minőség szerint helyben 5.50-5.75 forint érhető el.

Zab. Szín és tisztaság szerint 5.35—5.70 forintig, prima áruért 5.95 forintig érhető el helyben.

Olajmagvak: Készárú káposztarepce az alig van forgalomban, névlegesen jegyezhetünk 12.—13.—forinton. Banáti repce 11.25—11.75 forinton, vadrepce 5.50—6.20 forinton, lenmag 10.—10.50 forinton, gomborka 8.75—9.50 forinton. Határidő káposztarepce 12.70—12.80 forint között jegyzett.

Hüvelyesek: Bab új a hét kezdetével fedezési vételek folytán élénkebben volt a forgalomban. Triurt aprószemű bab Gröngyös-Félegyházán 6.70-6.50 forintot, gömbölyű Baja-Zomboron 6.40 forintot, barna bab Kalocsán 5.75 forintot, Nagy-Károlyban 5.50 forintot jegyez. Köles helyben 4.10 forintot értékesíthető.

Repceolajban az üzlet szilárd. Mondhatni, hogy már az egész repcetermés a gyárosok birtokában van és alig kínálhat repcét. Ez is oka, hogy az olajárak újból emelkedtek. Készárú ma nagyban vételenél 34 forintba kerül, kisebb mennyiség egy forinttal drágább.

Repceapogácsa. A külföldi kereslet folytán az ára magasabb. Teljes kocsiakomány vételenél a mai jegyzés 5.60 forint a budapesti vasúthoz szállítva, kisebb részletek 5.75 forint.

Vetőmagvak. Az őszi vetésre szükséges magfélék, ugymint téli búkköny, téli harsó, homokbúkköny, biborhere, szent János-rozs folytatólag is élénk kereslet tárgyai és meglehetősen nagy mennyiségek kelttek el ezekből. Az érdeklődés most már here és fűmagvak új termésé felé irányult. Az Amerikából, Angol- és Franciaországból érkezett jelentések, jó termésről szólnak. Amerikában a here nék árfolyamai alacsony színvonalon mozognak, amit annak jelöltek tekintenek, hogy nagy mennyiségek fognak a kivitel rendelkezésére állani. A helyi jelentések ellenben épenséggel nem hangzanak kedvezően és a jelenlegi kiállítások szerint különösen a szolid eredetű löheréért jobb árak várhatók.

Zsiradéküzlet. Az e heti üzlet jellege a múlt hetitől semmiben sem tér el, mert a lefolyt héten is kis forgalom, szilárd árakkal uralkodott. A hét végével Amerika néhány ponttal olcsóbb árakat jelez, ezen árhanyatlás azonban csak kevés hatással van piacunkra, illetőleg a pesti disznósírra. **Bécs.** A nagy felhajtás (8300 darab) következtében a sertésárak 3—3.50 krajczár árcsökkenést szenvedtek a múlt héthez képest. A zsiradékárak mindamellett szilárdak és csak a városi szír jegyzése valamivel olcsóbb. Zsír 57—58 forintal ¹⁰⁰/₁₀₀ fehér táblaszalonnát 60.—forinttal ajánlanak. **Budapest.** Jegyznek: Ia. pesti disznósírt 64.—forint pénz, 65.—forint áru, ¹⁰⁰/₁₀₀ fehér táblaszalonnát 59.—forint pénz, 60.—forint áru, ¹⁰⁰/₁₀₀ fehér táblaszalonnát 58.—forint pénz, —59.—forint áru, ¹⁰⁰/₁₀₀ füstölt táblaszalonnát 65.—forint pénz, — forint áru.

Liszt és korpa. A lisztüzletben a lefolyt héten egyik-másik napon megint valamivel élénkebb volt a kereslet, de a beszerzések még folyton azonnali szállításra szorítkoznak, bár — vagy meglehetősen azért, mert — a maltnak legalább részben még mindig olcsóbb ajánlatokat csinálnak későbbi szállításra, mint ahogyan kész árut el lehet adni.

A külföldre is fordulnak elő eltréve egyes eladások, amikor t. i. a maltnak részánjak magukat a külföldről ajánlott nagyon nyomott árak elfogadására, hogy összekötéseik a külfölddel teljesen még ne szakadjanak. A korpadzleiben goromba korpat jobban keresnek, s annak ára tartott, finom korpa ellenben kevésbé fogy és úgy azonnali, mint későbbi szállításra is olcsóbban kapható.

Árjegyzéki átlagárak:

0	1	2	3	4	5	6
16.10	15.00	15.10	14.40	13.80	13.—	12.—
	7	7½	8	F	G	
	10.—	8.—	5.60	3.80	3.90	

100 kilónként, zsákostul, Budapestre szállítva.

Fűszer és déltgyümölcs. Budapest, szept. 3. **Datolya:** Kalifát 28—34 forint, alexandriai 21—24 forint, koszoru 15 forint, szabadon 22—26 forint. **Füge:** koszoru 18.—18.50 forint, Calamata 20.50 forint, kosáraru 14—15 frt, szabadon 13.—15.— frt, Puglia 9—12 frt. **Szalmirna** 34—38 frt, Maratonisi 14.—13.50 forint. **Gyöngyörö.** Szicíliai 23.50 forint, nápolyi hosszú 34.—, isztriai 35.— frt. **Levante** hámozott 34.50—35.50, Levante 16—17 forint. **Szent Jánoskenyér.** Puglia új 9.50—10.50 frt, **Mandola:** Avola couris 89—96 forint, Molfetta 80.— frt, Catania 84 forint, Palma girgen 86 forint, Bari 75—78 forint, édes Pugliai 90—92 forint, dalmat új 78.50—80 frt, armelin 45 frt. **Pignol** 62 frt per láda. **Mazsolás** 616: **Voula** 36—38 forint, Yerli 36—39 frt, Caraburno 45.—56.— frt, Eleme 22 frt, vörös Samos 18 forint, fekete Thyra 16 frt, fekete Samos 22 forint. **Szardella** 68—70 forint. **Ajóká** 35—36 frt. **Bors.** Singapore fekete 50—56, forint Penang fekete 46.— forint, detto fehér 76 frt. **Gyömbér:** bengali 28.50 forint. **Szegfűszeg** 40 frt. **Fahéj** 56.— forint, fahéj-termékek 28, babérlevél 10.— forint, per 100 kilogramm cif. **Trieszt.**

Konzervek. Budapest, szeptember 3. **Mai** hamburgi jelentések szerint az árak következőleg alakultak: **A n a u a s z** szingaporei nincs, de több rakomány új termés már utban van. **Névtelen ár:** 100 darab 1.25 kilós doboz 53 márká; detto 100 drb 1 kilós doboz 45.50 márká; detto Gardeloupe 100 drb 1 kilós doboz 94 márká, detto Bahama, láda a 24 doboz 158—160 márká; detto Saint-Miguel érkezett 510 láda, akcióra került 395 láda, 5 márká ár-esséssel, per 100 kilogrammonként 232 márká. **Tengeri rák:** 87 dobozos láda a ¼ kgr. 80 márká, detto 48 dobozos láda a ½ kgr. 52 márká, **Lazac** 48 dobozos láda a ¼ kgr. 30 márká; detto magas dobozban 26 márká. **Mustár** maille 12 doboz a 1 kgr. 9.50 márká; detto ½ kilós doboz 6.50 márká; detto diaphane 12 doboz a 1 kgr. 6.75 márká; detto 12 doboz a fél kgr. 4.50 márká. **Szarvagomba:** Perigord, legjobb minőség, 10 darab ½ doboz 65 márká, detto utvegben 60 márká; szarított per kgr. 14 márká. **Sajtok:** Viktorja 20—30 kilós darabokban per kgr. 2.40 márká; **Chester** 7—30 kilós darabban per kgr. 2.30 márká; **Stilton** 4—6 kilós darabokban per kgr. 3.80 márká; **Rougefort** 2½ kilós darabban 2.30 márká. **Neufchatel** 37 darabos kosárban 4.75 márká. **Eidam** 2 kilós gömbben 1.50 márká; **hollandi tejszín** per 10 kgr. 20 márká. **Svajci** per 10 kgr. 18 márká; **Parnesen** per 10 kgr. 18 márká. **Sardines** a fűhű franczia áru, 2300 ládával érkezett. Az árak változatlanok.

Cukor és kávé. Budapest, szeptember 3. **C z u k o r.** Nagyban, ab Budapest vasút, fogyasztási adó nélkül. **Finomítvány** prima 37.25—37 frt, **kozka** 38.25—38.50 forint, **Pilé** 36.25—36.50 forint, **Kristály-cukor** 35 forint, **Candis** fehér 46 forint, **Candis**, sárga 41.— forint, **Szőlőcukor** 25 forint. **K á v é.** A hozatal Rióban és Szantoszban a lefolyt télen 466.000 zsákra rugott; ebből eladott Hamburgba 112.000 zsák, **Triesztbe** 8000 zsák, változatlan árak mellett. **Santos good average** 42—44 forint, **Santos superior** 45—50 forint, **Portorico** 102—120 forint, **Jáva sárga** 90—124 forint, **Menado** 160—198 forint, **Carracas** 66—80 forint, **Laguayra** 88—96 forint, **Jamaica** 90—110 frt, **Salvatore** 75—85 frt, **Lahat** 100 frt, **Mocca Hodeida** 106—114 forint, **Preanger** 118 forint. **Középamerikai** 104 forint, **Rio** 50—58 forint, **W. J. B.** 100—140 forint, detto gyöngy 128—145 forint, **Viktoria** 50—56 forint, **Viktoria-gyöngy** 68 forint, **Santos-gyöngy** 72 forint, **Bogota** 72—75 forint, **Lavé-gyöngy** 86—92 forint, **Guatemala** 100—112 forint. **Nagyban,** ab **Trieszt.**

Kikészített bérök. (H. G.) Igaz ugyan, hogy a vásárok hajdani jelentőségüket teljesen elvesztették, mert ma már széttagozó közlekedési hálózatunknál fogva az érintkezés a vevő s eladó közt annyira meg van könnyítve, hogy szinte hátrányára van az üzlet egézséges fejlődésének, mivel az eladó a vételt gyakran keresi fel s tekintet nélkül utóbbinak tényleges szükségletére, öt mindenestre egy nagyobb vételre igyekszik rávenni. Ezen eljárásnak a főgúja a túlvártásban rejlik, ami aztán

oly versenyre ad okot, amely végeredményben a gyárosra kedvezőtlen. Fejtegetésünket igazolva látjuk a most csendesen lezajlott János-napi vásár alkalmával, mely nagyon is várakozásunk alatt maradt. Az idegenforgalom ugyan meglehetősen volt, de az üzlet nem bonyolítottott le a meglévő készletek arányában. Megfelelő fogyasztás hiányában a vevők tartózkodó álláspontot foglaltak el s csak a legszükségesebb cikkek bevásárlására szorítkoztak. Kedvező fordulatot csak az őszi idény hozhat. Az inkasszó meglehetősen, de még mindig nem kielégítő. **Árak:** I. talp könnyű 138—145 forint, nehéz 142—149 forint, élénken keresve, III. talp 186—142 forint elhanyagolva, bivalytalp 115—125 forint, bikatalp 110—128 forint, mindkét cikkben élénk forgalom, bivalyhát (hendis): I. 140 forint, II. 132 forint, III. 124 forint, élénk keresletnek örvendett, kips-oldal 110—130 forint. **Tehénbőrben** nagy készletek mellett csekély üzlet fejlődött ki, **barkás** 170—180 forint, **barna** 180—190 forint, **sima** 190—200 forint, **borjubőr** barna 340—380 forint, **sima** 360—400 forint; **kips** vagy **pitling** barkás 180—260 forint, **barna** 190—270 forint, **sima** 200—280 forint 100 kilogrammonként, meglehetősen forgalom.

Ködt, szövött és díszmáru. **P a m u t.** Liverpool per prompt 3¹²/₆₄, januárra ⁹/₆₄. A termelési kiállítások Amerikában nem a legkedvezőbbek. Sok eső és fergek rontják az ültetvényeket. Egyiptomban, hol hetekkel ezelőtt vízhiányról panaszkodtak, a kiállítások javultak. Ha az átlagos aratás nem is kiadóbb, mint a tavalyi volt, de jóval nagyobb terület lett az idén plántálva; s így ez alapon az ideai világtermést 2.340.000 bárra becsülték a tavali 1.600.000 bárral szemben. **Texasban** már meg is kezdődött az aratás. Ha üzlet nyersáruban elég is van, az árak mégis olcsók, különösen szerződészerű üzleteket igen olcsón lehet kötni. **Pamufonalban** alig volt üzlet. **Készárú tavaszi** szállításra olcsó nyersáron lesznek kalkulálva és kínálva. **S e l y e m.** A hússe igen érezhető árnyokat ölt. **Nyersáru** már 10 százalékkal drágább. **Fél és egész gyártmányokban** is élénk az üzlet. **Nagy kötések** készáruban hosszú időre lekötik a gyárosokat s áruhiány már igen érezhető. **Varró és hímzőselyem** új kötésre 10 százalékkal többet kérnek. **Gyapot** változatlanul szilárd. **Az általános üzletmenet** elég élénk. **Vevők** és megrendelők sürten jönnek s elég jó s vételkedv. **A teli árak** szállítása már befejeződött s reméljük, hogy az utánrendelésekben még elég szép üzletet csinálunk. **Egyes** cikkekben, mint posztokendőkben, **harisnyákban,** **berliner** kendőkben, a gyárosok október előtt nem is tudnak utána szállítani. **R o v i d á r u k** közül **orsócernákban,** **gombolyagcernákban,** **lámpabellékben,** **pamutszalagokban** elég élénk a kereslet. **Gyöngyházgombok** változatlan drága áron jól kelnek. **Ködiogombokban** a nagy verseny az árakat lényegesen leszállította. **P i p á k b a n** az üzlet változatlanul olcsó, legújabbban több kis pipakészítő látja el a szükségletet s igen gyakran találkozunk kényszereladásokkal. **Teintettel,** hogy a meggyfűltetvényekben idén különösen a jégeső nagy károkat okozott, a nyersáru lényegesen megrágult s a magas árak állandóknak ígérkeznek az új termésig. **Készárúért** különösen meggyfűszárákért ott tiz százalékkal többet kérnek. **Nyersgummi** is drágább lett s a gummikészítmények árai legalább is megszilárdultak. **P i p e r e s z a p p a n** élénken fogy. **Az erős verseny** e cikk jegyzésére is némi visszaesést okozott. **Hitelüzletek** lebonyolítása valamivel javul, bár még igen sok perlés fordul elő. **Augusztus 15-től** szeptemberig 18 kereskedelmi csőd nyitott és a budapesti hitelező védegyelet 19 új fizetőkép telenségi esetet tárgyal.

Szesz. A szeszüzletben e héten a lanyha üzletmenet fenntartotta magát és a szeszárok a nagy kínálat folytán ismét egy negyed forinttal olcsóbban zárulnak. **Elkelt:** finomított szesz budapesti gyárhoztól 56.25—56.75 forint, **v i d é k i g y á r a k t ó l** 55.75—56.—forint azonnali szállításra. **É l e s z t ö s z e s z** 56 forintig kelt el. **M e z ő g a z d a s á g i** szeszyárak által kontingens nyersszesz e héten 25—50 krral olcsóbban volt kínálva és több tétel egy áron el is kelt. **G a l i c z i á b ó l** és **Prágából** 25 krajczárral olcsóbban ajánlottak finomított szeszt, de üzlet nem létesült. **A kontingens nyersszesz** ára **Budapestben** 18.75—19 forint. **A kivitel** e héten több tétel finomított szeszt vásárolt, mely **Dél-Bulgária** felé lett szállítva. **V i d é k i** szeszyárak közül: **Győr,** /rid, **Losoncz,** **Kenyérmező,** **N-Várad,** egy negyed forinttal olcsóbban, a többiek egy fél forinttal olcsóbban jegyeznek.

Budapesti szeszyárak e héten: **Finomított szesz** 56.50—56.75 forint, **élesztesz** 56.—56.25 forint, **nyersszesz** adózva 55.50—55.75 forint, **adózatlan** 15.—15.25 forint, **denaturált szesz** 21.75—22.—frt. **Az árak** 10.000 literfokonként hordó nélkül, bármentre Budapestre száll

litra, készpénzfizetés mellett értendő. Bécs: Kontingens nyersszesz e héten 19.40—19.70 frton azonnali szállításra. Prága: Adózott triplószesz nagyban, 55.25—55.50 forinton, adózatlan szesz 18.50 forinton kelt el. A rad: finomított szesz nagyban 55.50—56.— forinton azonnali szállításra. Kenyérmező: finomított szesz 55.50—56.— forint, denaturált szesz 21.50—22.— forint hordóval. Győr: finomított szesz 25 krajczárral olcsóbban jegyeztetik. Losenéz: Élesztő-szesz nagyban 56.75—57.— forint azonnali szállításra. Triest: Kiviteli szesz 12—12.25 forinton szállítva hektoliterenkint 90% tartályokban.

Terpentin. (Kalmár Sándor czég jelentése.) A fagyasztás a lefolyt héten lényegesen megcsappant és miután Amerika ismét megjelent termelvényével a piacon, e czikk árfejlődésében stagnáció mutatkozik, aund is inkább, mert a vidékről is gyerebben jönnek rendelvények. Mai nagybani jegyzés per 100 kilogramm: Francia áru 41.50—42.— forint, galicziai áru 33.50—34 forint, orosz áru 28.50—29.— forint ingyen hordóban, 20 százalékos gyöngysúlyengedmény, a budapesti vasúthoz szállítva, készpénzfizetés mellett, engedmény nélkül.

Denaturált szesz. (Kalmár Sándor czég jelentése.) A hét első napjaiban az erősebb kínálat folytán az eddigi szilárd irányzat megakadt, de mielőtt elhanyagolás állott volna be, a német piacok áremelkedést jeleztek, miáltal gyárosaink is tartózkodóbbak lettek. A kínálatban annál is inkább mert a kivitel finomított szeszben, mely szintén excontigens, nagyobb lendületet nyert. Így a szilárd alapirányzat megmaradt és nincs kizárva, hogy különösen azonnali szállításra már a közep jövőben kisebb mérvű áremelkedést fognak jelezhetni. Mai nagybani jegyzés 21.50—22 forint per 10,000 liter, ingyen hordóban, a budapesti vasúthoz szállítva, készpénzfizetés mellett, engedmény nélkül.

Vas. A lefolyt héten a nyersvas árában lényegesen változás nem állott be, egyedül a wtkowitzi és Bessemer nyersvas ára mutatott némi emelkedést. A hengerelt vasgerendák árai kedvezően szilárdak; a vaslemezek esékely-csökkenést, a horgany lemezek ellenben 50 krajczár áremelkedést mutatnak. Budapesti helyi árak 100 kilogrammonként készpénzfizetés mellett 2 százalékos pénztári engedményvel: magyar nyersvas 4.45—4.65 forint, Bessemer nyersvas 4.80—4.85 forint, wtkowitzi nyersvas: 4.65—4.76 forint, fél nyersvas 4.25—4.55 forint, magyar rudvas: 10.10—10.30 forint, stájer rudvas: 11.20—11.30 forint, hengerelt vasgerenda: 11.30—12.15 forint, vaslemez 12.50—12.90 forint, horganylemez 33.— forint. **Ócska vasak:** nehezebb vasdarabok 3.30— forint, könnyebb vasdarabok 2.90—3.— forint, 1-rendű öntött vas törmelék 3.70—3.80 forint, 1-rendű öntött vas törmelék: 1.50—1.50 forint, 100 kilogrammonként netto készpénzfizetés ellenében.

Petroleum. Ha tekintetbe vesszük, hogy most csakis prompt megrendelések történnek, akkor a forgalom a kedvező időjárásához mérten teljesen kielégítő és miután áremelkedés momentán teljesen ki van zárva, mindenki csakis a következő szükségletnek megfelelő mennyiséget rendel meg. Mindazonáltal a gyárak már erős elszállításokra is készülnek, miután az időjárás gyors változása lényegesebb elszállításokat fog követelni.

Nagybani jegyzések. A kőolaj-finomító-gyár: Fiumei egycsillagos (amerikai) petroleum: 22.25 frt. Háromcsillagos (orosz) petroleum: 19.75 forint. Brzssor prima: 17.25 frt. — A magyar petroleum-ápar-részvénytársaság: Császár-olaj: 24.— forint. Egyszeres petroleum 22.25 frt. Orosz háromkeresztes petroleum: 19.75 frt. Kétkeresztes petroleum: 18.75 frt. Budapest, 100 kilogramm tisztasúly után, netto tara, hordóval együtt (ingyen hordó). Világos hengerolaj I. számú: 32 frt. Sötét hengerolaj II. számú: 30 frt. Kőnyű gépolaj III. számú: 16.— frt. Nehéz gépolaj IV. számú: 18.— frt. Keverő olaj (tisztító olaj) X. számú: 12.25 frt. Keverő olaj (nehéz, fajsúly 0.905) XI. számú: 13.25 frt. A X. és XI. számú olaj fénytelen minőségben egy és 1/4 forinttal drágább. Budapest, 100 kilogramm tisztasúly után netto tara, ingyen hordóban, per cassa 2 százalékos árengedménnyel. Orsovai Standard White (salon) petroleum: 18.26 forint. — Az Apollo ásványolajgyár-részvénytársaság: Liliom-császár-olaj: 23.50 forint. Egyszerű petroleum: 20.— forint. Háromszív petroleum 19.— forint. Csillag-köraszt 18.25 forint. Lámpaolaj: 16.75 forint. Budapest, netto cassa, 100 kilogrammonként, ingyen hordóban, 20% tara. Apollo III. számú gépolaj: 18.— forint Budapest, 100 kilogrammonként, hordóval együtt, netto tara: per cassa 2 százalékos árengedménnyel vagy változó négy hónapra. Egyes hordók 26 krajczárral drágábbak. Üres petroleumos hordók ára: 2.10 forint. Üres olajos hordók ára 1.15 forint. Ásványolajok: Jóllehet az orosz nyersanyagból készült olajok igen keresettek, főleg a galicziai

olajok könnyebb minőségei olcsóbb árakkal már is erősen tért hódítanak. Orosz nyersanyagból gyártott: Henger-olaj (magas gyulladási fokkal): 26.25 forint. Igen nehéz gépolaj (fajsúly 907—910): 20.25 forint. Nehéz gépolaj (905—908): 20.25 frt. Kőnyű gépolaj (900—902): 18.25 forint. Orsóolaj (900): 16.25 forint. Tisztító olaj (885): 13.25 forint. Vulkánolaj: 13.25 forint. Budapest, 100 kilogrammonként, ingyen hordóban, netto tara. Nem orosz nyersanyagból gyártott olajok a minőség szerint két-négy forinttal olcsóbbak.

MINDENFÉLE.

A czár téli palotája.

Nem könnyű dolog engedélyt kapni a czár szent-pétervári téli palotájának megtekintésére, amely az orosz fő- és székváros egyik legszebb látványossága. Csak nagyon jó ajánló levéllel lehet Speransky tábornoknál, a palota kormányzójánál kieszközölni, hogy e palota kapui kinyíljanak a közönséges halandó előtt.

A négyzetelakú, vörösés-barna faragott kőből épült palota a Neva partja és egy nagy kiterjedésű elliptikus alakú tér között fekszik. A külső falakat faragványok díszítik és soki keresztmérés ablaka van, melyek fölött és körül díszes és nagy párkányzatok ékeskednek.

Minden kapu előtt négy-négy oszlop van, melyeken egy-egy nagy balkon nyugszik.

A földszint architektonikus motívuma az első emeletnél is ismétlődik, míg a második emeletnél nincs különös díszítés; egy harmadik emelet díszítései aztán elrejtik a tetőt.

Képzeltető, hogy ez épület belseje milyen gazdag és fantasztikus. Például a czárné szalonjának falai aranyozott bronztáblákkal vannak kirakva, ajtai pedig különböző színyegyükű márványból készültek, boltozata aranybetétekkel díszes váltakozva gyönyörű mitológiai tárgy freskókkal.

A derékszögű báltermet körös-körül fehér márvány párkány díszíti. Az ajtók közelében óriási, előfalakú csillárok vannak és az ivereteknél remek függőlámpák csüngnek alá. Ezek aranyból és kristályból valók s hálók alkalmával tündéres villanóvilágítással látják el a termet.

E termék után II. Sándor czár oázisszerű, megindítóan egyszerű lakosztályába jutunk.

II. Sándor czár egész életét nagy szerencsétlenség előzete uralta. Kéveset aludt s gyakran nem is vetkőzött le. Nyugó helye egy tábori ágyacská volt a szobája sarkában. Ez az ágy ma is érintetlenül áll ugyanazon a helyen.

Az ágy közelében egy üres helyen vakablak van, amely üveggel van elfedve, ez üvegen át egy Madonna szobrocska látszik, mely előtt egy bronz mécses örökké ég.

Minden tárgy ott van most is, ahol a gyilkosság napján volt: így a többek közt az íróasztal fölött, közvetlenül a toll helye mellett, egy összegömbölyített fehér vászonkendő van elhelyezve. Egy nagy mahagonfa-asztalon több szekrényke áll az uralkodó család tagjainak fényképeivel és egy Radetzky-szobrocska, mely a hős tábornokot álló helyzetben; Italia térképe előtt állva és mutatóujjával Milanóra és Lombardjára mutatva ábrázolja. Ebből az egyszerű lakosztályból hosszú képeslapokba lép a látogató. Ezekben modern festmények vannak többnyire háborus jelenetekkel és csataképekkel.

Az elfogadott ajándéktárgyak termében ezüst és kristály-csillárok vannak; a francia köztársasági elnök ajándékai, és egy nagy díszes kiállítás hajógyru aczelből, amely a német császár ajándéka.

Igen szép az úgynevezett sátorterem. Ez inkább két mint egy terem. Egyik a másikba szolgál s gyönyörű fehér márvány-oszlopok választják el egymástól.

A falak gipszfigurákkal vannak díszítve, az oszlopok pedig felül és alul aranyozott bronzból valók. A plafond fehér és aranydíszítésű hat-szögű tábláskákkal van kirakva.

A nagyfalak egyikének óriási ablakai kilátást nyújtanak a Neva felé, ahonnan nagy viláosság

áramlik be. A beözönlő fény aztán ha megcsillogtatja az arany- és kristálytárgyakat, visszaverődik a márványoszlopokon s a hátulso üvegtáblán át a pálmakeribe jut, ahol eltűnik.

A padozat itt is, mint a többi lakosztályokban, sima parkettes, melyhez különböző fanemeket használtak fel. A parketten komplikált rajzdiszítések vannak.

Innen tovább menve egymást követik a galleriák, folyosók, szalonok mindaddig, míg az ember ki nem ér. Nevezetesebbet azonban nem látni, ha csak az nem említésre méltó, hogy az idegenek minden lépését szemmel kíséri egy őrszem egy, a magasaól lenyíló ablakon át.

Mi lett a honvédből? Most, hogy a szabadságharc emlékeit szinte duskálvatárják ki a lapok — írja az Uj Idők — nem érdektelenek az alábbi adatok, melyeket rendelkezésünkre bocsátottak. Egy hős honvédszászlóalj tisztjeiről és altisztjeiről szólnak és pedig nem arról, mit tettek a szabadságharcban, hanem hogy mi lett belőlük azután. Örvendetes és szomorú dolgok váltakoznak e kímálatásban, tükre egy egész nemzedék sorsának, mely derült és sötét képeket mutat és azt is, hogy milyen intelligencia volt a honvédseregben. A 47-ik honvédszászlóalj ez, mely az elsők közt hatolt be Budavárába és azt a státusát veszszük alapul, melyben ez oszrom előtt volt.

Inkey Kázmér őrnagy a magyar királyi honvédségnél őrnagy lett és mint alezredes ment nyugalmába. Másfél évtizede meghalt.

Szládonicz Ferencz százados 1869-ben a magyar királyi honvédséghez századosná neveztetett ki. Innen gyógyíthatatlan betegsége miatt megválni volt kénytelen és 1879-ben szíven lötte magát.

Kerkápoly Tódor százados utóbb Veszprémmegyében, Vámoson községi jegyző volt.

Spur János százados Zalamegyében árvaszéki úrnok volt, majd az állami számvevőszéknél számvizsgáló.

Hertelendy Kálmán százados nagybirtokos volt Zalában, majd országgyűlési képviselő, később Zalamegye főispánja. Meghalt 1876-ban.

Csillag László százados Zalamegye alispánja lett, majd az igazságügyminiszteriumban miniszteri tanácsos, utóbb kunjai bíró, Meghalt 1880-ban.

Czigány Bertalan százados Zalában, Szent-Adorján községben földbirtokos volt. Kilencz év előtt meghalt.

Szabó Sámuel százados kunjai tanácselnök lett és nyolcz év előtt halt meg nyugalomban.

Bessenyei György főhadnagy Zala-Egerszegen királyi ügyész volt. Meghalt 1890-ben.

Kugler Nándor főhadnagy, zászlóalj-segéd-tiszt Keszthelyen városbíró lett. A 70-es években meghalt.

Pók Alajos főhadnagy, kinek lábát Nagy-Sarlónál keresztüllőtték, mint szolgabírói irnok halt meg Sümegen.

Jaány Elek főhadnagy, kinek lábát Isaszegnél lötték át, földbirtokos volt Zalában. Már meghalt. Buda ostromában sebesülése miatt nem vett részt sem ő, sem az előbbi.

Balogh Sándor főhadnagy Budapest, ügyvéd.

Csokonay János hadnagy Zalában első gyámi számvivő lett.

Csajághy László hadnagy elesett az egyik ostromlótárn Budavárában.

Mólnár Pál hadnagy, 1869-ben országgyűlési képviselő volt. Több évvel ezelőtt halt meg.

Egressy Akos hadnagy a budapesti Nemzeti Színház tagja.

Heisenberger Ferencz hadnagyról, kinek három ujját lötték el a rohamban, nem tudja a közlő, mi történt.

Sipos Pál hadnagy már 62 éves volt Buda ostromakor, bár 20 éves ifjú bátorságával és kitartásával rendelkezett. Meghalt 85 éves korában Nagykanizsán.

Inkey László hadnagy, a pallini Inkey-család tagja, nagybirtokos, a kanizsai kerületben országgyűlési képviselő volt.

Halasy hadnagy az Inkeyek rokona volt. Hogy mi lett belőle, a közlő nem tudja.

Vöcköndy László hadnagy, ki az ostrom alatt Lipótvárt volt fogva, Diszél községben mint földbirtokos halt meg.

Nagy József hadnagy a zalaegerszegi járásnak volt szolgabírája és földbirtokos. Meghalt tizenhárom éve.

Tidar János zászlóalj-orvos Zala-Egerszegen lakott, ott is halt meg.

Püspöki Pongrácz zászlótartó őrmester, Válicskán volt földbirtokos s birtokán halt meg. Egy fia tengerész-tiszt.

BABEL.

Francia regény.

(32)

Ira: Augustin Filon.

Mayer János őrmester zalamegyei gyámi pénztárnok.

Nagy József őrmester Zalában az alsó-lendvai járásnak volt főszolgabírája, majd ügyvéd Alsó-Lendván és Baglud és Barabás községekben föld-birtokos.

Szófogadó József őrmester, pár nap múlva hadnagygyá lett s a vörösvári táborban kolerában meghalt.

Nagy József tizedes az egerszegi királyi törvénytörvényésznél mint iradatiszt szolgált.

Berencsén Pál tizedes Zalamegyében az alispáni hivatalban kiadó volt.

Pongrácz Sándor tizedes nagy nyomorban halt meg.

Tislér Sándor tizedes Szécsen vasmezei községben öngyilkosságot követett el.

Világbéket hirdető uralkodók. Nem az orosz császár volt az első, aki az emberiségnek a világbéke olajját fölajánlotta. Már előtte is több uralkodó és más felek gondolkodása férfiu élt, kiknek egyben ez a magaslatos eszme már régen, sőt már évszázadok előtt is megfogalmazott. Egy hatalmas római császár, még hozzá katonacsászár, volt az első, aki a világbéke eszméjét tényleg meg akarta valósítani. Probus császár, aki Krisztus után a harmadik században uralkodott a határtalan római birodalmon, azt hitte, hogy elég hatalmas hozzá, hogy a világot az állandó békével megajándékozassa.

— Pihenjenek a fegyverek — mondja egy rendelkezésben — ne fizessenek többé hadisarcot a népek. Ekébe fogjátok ezután a békát s a békének tenyészszékek a paripát. Szűnjön meg a harci zaj s katonára többé ne legyen szükség.

Legiói Egyiptomban védőfalakat, Ázsiában utakat építettek, a Duna mentén szántottak-vetettek s olajerdőket ültettek Galliában (Franciaország), úgy hogy idejük se volt a hadakozásra. Néhány év telt el így s midőn Probus megjelent katonái közt, kiket husz győzelmes hadjáratban vezetett, azok reárohantak és kegyetlenül felkiszélezték. A császár vértanuja lett a világbéke eszméjének.

Nyolczszáz évvel később újból fölmerült ez az eszme, habár más formában is. Délfranciaországi papok Odilo augny-i apát vezetése és több uralkodó fejedelem támogatása mellett 1041-ben létrehozták az Isten békéjét, a „Treuga dei“-i. Minden hétnek csütörtöktől kettőig terjedő idejét, mint a Krisztus halála és feltámadása közé eső időt, az „isten béke“ idejének nyilvánították. A pápák a Treuga dei-t kiterjesztették a keresztény egyház egész területére, de az mégsem volt képes hosszabb időre gátat vetni a harcoknak, a háboruszkodásnak, s rövid idő múlva egészen feledésbe ment. Évszázadok múltak el ismét, míg IV. Henrik francia király és lángeszű minisztere, Sully, minden politikai képességüket és erélyüket ujjal a béke eszméjének szentelték. Európából egyetlen „keresztény köztársaság“-ot akartak szervezni, mely a hat örökös királyságból: Francia-, Angol-, Spanyol- és Svédországból, Dánia és Lombardiából, az öt választó országból: Német-, Magyar-, Cseh- és Lengyelországból és az egyházbírodalomból, végül négy köztársaságból: Velence-, Németalföld-, Svájc és Közép-Itáliából állott volna. A választások elbírálására egy legfőbb törvényest akartak szervezni, ezen kívül egy legfőbb bíróságot a háborúk meggátolására. Sajátos, hogy ezen, a világbéke érdekében tervezett államszövetség legfőbb feladatául éppen IV. Henrik a törökök elleni irtóháborút kívánta kitűzni. A nagy király meggyilkoltatása semmivé tette terveit, a hétkész államszövetséget, melynek létrejötte annyi vérontásnak vehette volna elejét.

A világbéke eszméjét hirdeti II. József császár, a „kalapos király“, számos kijelentése is, csak hogy uralkodása sokkal rövidebb ideig tartott, semhogy valamit tehetett volna terveinek megvalósítására. Hasonlóképen Európa békéjének biztosítása céljából jött létre hosszú, áldatlan viszály után az úgynevezett „szent szövetség“, melyet III. Frigyes Vilmos porosz király kötött Ferenc osztrák császár és magyar királlyal és I. Sándor orosz császárral, azonban ez a szövetség sem volt képes számos véres háborúnak elejét venni.

— Ha Grenville ur nem zenész, hát micsoda?

— Hogy micsoda? Egy lordnak a fivére és unokaöccse az öreg Walden asszonynak, aki, mint mondják, IV. Vilmos kedvese volt; Grenville ur igen kedves ember, akiben megvan minden, ami a „védelmezőné“ kívánatos: végül pedig London leghústábh és legkicsapongóbb embere.

— Hazudik!

— Köszönöm — válaszolt Muriel nyugodtan. — Ha ön nem hisz nekem, kérdezze meg a többi hölgyeket: mindnyájan az övéi voltak.

— Ön is?

— Én is, talán... Hisz olyan jó vagyok!

— Mikor?

— Oh! nem olyan régen!

— Mikor?

— Ön tudja, hogy már fél kilencz. Ha nem siet öltözködni, hát elkésik az előadásról.

— Mit törődöm én az előadással!... Azt mondja meg nekem, mikor volt a szeretője?

— Annyira érdekli önt a dátum?... Nos, hát tegnapelőtt vacsoráztunk együtt.

— Hazudik!

— Megint?... Ön ismétlésekbe esik, kedvesem. De igazán nem kell olyan tragikusan felgöngyölnie a dolgot. Lehet, hogy ugyanakkor önbe volt szerelmes. Van rá eset, hogy egy nő után vágyódik a férfi és más ölel... és ez csak azért van, hogy éhségét csillapítsa. Ön látja, hogy milyen szerény vagyok. Oh, én nem tartok igényt az ön Stanleyjére! Visszaadom... tartsa meg... ha tudja. Mindeközben fölött azonban ne nézzen rám úgy, mintha meg akarna ölni. Ez ép most nem volna jó, mikor a közönség előtt karjaiba vesz engem és dedelget!...

Pauline még nem tette le a kalapját. Anélkül, hogy egy hangot is szólna többet, elhagyta az öltözőt és lesietett a lépcsőn, hol senkivel sem találkozott. Amint az utcára ért, futásnak eredt...

Delaunayné két vagy három munkásnővel végzett valami sürgős munkát, mikor hirtelen megnyitott az ajtó.

Sápadtan, akár egy halott, rémült tekintettel, úgy állt meg Pauline a küszöbön.

— Mi történt? Mi bajod?

Pauline válaszolt, miként ha álmában beszélt volna:

— Nem játszom többé! Nem megyek többé a színházba! Nem akarom őket többé látni! Soha!

Semmiféle magyarázatot nem lehetett tőle kapni. Egész testén reszketett. Delaunayné, ki nem kevésbé remegett, levetkőztette, ágyba fektette s Pauline ellenmondás nélkül hagyta anyját cselekedni. E pillanatban egy kocsis állt meg a kapu előtt s néhány másodperc múlva Davis jelent meg a szobában Stanleyvel. A rendező dühöngött.

— Talán holondá tart minket a kis pajkos?... Távol akar maradni az előadástól... ma szombaton... mikor a színház megtelik! Hol van a kisasszony?

De haragja csakhamar lecsillapodott, mikor még nagyobb haraggal találkozott.

— Lám, lám! szolt Delaunayné nyersen. Ime Paulinének láza van, félrebeszél, eszt veszti! Egy óra előtt ment el innen hazulról, frissen, jó hangulathal, boldogan és most halálosan beteg! Önökön a sor, nyomorultak, hogy számot adjanak róla, mit csináltak átkozott színházukban a leányommal!

Delaunayné fenyegetően, villogó szemekkel ököltre szoritott kezekkel állott a két férfi előtt. Mintha feljutt volna a francia nő gyűlölete az angolok iránt, kifört a népbeli való nőnek szenvedélyessége, az anya kétségbeesése s mindez hirtelen meggyitotta a szívét, mely kezerű és sértő szavakkal konvult magán.

Davis meglepetten szemlélte az asszonyt és beadta derekát.

— Nincs időm csövegni.

Sarkon fordult és távozott, Stanleyt hagyva itt, hadd vigasztalja ő Pauline anyját, ahogy tudja. Végre megnyugodott az asszony, bocsánatot kért hevesége miatt és csendesen zokogott. Stanley a saját orvosát, a derék Goodman Waltert kereste fel és sietve hozta el a beleghez. Az orvos súlyos agyhártyalobot konstatált. Pauline nyolcz nap alatt a teljes érzéktelenségtől egészen a dühöngő láz legmagasabb fokáig, minden állapotban ment keresztül. Stanley nevét gyakran ejtette ki, néha akadozatosan, undorral és gyűlölettel, néha susogva, végtelen gyöngédséggel.

— Ez szerelmi láz, szolt Goodman Estéve atyához egy alkalommal, mikor a kis társalgóban találkoztak. Elvégre is a szerelem olyan mint az arsenicum: mindenben van belőle.

A jezsuita szó nélkül mosolygott, finoman, kissé szomorúan. A szerelem mindenütt ott van! ki tudná ezt jobban, mint ő? Talán ott van a szerelem azok között a durva fonalak között is, mikből e szerény csuhát fonták, mely a hajdani világi eleganciához szokott testét fűdi...

Stanley négy-ötször jött el napjában, a gyógyszerháza szaladt az orvos receptjével, elhozta mindazokat a tárgyakat, melyeket szükségessé vált és mindazt, amit hasonló esetben pénzért meg lehet szerezni. Amikor már nem volt rá szükség, a társalgóban ült le, fejét a kezeire düllesztve. Néha lábujjhegyen közeledett Pauline szobája felé, hogy egy pillanatra láthassa. Mikor a leány teljes önkívületben volt, Stanley bement a szobába és felségitte, támogatta, ha anyja orvosságot adott be neki.

Egy alkalommal hallotta, mint ejti ki nevét a fiatal leány s úgy látszott, hogy a szomorú végül elkerülhetetlen... Stanley neve úgy kelt a leány ajkán, mint valami borzongás, mint egy utolsó sóhaj.

De másképp történt. Egy hét múlva visszatért a leány öntudata, a láz csökkent s az orvos kijelentette, hogy Pauline túl van minden veszélyen.

Az első napon, mikor fölkelhetett anyja fájdalmasan kiáltott fel:

— A te szegény lábad! Mit mondanának a színházban, ha most látnák őket?

Bármennyire isténfélő volt is Delaunayné, hamar szokott hozzá, hogy leánya lábait esténként ezerkét száz ember csodálja és nagyon restelte volna, ha Danvers Flóra, vagy Stuart Rosina lábai előnyben részesülnek a Paulineéi felett.

Mikor megfésülte Paulinet, egy csomó haj maradt a fésűben.

— Ne nyugtalankodjál, anyám! Ha nem lesznek már olyan szépek a lábaim, hát kipárnázom őket s ha kibull a hajam, hát vendég-hajat használok. Egy hónap múlva már fel-lephetek, de az „Esthétique“-be nem megyek vissza.

— Ez komoly elhatározásod?

— Visszavonhatlanul!

— És ha visszakövetelik a fizetésedet?

— Hát akkor megfizetjük!

— És hol találsz új engagement-t?

— A színházi ügynök mindig azt erősítette, hogy húsznegy óra alatt a legjobb engagement-t szerzi meg részemre.

Delaunayné nem akart egyenesen ellentmondani leányának.

— Tudnunk kell, mint vélekedik a dologról Stanley... Igaz, mikor fogod viszontlátni a szegény fiút?

— Grenville urat sohasem fogom többé látni!

— Megbolondultál?

— Egy hónappal ezelőtt ugyanezt mondtad nekem, mikor kijelentettem, hogy Grenville ur jellemes férfi, akire nyugodtan bízhatam reá magam... Nos, akkor neked igazad volt.

— Oh! jól tudtam én, hogy történet köztetek valami! Nos, beszélj el.

— Ma nem, még igen gyenge vagyok.

Francia regény.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. szeptember 3-án.

Table with multiple columns listing various securities, bonds, and exchange rates. Columns include 'Állampapírok', 'Záloglevelek', 'Részvények', 'Elsőbbségek', 'Magyar Állam- és központi tőzsv. r.t.', 'Magyar orsz. központi tőzsv. r.t.', 'Pesti hazai első lakareptár', 'Biztosító társaságok', 'Bécsi élet- és jár. bizt. intézet', 'Első magyar ált. bizt. társaság', 'Fonctiere pesti biztosító intézet', 'Lloyd magyar vízszobiztosító t. társaság', 'Magyar jég- és vízszobiztosító r. t.', 'Nemz. baleset- munkásbizt. r. t.', 'Pannónia vízszobizt. intézet', 'Malmok', 'Bányák és tőglagyárak', 'Sorsjegyek', 'Pénzmekek', and 'Váltók árnyolama (lára)'. Each entry lists the instrument name and its corresponding price in 'pénz' and 'ár' columns.

Hirdetmény.

Ezennel közzhírré tételik, hogy a Magyar királyi Szab. Osztálysorsjáték VI. osztály húzása (II. sorsjáték) f. é. szeptember hó 14-től, október 13-ig lesz és pedig a következő napokon:

Szeptember 14, 15, 16, 19, 20, 22, 23, 27, 28, 29, 30. Október 3, 4, 6, 7, 10, 11, 13.

A húzások mindig d. e. 9 órákor kezdődnek és a magyar királyi ellenőrző hatóság és királyi közigyűző jelenlétében nyilvánosan történnek a fővárosi vígadó termében. A sorsjegyeknek a VI. osztályra való megajítása törvényszerűen, minden igény különbeni elvesztésének terhe alatt, 1898. szeptember hó 7-ig eszközölendő.

Budapest, 1898. szeptember hó 4-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték igazgatósága. Lónyay. Hazay.

Advertisement for musical instruments. Features an illustration of a violinist. Text: 'A legjobb tangszereket és kurokat... Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölesön Részvénytársaság...'

Advertisement for a bicycle. Features an illustration of a bicycle. Text: 'Koh-i-noor... a legjobb erdélyi angol által készített... Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölesön Részvénytársaság...'

Advertisement for Justus Sándor and his son. Features an illustration of a carriage. Text: 'Több kiállításal eredm. kitünt. Budapesti Játékos és ablakrobbonygár Justus Sándor és fia...'

Advertisement for Spitzer József Sándor. Text: '!!Jelzőtáblák!! Domborúan préselt vaslemezéből, megék, községek és utcák jelzésére. Házszerházak, intő- és figyelmeztető-táblák...'

Advertisement for Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölesön Részvénytársaság. Text: 'Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölesön Részvénytársaság... Részvényár: 10.000,000 koronára...'

Advertisement for BRUNA-kerékpárok. Text: 'BRUNA-kerékpárok. Legjobb gyártmány csupán a legelső rendű angol és svéd acélből, finom és gondos kidolgozással...'

Advertisement for Anton J. Czerny, Wien. Text: 'Anton J. Czerny, Wien. XVIII. Carl Ludwigstrasse 6. (181.) Főraktár: I. Wallischgasse 5...'

Ötödik évfolyam. Ötödik évfolyam.

SOMOGYI MÓR
tanár, államilag képesített
okl. zenetanár, zongoraművész igazgatása
alatt álló magán

ZENE-CONSERVATORIUMAI

IV., Károly-körút 2., I. em.
(Kossuth Lajos-utca sarok).

VII. ker., Erzsébet-körút 44., I. emelet.

Ének. (Bálenek, operette, opera, oratórium). Tanár: Somogyi B. Gár. württembergi opera v. első drámai prima-donnaja.	Ének. Operette. Tanár: Bokor József a népszínház karnagyja.	Zongora. Somogyi Mór tanárzongoracíművész Fallos Pál és Bencsik Gyra írta.
Hegedű. Tanár: Járalusz Béla a m. kir. operaház tagja. Altmann Leó hegedűművész.	Gordonka. Tanár: Schultz Gyula a m. kir. operaház tagja.	Fuvola. Weiskorn Christián fuvolaművész.
Czimbalom. Tanár: Hajász Mariánka czimbalomművész.	Szavalás. drámai előadás, monológok betanítása. Tanár: Jászai Mari a nemzeti színház nagy tragikája.	Frauczia nyelv. Tanár: Rchoz Anter.
Zeneszerzés-tan. zeneelméleti tanárnyak Somogyi Mór tanár, zongoraművész.	Irodalom-történet. és esztétika. Dr. Lázár Béla tanár.	Festészet. (olaj és vízfestés) Tanár: Kamukámer Gasztár festőművész.
Zenétörténet. zenaesztétika Stojanovics Jenő zene-író	Karének, kamarazene és a többi vonós-, fúvó- és ütő-hangszerekre való tanszakokkal, kitűnő szakte-kintélyek oktatása mellett.	

Növendékek felvételnek: naponta 9-1 óráig és 3-6 óráig az intézetek helyiségeiben IV., Károly-körút 2. VII., Erzsébet-körút 44. Bekérési díj 2 frt

Tandij: zongorára, vonós- és fúvó-hangszerekre havi 5 frt, = Későbbi osztályok havi 7 frt, énekekre havi 12 frt.

Hein János
milkertészet és fa-iskola.
Budapest,
III., Gsömöri-ut 87. sz.
Telefon 62-78.
Különlegesség:
Parkok és kertek
tervezése és átalakítása.
Prospektusok ingyen és bérmentve.

3 tucat 5 forintért
valódi frissen
Gummi
vagy
Halkőlyagot

A legfinomabb minőségben készült a „Nagybani gummi” gyárban. Ez a gummi 100%-os természetes szőlőbőrrel készült, nem tartalmaz semmilyen kémiai anyagot, és nem tartalmaz semmilyen szennyezőanyagot.

TYTKOS BETEGSÉGEKET,
meggyógyításukat és sebüket, az életükért és utóéletükért, az elgyengült férfiak, nők, és fiatalok utóéletükért, bármennyire is nehéz, és valójában mindazon női betegségeket, melyeknek a meggyógyítása egyik főfeladatja és békés meggyógyítását a gyógyászat és a természet, minden sikerrel, gyorsan és olgassan.

Dr. GARAI ANTAL
orvos, sebész, szemész és szülészorvos v. es. kir. orv. főorvos
Budapest, Belváros, IV. ker., Kigóy-utca 1. szám.
II. emelet. Bejárat a lépcsőnél.

Rendel naponta délelőtt 10 óráig egész délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszolnak és gyógyszerkötet is rendelkezésre áll.

Ésnek külön vörösvér.
Ugyanett megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető:

HÉPSZERŰ UTNYUTÓ.

Az a 12-ik kiadásban megjelent a népi betegségek és csekésszerű gyógykezeléshez című könyv, volt árát 1.50 kr., most csak 80 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt befizetés mellett bízmentve, vagy 30 kr. utánvét mellett.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek betegségei. II. A nemzeti élet. III. Az életvitel és az élet. IV. A nemzeti élet. V. A nemzeti élet. VI. A nemzeti élet. VII. A nemzeti élet. VIII. A nemzeti élet. IX. A nemzeti élet.

Ezernyolczszáz-Negyvennyolcz

A Magyar Szabadságharcz Története képekben.

Szerkesztette jeles írók és művészek közreműködésével
Jókai Mór, Bródy Sándor és Rákosi Viktor.

ELKÉSZÜLT

ezen díszmű 1000 egykoru képpel, kitűnő kézírások, nevezetes okmányok, kiáltványok s egyéb jellemző nyomtatásokkal a dicső idők érdekes ereklényeinek teljes gyűjteménye, mely a nagy korok lefolyását hű képekben szemléltetően varázsolja elénk.

A képek időrendi sorrendben következnek egymásután, minden kép alatt magyarázó szöveggel, úgy hogy a munka ifjunak és öregnek egyaránt élvezetes olvasmányt nyújt.

A munka daczára rendkívül diszes voltának fölötte olcsó,

30 füzetnek 9 forint,
diszkötésben 12 frt az ára,
külön díszkiadás amerikai simított velin-papíron nyomva 15 frt.

Megrendelhető füzetekben előfizetés útján és kötve utánvétellel vagy csekély **havi 1 frtos** részletre is.

Alatti rendelőlapot tessék levelezőlapra ragasztva a kiadóhivatalba beküldeni.

Az „Országos Hírlap” kiadóhivatala által megrendelem a mű kiadóitól Révai Testvérek Irodalmi Intézet részvételével az

Ezernyolczszáz-negyvennyolcz
a magyar szabadságharcz képekben című díszművet fizetve 30 füzetben 9 frt, kötve diszkötésben 12 frt-ért, ugyanaz amerikai simított papíron 15 frt-ért és közelesem magamat a mű átvételétől kezdve havonként 1 frtot mindaddig a munka kiadóinak Budapestén fizetni, míg a teljes vételár törlesztve nincs.

A részletfizetések be nem tartása esetén az esedékes összegek rajtam postai megbízás útján (30 kr. postaköltség hozzászámítása mellett) beszedhetők.

Hely és kelte: _____ Név és állás: _____

Az „Országos Hírlap” tek. kiadóhivatalának Budapest, József-körút 65. sz.

Rendelő-lap.

Alírott ezennel megrendelem íy című művet:

Ezernyolczszáz-negyvennyolcz
a magyar szabadságharcz 1848/49-ben
szerkeszté Jókai Mór, Bródy Sándor, Rákosi Viktor

30 füzetben 30 kr-ával a teljes mű átvételének kötelezettsége mellett.

Előfizetők és postautóványon beküldők:

6 füzetre frt 1.80 24 füzetre frt 7.20
12 „ „ 3.60 30 „ „ 9.00

Hely és kelte: _____ Név és állás: _____

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Vestagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czélszerű az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közérves levelel is lehet a szöveget s a bélyegjekeket beküldeni. Minden i könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

Kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

Előre fizetendő készpénzben, levélbélyegekből vagy postautalványon.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

22

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvételnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker. József-körút 65.) a következő üzletekben:

- I. ker., Járnok-utca 22. **Érv. Szaláncsi György** nagyrőzsze.
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt **Eisenback Vilmos** fűszereküzemeltető.
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. **Szabó Márk** dohányüzemeltető.
- IV. „ Harisch-bazár **Déval József** dohányüzemeltető.
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám **Nemetsch A. J.** dohányüzemeltető és újságárda.
- V. „ Nagykorona-utca 20. sz. **Löwinger Gyula** fűszereküzemeltető.
- V. „ Dorottya-utca 13. sz. **Weil Vilmos** dohányüzemeltető.
- V. „ Váci-körút 6. szám **Korona Janka** dohányüzemeltető.
- V. „ Lipót-körút 22. szám **Wollák Zsigmond** dohányüzemeltető.
- VI. „ Jerez-körút 54. szám **Brezner Károly** dohányüzemeltető.
- VI. „ Andrássy-ut 48. szám **Koháczy Ilona** dohányüzemeltető.
- VII. „ Erzsébet-körút 50. szám **Heisler Károly** dohányüzemeltető.
- VII. „ Erzsébet-körút 7. szám **Frad J.** dohányüzemeltető.
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérc. **Sopronyi V.** dohányüzemeltető.

s ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségesen megadtnak.

Apró hirdetések 20 kr.-on alól nem közöltetnek. — Poste-restante levelek bélyegkötelesek.

LEVELEZÉS.

Doktorika. Szeptember végén hazautazom, a dolgok elég jól folynak, azt hiszem, hogy október első napjaiban mindennek vége lesz. J. már hazajött. Roppant sokat dolgozom, mert másképp nem lennék kész. Mi újság ott? Most már inkább egy hosszú levelet és minderről értesíthetsz. Tudod, hogy az eddig teljes lehetetlen volt. Sok csókot küld Mariskád. *6088—1

Női szépség biztosítatik a Raditz-féle **Mirtus-krém** me, használata által, mely finomítja a bőrt, kisimítja a ránczokat, alaposan ellávoítja a **szeplőt, májfoltot, bőrhámlest** stb. 1 tégely 1 frt, hozzá a **Pulcheradin-szappan** doboz 40 kr., 3 drb 1 frt 10 kr. Barna kezek, arcz, orr ellen az egyetlen gyógyszer a Raditz-féle **Mirtus-fehérítő**, ártalmatlan, 1 üveg 2 frt. Legfinomabb napi és esti **poudre** a **Pulcheradin-poudre**, doboz 50 kr. Készíti és szétküldi: **Raditz Rob. Apostolyógyszertára**, Budapest, József-körút 64. sz. Országos Hirtappal szemben. 6813—1

HÁZASSÁG.

Házasságkötési és elválási ügyvitel, az ily ügyekben helyben és a vidéken minden teendőit bíróság és jogtanácsossal szolgál. Nádasi Dr. Tersánczy Gyula okl. bíró s ügyvéd Budapest, Kerepest-ut 69. 1969—2

Fiatal rom. kath. igaros egy fővárosi leányval óhajtaná megismerkedni házasság céljából. Egyenlő hozományt kíván. Komoly és teljes nérvet elátott ajánlatokat a kiadóhivatal közrejt. „Boldog házasság” jelige alatt. 6066—2

Jgen csinos izr. nőrokonom részére, ki 8—10.000 frt készpénz hozomány felett rendelkezik, keresek jó állással bíró állami, esetleg magánhivatalnokot. Ajánlatot „B. K.” alatt kérek e laphoz intézni. 6976—2

ALLAST KERES.

Fiatal kisasszony, ki a kereskedelmi szakmában kitünő sikert értett el, és gyarszában jártas, sűrűszen keres iradai állást. Igényei szerények. Czím a kiadóhivatalban. 6068—3

Könyvelőnő, ki jelenleg is egy nagyobb vállalatnál e minőségben alkalmazva van, állását változtatni kívánja. Szíves megkeresését „Könyvelőnő” alatt e laphoz kérek. 6032—3

Kereskedelmi szakmában végzett kisasszony, ki a magyar és német nyelvet bírja és a könyvelésben is jártas, állását változtatni kívánja. Szíves megkeresését „Megbízható” jelige alatt kér e laphoz. 6094—3

Hivatalnoknő, ki jelenleg egy nagyobb vállalatnál van alkalmazva, állást keres. Levélbeli megkereséseket „Hivatalnoknő” alatt kér e laphoz. 6092—3

Megbízható 30 éves, izr. vallású, nős ember alkalmazást keres mint felügyelő, vagy raktárnok. Szíves megkereséseket e laphoz kér „Hűség és szorgalmas” jelige alatt. 6056—3

25 koronát adok jutalmul annak, ki nekem egy raktárnoki vagy felügyelői állást szerez, elmegyek vidékre is. Ajánlatokat „Felügyelő” czímmel továbbít a kiadóhivatal. 5948—3

Házvezetőnő azonnali belépésre alkalmazást keres, nem annyira fizetést, mint jó házmódot igényel. Levélbeli megkeresést „Azonnal” jelige alatt kér e laphoz. 5996—3

ALLAST KAPHAT.

Idősebb bonne, francia, vagy északnémet, csakis francia, vagy jó bizonyítványokkal kerestetik. Czím a kiadóhivatalban. 6048—4

OKTATÁS.

Szabászat, varrás és minta-rejzolásban, egy a francia, mint az angol mód szerint gyors és tökéletes kiképzést nyernek intelligens hölgyek **K. Margitay Maris** első fővárosi szabászati és varró tanintézetében Kerepest-ut 14. szám. Ez intézetben kizárólag csak intelligens hölgyek vétetnek fel. Ugyanitt magántanulásra szabászati tankönyv kapható, egy a francia, mint az angol módszer szerint. Ára a két könyvek 2 frt 50 kr. 1943—5

Czimbalom-tanítónő ajánkozik, tünit a legkisebb tannod szerint (óránként 50 kr.). Ugyanott egy remekhangú, pedálos Horvaib-féle czimbalom is eladó 60 forintért. Czím a kiadóhivatalban. 5694—5

Czimbalmozni, hegedülni tanit végzett konser- vatorista. Ugyanott faragott czimbalom 35 forintért eladó. Kovács Kálmán, VIII. Dembinszky-utca 30. II. em. 13. 1961—5

Neuwirth-intézet. Halóságilag bejegyzett magán-ruhavarró és szabászati tanintézet kiprobált könnyű tannod szerint. Ezenkívül praktikus tanfolyam fehér, színes és arany-kímzés tanulására. Tanítványok minden nap délután 5 óráig vétetnek fel. S. né Neuwirth Regina, Rottenbiller-utca 89. (Nővölde-térnél.) 1931—5

Zongora-órákat szerény díjazás mellett ad házban, vagy házon kívül gyakorolt zongora tanítónő. Czíme megtudható a kiadóhivatalban. 6074—5

Német- és francia-nyelv oktatására elvállalok néhány tanuló szerény díjazás mellett. Levélbeli megkeresések „Német-francia oktató” alatt továbbít a kiadóhivatal. 6084—5

BIRTOK VÉTEL ÉS ELADÁS.

Köruti ház 25 évi adómentességgel, első osztályú építkezéssel, előkelő lakókkal, felosztás miatt eladó. Ára készpénz fizetés mellett 65.000 frt. Bővebb felvilágosítással szolgát csakis verőnek Pichler F. VIII. Nap-utca 17. Levélileg is. 1967—6

HÁZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

Rákos-Palotán a Széchenyi-telep, illetőleg a körvasut közvellen közelében egy 12000 négyzetgöl nagyságu ölenkint 2-25, telek jutányos árban eladó. 5256—7

Megbízható és jártas egyén, kik venni vagy eladni szándékoznak házat és teleket (Gyest környékén), jutányosan közrejt. Az érdeklődők forduljanak hozzá egész bizalommal. Czím a kiadóhivatalban. 5268—7

A Cságymányoson, valamint Augvaföldön Szent-László-uton és Petneházy-utczában, néhány telek jutányos árban eladó. Czím a kiadóhivatalban. 5402—7

Gyest legszebb helyén nyolcan épült ház a villamos vasuti állomás mellett, 14.000 forintért eladó. Szükséges tőke 6000 forint, a többi frankteher. Czím a kiadóhivatalban. 5020—7

ELADÁS.

Butor jó, szolid kivitelben előnyös **reklamációs** **Katán Igazcs.** kárpitos és asztalbutor egyed. foraktárban VII. Erzsébet-körút 23. sz. Árjegyzéket vidékre ingyen és bérmentve. 6836—8

Elegáns menyasszonyi ruha olcsó áron eladó. Czím a kiadóhivatalban. 6082—8

Jróasztalok, két darab, az egyik 160, a másik 140 centiméter hosszú, mindenkéft díkos olcsón eladó. Czím a kiadóhivatalban. 6060—8

Jókarban levő keményfa-portal, 6 méter hosszú, 2 kirakathlak és ajtóval olcsón s sűrűszen eladó. Szíves megkeresést e laphoz kérek „Tömeg-gondnok” jelige alá. 5872—8

Butorvevőknek, mielőbb szükségletüket beszerzik és Lengyel butorraktárt, Belváros Egyetem-utca 6., hol mindennemű butorok egyszerű és díses kivitelben tulfelhalmozott raktár miatt bámulatos olcsó áron eladatnak. 6891—8

Kitünő gyártmányu bicikli eladó. Czím a kiadóhivatalban. 1973—8

Bicikli teljesen új Champion gép sűrűszen, minden elfogadható áron eladó. Láng, József-utca 98. II. em. 14. 1965—8

VÉTEL.

Magyar Compass 1873—1883-iki évfolyamaimagvetelre kerestetnek. Ajánlatok az év megjelölésével a kiadóhivatalba. 6046—9

KIADÓ SZOBÁK.

Teljes ellátást kaphat két fiatal ember a jövő tanévre egy tisztességes izr. családnál, közel az Erzsébet-körút és a Barcsay-utcahoz. Czím a kiadóhivatalban. 5914—10

Kis utcái szoba külön bejárattal, kapu kulcsesal, azonnal kiadó a József-körút közelében. Czím a kiadóhivatalban. 1965—10

Első, emeleti utcai szoba, csinos butorzzattal, külön bejárattal kiadó. Czím a kiadóhivatalban. 5970—10

LAKÁS KERESTETIK.

November 1-ére egy lakás kerestetik a VI. kerületben. A lakás álljon 2 utcai, esetleg egy udvari, elő- és fürdőszobával stb. Az évi bér megnevezésével állított ajánlatok e laphoz kéretnek „November 1.” czímen. 5990—11

Lakást keresek a VI. kerületben, mely álljon 2 utcai szobából, előszoba, fürdőszoba, stiból. Az ár megemlítésével állított ajánlatot a kiadóhivatalba kérek „Tereztváros” czímen. 5512—11

SZOBA KERESTETIK.

Szoba kerestetik. Mellék utcában, lehetőleg földszint, teljesen külön bejárattal a lépcsőházból csinosan butorozva. Szíves Ajánlatok „Azonnal 36” jelige alatt e lap kiadóhivatalába. 1949—12

KIADÓ LAKÁSOK.

Bérbeadó. Üllői-ut Erkel-utca kezdelen többrendbeli kisebb nagyobb lakás igen mérsékelt leszállított bérért. Czím a kiadóhivatalban. 1971—13

A Jutó-utczában egy első emeleti utcai szoba konyhával stb. 2 hónapra 20 frt szeptember 1-ére kiadó. Czím a kiadóhivatalban. 5604—13

HITEL—PÉNZ.

50.000 frtot 120.000 frt értékű vagyronra fölveszek 6% mellett 8 évre. Ki tőkéjét ily módon akarja elhelyezni, forduljon levéllel Kohn Márkhoz, Óvár, u. p. Szklabonya. 1955—14

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, Irodának, egyetlen helyiségnek, vívóteremnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Czím a kiadóhivatalban. 3862—17

Nagy bolthelyiség a József-körút legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Czím a kiadóhivatalban. 4706—17

KÜLÖNFÉLE.

Kormányozható repülő-csonak, szárazon és vizen, úgy a levegőben, le, fel, előre-és-hátra, biztos siker, föbelőves terhe mellett állók érte jót; mivel hazámnak és királyomnak nagy szolgálatot tesz, a hadsereg felesleges, mert egyedül magam ezel tönkre teszem Európa összes katonáit, mihez társat keresek, gyarost vagy államségelyt, csak a szerződöttnek adatik felvilágosítás és a miniatúr megmutatása. Titoklesők kizárva. Bővebbet a fentalalt Orosz Lajos-Matvás, Erzsébetfalván, Erzsébet-utca 34. sz. saját ház. 1953—18

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 kr. Rhyth-féle Pemeteffü-czukorkát. 1537—19

Jgen ügyes nőruha- varrónd ajánkozik házakhoz napi 1 frt 50 kr. Czím a kiadóhivatalban. 5508—18

Egy, esetleg két iskolásleányka szigoru felügyelet mellett teljes ellátást kaphat a jövő iskolai tanévre intelligens családnál, külön szobában. Zongorahasználattal, esetleg zongoraképzéssel. Fürdőszoba a lakásban. Ajánlatok a kiadóhivatalba, lekölsleányka H. czím alatt. 5700—18

Elegáns és legújabb divatu női ruhák, ószi, téli kabátok készütnék Thura János negyven évi tenálló női divattermében, Harisch-bazár II. lépcső, III. em. 36. ajtó. Ugyanott tanulóleányok is felvétetnek. 1935—19